

DEBRECZENI UJSÁG

HAJDUFÖLD

Előfizetési ára egy hóra 2.40 P. Negyedévre 7 P. félre 14 P. Egész évre 26 P. Egyes szám ára hétköznap 10, vasárnap 20 fillér.

Felolós szerkesztő:
v. KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

Szerkesztőség és nyomda József kir. heroog-utca 16. Telefon 23-48. Kiadóhivatal Kossuth-utca 3. szám. Telefon: 21-41.

Szent István országa

(mars) Szent István napján vajjon mivel emlékezhethetnénk jobban, szebben, dicsőségesebben az országalapítóra, mint a szent-istváni magyar birodalomra való szent emlékezéssel? Hiszen a budai váron át ma az ő népe vonul. Országló jobbát kísérik zászlók, díszmagyarok, fényes egyenruhák, kíséri az ezeresztendő múlt, kíséri az ezeréves nemzet minden emlékezése, nagy hagyományai, minden ragyogás, pompa, ami megmaradt az egykori birodalomból. De vajjon a zászlók lobogása, röppenő szárnya, gyémántos forgók, gyönyös kardok mögött hol van az ő országa, hova tűnt az ő birodalma, amelynek cserztékei recsenés nélkül álltak kilenc évszázad minden orkányát, minden jégverését.

Nekünk, akik gyermekorunkban benne éltünk, eleven valóság ma is ez a szent-istváni ország. Mi még emlékszünk, hiv-elevenen, hogy ennek a birodalomnak keleti szélén Erdély határán, és nyugaton Pozsonyban, északon apró tót falak templomában, le egész Fiuméig magyar zászlóval — s ami több, magyar szívvel. — ünnepeletek augusztus 20-án. Mi még láttuk ennek a birodalomnak teljes nagyságát. Álltunk — ilyenkor nyáridőn — talán a Tatra ormán, sötételt előttünk a korompai gyárak füstje, villódzott Erdély havasa, kéklett Adria azurja. Mi még szomjasan, lebiláthatatlan vágygal, kitörölhetetlen emlékezéssel, halálos nosztalgiával tudunk vágyódni ezekre a tájakra. Hiszen mi laza-vágyunk. Közben azonban észre se vesszük, hogy 1914 vagy 18 óta felnőtt itt egy másik nemzedék, amely már semmit, de semmit nem látott ebből a birodalomból. Legfeljebb csak azt a zuhanást hallotta, amellyel összeomlott. Legfeljebb a Gallyatőről, a gukker üvegén át ködlött szemébe a kék Lomnici csucs legfeljebb álmaiban járt az Adrián, s legfeljebb csak úgy vágyik a Mázura bécére, mint a jámbor turista aki szeretne neki indulni, világot látni, feljutni a Raxra, a Gross-Glocknerre, vagy elmenni Monte Carloba — de hát nem kap valutát hozzá. Mi már — és ez a bűnünk, — észre se vesszük, hogy a lelkekben mint távolodik ez a szent birodalom. A távesővön keresztül ködbe vesznek az ormok, a csucok, az alkony belep a régi határt is és a magyar estében állunk, csak állunk hidegen, dideregve, hiszen az elmulás szele zörög a bokron, a fákon.

Oh igen! A csonka földön feketék most az éjszakák. Sokaknak nem

Elfogta a rendőrség a kivégzett Sallaiék helyett Moszkvából küldött új kommunista vezéreket

A budapesti rendőrség újabb szenzációs nyomozása — Leleplezték a kommunisták fővárosi nyomdáját is

Budapest, augusztus 19.
A rendőrség politikai nyomozó főcsoportja, amely dr. Hetényi Imre ökapitányhelyettes vezetésével a legutóbbi kommunista összeesküvés leleplezése óta továbbra is fáradhatatlanul dolgozott, újabb kommunista szervezetet leleplezett le.

A földalatti kommunista mozgalom szívósságára jellemző, hogy két nappal az elfogott kommunista vezérek kivégzése után már Budapestre érkezett Sallaiék utódja és tovább folyt a földalatti kommunista szervezkedés. A rendőrség tisztában volt azzal, hogy a kommunisták nem hagyják abba munkájukat, ezért fokozott éberséggel figyelt minden gyanús momentumra és sikerült is a kommunista párt titkárságának felfedése után most már a kommunisták központi nyomdáját és kikutatni és lefoglalni.

A nyomozás eredménye az, hogy a rendőrség őrzetében van nemcsak a kommunisták illegális apparátusának vezetője és egész személyzete is.

A letartóztatottak névsora a következő: dr. Madzsar József 57 éves fogorvos, aki a Károlyi Mihály-kormányának volt a népjóléti államtitkára, dr. Tisza László 35 éves

magántisztviselő, Poll Sándor 34 éves könyvkereskedő, aki Sallaiék utódjaként érkezett Budapestre, Háy Károly 25 éves festőművész, Kürti Hedvig 27 éves magántisztviselő, Sebes Sándor 39 éves banktisztviselő, Kálmán Antal 21 éves cipészegéd, özv. Hajdik Ferencné 34 éves úpesti munkásnő, Glotz Béla 25 éves cipész, Kopecsek Margit 30 éves varrónő és Pestalies Emilia 39 éves munkásnő.

Julius 31-én, a rendőrség várakozásához híven, már megjelent Budapestre Sallaiék utódja, Poll Sándor 34 éves könyvkereskedő, akinek részére az egyik kommunista egy budai penzióban vett ki lakást. Ez a Poll Sándor régebben több évet töltött Oroszországban, innen Berlinbe került, a kommunisták hivatalos lapjához, majd Bécsben tevékenykedett a magyarországi kommunista párt külügyi biztosságánál. Az volt a feladata, hogy Sallai és Fürst Sándor helyét egyelőre be Magyarországon, hogy legalább a technikai apparátus működhessék zavartalanul tovább.

Poll egyébként már szerepelt a magyarországi kommunista mozgalomban, legutóbb Szántó Zoltán volt népbiztos elfogatásával kapcsolatban ő is letartóztatásba került

és a bíróság három és fél évi fegyházra ítélte. Büntetésének kitöltése után újra külföldre ment, most azután újabb fontos megbízatással érkezett vissza Budapestre.

{Kommunista vezérek találkozója a Dunakorzón

Poll budapesti tartózkodása óta a detektívek, akik állandóan a budai penzió körül ólálkodtak és Poll Sándor minden lépését figyelemmel kísérték, az egyik délelőtti Poll nyomában eljutottak a dunaparti korzóra.

Egy dunaparti padon üldögélt Poll Sándor, körülötte alig néhány lépésnyire tőle az öt figyelő detektívek. Délután, amikor a dunaparti korzó már mozgalmassá kezdett lenni, egy jól öltözött molett hölgy ült le Poll Sándor mellé a padra.

A hölgy kezében barra csomagolópapírosba burkolt röpiratok voltak, mint az később kiderült, Poll Sándor mosolygó arccal beszélgetett a természetes nővel, illetve instrukciókkal látta el őt, mert néhány persnyi terefe után a nő elindult a Lipót körut felé.

Most már az ő nyomába is detektívek eredtek. A Lipót köruton a ter-

azért, mert a sötétben át nem látják Kolozsvár, Kassa lámpafényeit, hanem, mert itthon annyi a baj, a tenivaló. Itthon a legnagyobb gond a forgalmi adó a legelsőbb rendű kérdés a bürgözdli választás, a legnagyobb szerencsétlenség, hogy a muszai kisbíró görbén nézett valakire, aki a képiüket viseli az országgyűlésben. Itthon csak egy kis nyugalomra áhít a lélek. Béke világra, csöndes délutáni feketézésre, gondtalan kvaterkára, adótrélsre, fizetésemelésre, talán egy kis revizióra is, de persze csak vértelenül, békésen, küzdelem nélkül, sült galambmódra. Az öregebbekből elfogyott a hit, hogy valaha is lássák Szent István birodalmát, a fiatalabbak nem látták, nem élték, nem tudják, hogy érdemes küzdeni, harcolni érte. Hiszen ez a szent egység — Nagy-Magyarország!

A béna koldus egyszer meghalt a

jéghideg vackán. éhen és szomjan, betegen. Nem tudta szegény, hogy az örökséget, amiért perelt, harcolt, közben a bíró neki ítélte. A magyar koldus is így haldoklik a trianoni ágyon. A legnagyobb bíró, az idő pedig közben szövegezi már a nagy ítéletet. Itthon a lelkekől vész, pusztul, távolodik a szentistváni Nagy-Magyarország. Kint a világban pedig idegen népek, idegen államférfiak egyre jobban, egyre közelebb látják, hogy ennél a magyar birodalomnál nem volt ideálisabb gazdasági, hatalmasabb politikai egység s nincs ma sem állam, amely tökéletesebben tudná biztosítani a népek boldogságát. Kint a lelkekben helyre állt már ennek az országnak örök egysége. Az itthoni szívekben most kelene építeni, növelni hát az utána való vágyat, a haza kívánczók nosztalgiáját. Most kellene elfeledni a hétköznapok sekélyes gondját,

most kellene meglátni, hogy a mi sorsunk, jövődünk nem a pártokmarakodásában, nem a piszlicsarproblémák alján, hanem egyesegyedül Szent István birodalmában fekszik. Most kellene észre venni, hogy nyomorra, gondra, munkanélküliségre, nagyobb kenyérré, életre halálra nincs más megoldás, egyedül csak a szent király birodalma!

Magyar parasztlak nyomorúsága, „Szlovenszko“ éhsége, „Transsylvania“ lerongyoltságának titka, megfelleése oda van temetve ennek az országnak romjai alá s mi, akik egy elromlott élet keserűségével, véres nappalok, fekete éjszakák kinjával hazzuk a jelen igáját, ma az ünnepi órán azért vágyunk vissza régi tájakra, mert tudjuk, valljuk, hogy csak onnét a feltámadó birodalomból, csak a Kárpát tetejéről, Adria sikkjáról fogjuk meglátni Európa és a magyarság boldogabb jövőjét.

A lap ára 7

metes nő, egyébként a leleplezett nyomda legfontosabb személyisége, Kopecsek Margit varrónő, átadta a csomagot egy iparos külsejű férfinak, Glotz Béla 25 éves cipészsegédnek, aki felült egy újpesti villamosra.

A kommunista nyomda

Őt is nyomom követték a detektívek. Így jutottak el a nyomozás szálai egy újpesti lakásba, özv. Hajdik Ferencné, Bodó Julia 34 éves munkásnőhöz.

A detektívek most már visszafelé gombolyították ezt az értékes fonalat és így állapították meg azt, hogy Kopecsek Margit Budán, a Görgey Artur-utca 20. számú házban a kommunista párt által bérelt helyiségben állította elő a legutóbbi időben forgalomba került összes kommunista röpiratokat.

A Görgey-utcai házban volt a nyomda, amelynek berendezése két sokszorosítógépből, három írógépből, teljes nyomdai betűfelszerelésből, füzőgépből, stencilekből, körül-

béli 40-féle nyomdat festékből és nagymennyiségű papírosból állott.

Kopecsek Margit, aki csehszlovák állampolgár, már a múlt év szeptemberében bekapcsolódott a kommunista mozgalomba, de csak az idén júniusban bízták meg őt *nyomdai teendők végzésével*.

Ő állította elő a kommunista röpiratokat, amelyeket azután Pesztalics Emilia 39 éves munkásnőnek adott át. Ez a munkásnő a „Kommunista” című sajtótermékeket továbbította a nyomdából, a röpiratokat pedig Glotz Béla juttatta el az üzemek munkásaihoz és a „szimpatizálókhöz”.

Amennyiben a röpiratokon nem tudott nyomban tovább adni, nehogy a rendőrség esetleg megtalálja nála, elraktározta azokat Újpesten özv. Hajdik Ferencnél. Az újpesti lakásban a detektívek rengeteg röpiratot teatlálak.

Hasonló sajtólerakodóhely volt Kálmán Antal 21 éves újpesti cipészsegéd lakása is. Itt is rengeteg röpiratot foglalt le a rendőrség.

A vezérek elfogása

Most a vezért kellett elfogni, miután már a rendőrség kezében bizonyítékok voltak. Poll természetesen semmit sem sejtett, kényelmesen élt a penzióban, ahol sokat panaszkodott a melege és magyarázta, hogy a kánikula ellen csak úgy tud védekezni, hogy a Dunaparton, a hűs víz mellett sétálgat. Poll tovább sétálgatott a korzón — detektív kísérettel. Az egyik detektív akkor is nyomában volt, amikor a kommunistavezér a korzón levő egyik nyilvános telefonállomásból telefonált.

A detektív a telefonáló Poll mögött állt és felírta tárcsázás közben az általa letárcsázott telefonszámot. Ez a telefonszám 84—1—99 volt. Nem volt nehéz megállapítani, hogy a telefonelőfizető Madzsar József dr.-ral azonos. Amikor ez az adat is a rendőrség rendelkezésére állt, Poll a Ritz-cel szemben egy árnyas padon egy fiatalemberrel beszélgetett. Nem volt vitás egy pillanatig sem, hogy Poll új ismerőse is a kommunistákhoz tartozik és most már megérkezett Hetényi Imre utasítása: El kell fogni Poll Sándort!

Hain Péter detektívfelelős vállalta magára a megbízatást. A két kommunista gyanútlanul beszélgetett egymással, amikor Hain Péter mosolyogva megállt a pad előtt. — Jónapot kívánok! — azzal leült a padra, mégpedig úgy, hogy a két kommunista közé került és két karjával szépen átkarolta őket.

— Mit akar? — szólt a fiatalabbik férfi.

Hain halkan csak ennyit mondott: — **Botrányt nem akarok. Maradjanak egész nyugodtan, mert menekülni nem tudnak, az emberek itt állnak körülöttem.**

A két kommunista megdöbbenve ugrott fel és menekülni próbált. Egy perc, kis dalakodás és a két férfi azonnal ártalmatlan lett. Néhány perc múlva már a politikai nyomozó főparancsnok szobájába kerültek.

Hátra volt még Madzsar József

szerepének tisztázása. Madzsarnak speciális kommunista megbízatása volt: egyrészt neki kellett megszerveznie a magyarországi kommunista sajtó ama részét, amely leleplezetten a föld felett dolgozik, másrészt az oroszországi és emigrációs sajtó tudósítását látta el a magyar eseményekről.

Madzsar József szerepe

Madzsar József 57 éves, nős, budapesti fogorvos. Jászi Oszkár sógora, a Károlyi kormány alatt adminisztratív népjóléti államtitkár volt és ezt a pozícióját megtartotta a kommun alatt is. A kommun bukása után emigrált Magyarországról, külföldön megvárta, míg az amnesztia bekövetkezett és hazajött. Itt a Bécsben megjelent cikkeiért nemzetgyalásért vád alá helyezték és egyhónapi fogságra ítélték. A legutóbbi időig a szociáldemokratapárt tagja volt, ahonnan néhány hónappal ezelőtt kilépett.

Az elfogott kommunisták nem tagadtak semmit. Mindegyik meggyőződéses kommunistának vallotta magát.

A rendőrség tehát ismét ártalmatlanná tett egy kommunista szervezkedést. Ez a fogás az utóbbi évek rendőri munkáinak egyik legeredményesebb cselekedete volt, miután most az éltető központot, a nyomdát robbantották fel.

A tizenegy őrizetbe vett kommunista a politikai nyomozó főcsoportról átkerült a főkapitányság bünyügyi osztályára, ahol a további eljárást vezetik. Rövid ideig tart csak ez az eljárás és azután mind a tizenegy az ügyészségre kerül.

Statárium?

A kommunista szervezkedés vezetőjének elfogatása után mindenütt felmerült az a kérdés, hogy a szervezkedés vezetői statáriális bíróság elé kerülnek-e vagy sem? Mindez-ideig nincs döntés ebben az ügyben.

Gambrinus étterem, Debrecen.

Elsőrendű konyha, alacsony borárak, udvari sör.

MENÜRENDSZER:

EBÉD: leves, főzelék, sült köritéssel, tészta — — — — P 1.20

VACSORA: sült köritéssel, saláta, tészta — — — — P 1.20

Házhoz szállítva 10 fillérrel drágább. Étlapszerinti választás.

Izléses szelvényfüzet: P 11.

Figyelmes kiszolgálás.

miután az ügyészségnek — amely egyedül hivatott dönteni, hogy kéri-e a statáriális bíróság elé való állítást vagy sem — még nem volt alkalma betekinteni az iratokba. A

kettős ünnep következtében előreláthatóan legkorábban hétfőn, kedden nyílik erre alkalom és csak a jövő hét közepe táján dőlhet el a kommunista vezérek sorsa.

Revolveres banditák véres rablómerényletet követtek el újpesti patikában

Hárman hatoltak be a gyógyszerertárba és az ellenálló segédet hasba lökték s azután a két támadó elmenekült. A harmadikat elfogták.

Pénteken délután két óra előtt néhány perccel vakmerő revolveres rablótámadás történt Újpesten, a Deák-utca 62. szám alatt lévő Kossuth gyógyszerertárban. Ebben az időpontban Petres Antal gyógyszersegéd teljesen egyedül tartózkodott a patikában. Egyszer csak feltárlt az ajtó és három sportsapkás, álarcos férfi lépett be, az egyiknek a kezében előreszegezve revolver,

a másik kettő pedig közvetlen mögötte állt. A revolveres álarcos rákiáltott a gyógyszerészre: — Meg ne mozduljon, mert a halál fia!

A következő pillanatban az álarcos banditák már a gyógyszerertár pénztárához közeledtek, hogy a készpénzt elrabolják. A

gyógyszersegéd azonban nem ijedt meg a revolveres banditáktól, kiugrott a pult mögül, egyenesen rávetette magát a revolveres alakra. Ebben a pillanatban a bandita elsütötte a revolvért és a gyógyszerészsegéd hangtalanul lerogyott a padlóra.

A lövés zajára az utcán összefutottak a járőkelők és azok, akik a patika előtt voltak, beléptek az ajtón. A banditák közül kettő utat tört magának a tömegben, félrelökték az embereket és vad futással elmenekültek.

Az egyik támadó azonban a helyszínen maradt. Ez már nem tudott menekülni.

Csakhamar rendőrszem érkezett a helyszínre, aki az újpesti mentőket értesítette. A mentők megállapították, hogy

a revolvergolyó Petres Antal gyógyszerészsegéd hasába fúródott, életveszélyes sebet ütött rajta,

ugyhogy válságos állapotban szállították a gróf Károlyi-kórházba.

A rablótámadásra vonatkozólag kihallgatni nem lehetett.

Az újpesti rendőrkapitányságról bizottság szállt ki a helyszínre.

A helyszínen elfogott tettes huszonkét esztendő, neve Havlik János, aki a kihallgatást vezető rendőrtisztviselő előtt

beismerte, hogy két társával együtt a gyógyszerertár kifosztására vállalkoztak,

a revolvért azonban nem ő szította el, nála nem is volt pisztoly.

A Havlik által megadott személyleírások alapján négy detektívcsoporthoz, valamint a budapesti főkapitányságról kért detektívcsapatok üldözik a rablótámadókat. A helyszínen elfogott tettest az újpesti kapitányságon őrizetbe vették.

HIRDETMÉNY.

Folyó évi augusztus hó 20-án szombaton délután 5 órától a Magyar Úszószövetség Keleti Kerülete uszójainak versenyt rendez.

A versenyen magyarországi válogatott vízpoló B. csapata és a keleti kerület válogatott vízpoló csapata is fog mérkőzni.

Az uszóversenyeket és a vízpoló mérkőzést 20 filléres programmal megváltása mellett a városi fürdőben levő fürdővendégek megtekinthetik.

A mérkőzés megtekintésére belépőjegyek nem adnak ki, így a mérkőzést csak a fürdő vendégek tekinthetik meg.

Az uszómedencét szombaton délután 5 órától kizárólag az uszóversenyen résztvevők használhatják.

Debrecen, 1932 augusztus hó 13.

Polgármester.

10 szavas apróhirdetés

2 napilapban 50 fillér.
Hirdetés feladás helye: Kossuth-u. 3.

Diákok!

tankönyveket olcsón és izlésesen köt
Nemzeti könyvkötészet
József kir. herceg-utca 16.

Piccard második sztratoszféra repülése tudományos szempontból sokkal eredményesebb volt, mint az első

A belga professzor harmadszor is felszáll Kanadában

Mantaa, augusztus 19. Valóságos népvándorlás folyik a diadalmas sztratoszféra-repülő Piccard tanár leszállásának helyéhez, Cavallara di Monsanbanoba, ahol a leszállás néhány szentanuja, egyszerű földművesek, különböző részleteket mesélnek a nagy eseményről.

Piccard tanár leszállása után elmondotta, hogy utazásának eredményeit csak néhány hónapi tanulmányozás után lehet majd kellőképpen értékelni. Cosyns mérnök kijelentette, hogy a 12 órai repülésből 11 órát a tudományos készülékek megfigyelésének szentelt. Csaknem valamennyi műszer megrongálódott a leszállás pillanatában, — mondotta Cosyns, — de ez nem érinti a tudományos eredményeket.

Huszonkét óra tizenöt perckor érkezett meg Piccard tanár Cosyns kíséretében Desenzanoba. Az érkezőket Bernasconi olasz repülőezredes, valamint a helyi hatóságok fogadták. A tanár többek kijelentette, hogy

a hőmérő a légújító fűlkéjének belsejében időnként mínusz 15 fokot, kívül pedig mínusz 55 fokot mutatott.

Az egyik hírlapírónak a professzor a következőket jelentette ki:

— Kitűnő utazásunk volt. Jobbat nem is kívánhattunk volna. Az idő, amint arra előre számítottunk, ideális volt. Repülésünk 12 óra hosszat tartott, a tervbevetett kísérletet teljes mértékben végre tudtuk hajtani. Leszállásunk szintén kitűnő körülmények között történt. A hidegtől — mondotta a tanár — időnként sokat szenvedtünk, de nem szabad semmit sem túloznunk, semmi okunk sincs a panaszkodásra.

A deszenzanoi olasz légi flottilla tisztjeinek és legénységének segédkezése mellett ma folytatták a ballon és a gondola teljes leszerelési és csomagolási munkáit. A legfinomabb mérésekre szolgáló műszerek elraktározását maga a professzor és Cosyns mérnök végzi.

Harmadik sztratoszféra repülésre megy Piccard

Róma, augusztus 19.

A Massagero jelentése szerint Piccard tanár harmadik sztratoszféra-repülést is fog végezni, mégpedig ezúttal a Hudson-öbölből (Kanada) fog majd felszállni. Piccard szerint számos kérdés megoldást talál, ha megállapítható volna, hogy a kozmikus sugarak hogyan hatnak ott, ahol a légréteg érintkezik a sztratoszféra-réteggel.

A római reggeli lapok jelentése szerint a sztratoszféra-gondola kikötése többrendbeli nehézséggel járt. Azon a helyen, ahol a gondola földet ért, öt paraszt állt, akik futólépésben követték a gondolat. Piccard eleinte nem akart segítséget igénybevenni, de azután jobb köte-

véget ledobott. A parasztok ezeket megragadták és megkísérelték a ballon lehúzását, de hirtelen szélroham elkapta a gondolat, úgy hogy a parasztok kénytelenek voltak a köteleket elereszteni. A ballon mintegy ötven méternyire felemelkedett. Miután Piccard új ballasztot dobott le és a ventilt tovább nyitotta ki, a ballon ismét leszállt és végül néhány méter magasságból keményen érte a földet, úgyhogy a nézők nagyon aggódtak a benne ülők sorsa miatt.

Piccard mostani utja eredményesebb, mint a múlt évi

Desenzano, augusztus 19.

A déli órákban Piccard tanár szállójában fogadta a nemzetközi sajtó képviselőit. A tanár mindenek előtt megköszönte Belgium áldozatkészségét, amely lehetővé tette az utazást, azután hálaíjt fejezte ki a belga királyi pár, valamint a svájci Aero Klub iránt. Összehasonlította az idej és tavalyi utazását. Megállapította, hogy

a jelenlegi utazás eredménye

LEGNAGYOBB
MEREDÉKSÉGŰ
AUDIONKÖSO

5 m.A/v!

VATEA
RV 4110.

Jóval felülmúlja a múlt évit, ennek oka főként az, hogy a dübendorfi repülőter légköri viszonyai igen kedvezőek. Míg a múlt évben a léggömb 28 perc alatt emelkedett fel 15 km. magasságra, ezúttal 16 kilométeres magasságot több óra alatt tette meg. A lassú emelkedés következtében sokkal fontosabb tudományos megfigyeléseket végezhetett. Ami a kozmikus sugarakat illeti, intenzitások a sztratoszférában jelentősen növekedtek.

nek még végrehajtva. Megragadom tehát az alkalmat arra, hogy kérem és követeljem soha el nem évülő jogaim megadását, hogy így végre megszűnjenek a nagyszámu politikai, kulturális és gazdasági sérelmeink, ami nemcsak a kisebbségek, hanem elsősorban az állam érdekében való szükségesség. Mivel pedig parlamenti szokások szerint a tárgyalás alatt levő javaslat elfogadása politikai bizalom nyilvánításnak a jellegével bír, ezt pedig a kormány működése iránt minden várakozásunk ellenére sem előlegezhetjük, kijelentem, hogy a párt nevében nem fogadom el a javaslatot.

A Debreceni Polgári Lovászegylet nyerte a lövészegyesületek országos versenyét

Budapest, augusztus 19.

A Magyar Célövészövetség pénteken rendezte a Magyar Polgári Lovászegyesületek országos versenyét, amelynek eredménye a következő:

A csapatversenyben 50 csapat vett részt: 1. a Debreceni Polgári Lovászegylet 1299 egységgel, 2. Képesi MOVE 1295, 3. Budapesti Postás Sport Egylet 1294, 4. a kisújszállási csapat, 5. a diósgyőri, 6.

esztergomi, 10. hódmezővásárhelyi, 13. nyíregyházi, 15. Miskolci Polgári Lovászegylet.

Egyéni versenyben 500-an indultak: 1. vitéz Szigethy Antal (Kecskemét) 296 egység, 2. Tóth Endre (Nagyecsed) 276, 3. Marcsa István (Észtergom) 274, 9. Tóth József (Debrecen) 271, 13. Lőki Antal (Debrecen) 266, 17. Fejes Sándor (Debrecen) 265.

A kisebbségi jogok teljes megadását követelte Bethlen György gróf a bukaresti parlamentben

A magyar párt nem fogadta el a felirati javaslatot

Bukarest, augusztus 19.

A képviselőház délutáni ülésén Bethlen György gróf dr., az országos magyar párt elnöke nyilatkozatában a következőket mondotta a felirati vita során:

A lezajlott parlamenti választások egyik eredménye, hogy Románia magyarságának túlnyomó többsége hiven kitartott a magyar párt mellett, sajnálatunkra nem ismerhetjük el azt, hogy a választások mindenütt teljes szabadsággal és hatósági visszaélésektől mentesen folytak le. Ami a parlamenti munkában való részvételt illeti, pártunk ezúttal is felajánlja teljes készségét arra, hogy a mai, továbbá már ki nem birtaló közgazdasági válság

enyhítésére és megszüntetésére alkalmas törvényhozási munkát teljes erejéből támogatni hajlandó. Megállapítom azt a tényt, hogy minden politikai párt elismerte azt a tényt, hogy a nemzeti kisebbségek különleges kérdéseiről rendezést kívánnak. Miután ez az elintézés már 14 év óta késik, ezúttal is ünnepélyesen és nyomatékosan emlékeztetjük éppen azt a pártot és kormányt, amely a gyalafelhérvári határozat alapján állónak vallja magát. Ezekben a határozatokban a nemzeti kisebbségek javára tett, de meg nem valósított ígéretekre való utalással meg kell állapítani, hogy a törvénybe cikelyezett kisebbségi egyezmény rendelkezései sincse-

Az ORLE karcagi gyűlésén tiltakoztak a mai kor hitetlen anyagias szelleme ellen

Budapest, augusztus 19.

Karacson rendezte ezévi gyűléseit az Országos Református Lelkészegyesület és most ünnepli fennállásának 25 éves évfordulóját.

Az ORLE tanácskozása istentisztelettel kezdődött, Czeglédy Sándor ceglédi lelkész megnyitójára vezette be az ülést, Tiltakozunk a mai kor hitetlen anyagias szelleme ellen — mondotta — s minden megpróbáltatás ellenére is tudunk és merünk bízni a haza és az egyház jobb jövőjében. Az első előadást Miklós Ödön dr. nagysepele lelkész tartotta Aktaális dátumok címmel.

A második előadó Csikesz Sándor dr. debreceni egyetemi tanár volt, aki „A magyar református lelképásztor alakja négy évszázad tükrében” címen tartott előadást.

Harmadik előadást Illés Endre dr. szegedi vallásoktató lelkész tartotta „A vallásantató lelkész és a vallásantatás helye a gyülekezeti munkában” címmel. Délután külön csoportokban gyülekeztek a lelkészek. Az ORLE gyűlésen résztvesz dr. Baltazár Dezső és Farkas István püspök is. Hétfőn lesz az ORLE jubiláris közgyűlése, amelyen Baltazár püspök beszédét megelőzően a református és evangélikus egyházi és társadalmi élle képviselői köszöntik a jubiláris ORLE-t.

Lapunkat támogatja,
ha hirdetőinknél vásárol

Főispánok értekezlete a belügyminisztériumban

Budapest, augusztus 19.
A belügyminisztériumban ma délután a belügyminiszter elnökölte mellett főispáni értekezlet volt, amelyen a főispánok a jelenlévő miniszternek jelentést tettek a természet-eredményekről és ezek alapján megbeszéltek, hogy melyek azok a vidékek, ahol buzavetőmagra lesz szükség.

FŐISKOLA

Háromszázhatvan új orvostanhallgatót vesznek fel az egyetemeken

Budapest, augusztus 19.
A kultuszminiszter értesítette a Magyar Országos Orvosszövétet, hogy a most kezdődő egyetemi tanévre 360 I. féléves orvostanhallgatót vesznek fel.

Az anya rémtette

Striegau Gaebersdorf, aug. 19.
Striegau Gaebersdorf mellett, egy asszony tegnap este három és öt éves gyermekét az úgynevezett birkauszta-tóba dobta. Mindkét gyermek a vízbe fulladt. Az asszony ezután a csendőrség vezetőjéhez futott és vallomást tett borzalmas tetteiről, majd borotvál felvágta ütőereit. Az asszonyt be szállították a kórházba.

„METEOR”-MOZGÓ MŰSORA

István Király napján:
„KIGYÓSZEMŰ RÉM”
Két és fél órás műsor.
Közkívánatra vasárnap:

MAROS VIZE FOLYIK CSENDESEN

Megelőzi:
„LUX ÉS LUX” kalandordrámá,
Előadások szombaton fél 4, 6, fél 9 órakor mérsékelt helyárrakkal, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

Névjegyet
eljegyzési kártyát
levélpapírt
borítékot
számlát
üzleti könyvet, szóró-
lapot, falragaszt
folyóiratot
szépirodalmi és tudomá-
nyos könyvet
előnyösen, izléseesen,
pontosan készít
lapvállalatunk
nyomdaüzeme
József k.r. herceg-utca
16.
Telefon 23-48.

Csehországgal létrejött az ideiglenes árucserre egyezmény

Magyarország tizenegymillió cseh korona értékű árut exportálhat

Prága, augusztus 19.
A prágai m. kir. követség és a csehszlovák kormány között folytatott ideiglenes egyezmény megkötésére irányuló tárgyalások befejeződtek. Ma parafálták az egyezményt, amely szerint Magyarország kerekén 11 millió csehkorona értékű

gyümölcsöt, fozelékot és bort vihet Csehországba a cseh szerződéses vámok mellett, viszont Csehszlovákia ugyanilyen értékben nagyob-
bára szál és fűrészelt fára, valamint egyes ipari cikkekre magyar behozatali engedélyeket kapott. Ér-

tesülésünk szerint — írja a Távirati Iroda — a szállítások a jövőhéten kezdődnek. Magyarország szőlőt, almát, szilvát, görögdiónyét, paradicsomot, zöldpaprikát, vörös- és fokhagymát és bort szállít Csehországba

Schober volt osztrák kancellár meghalt

Bécs, augusztus 19.
Bécsi Távirati Iroda: Schober dr. volt szövetségi kancellár és rendőrfőnök ma éjszaka 22 órakor 58 éves korában meghalt.

Az osztrák politikai élet utolsó tisztelőjében Schober kimagaslóan vezető szerepet vitt. Az elhunyt államférfi hosszú időn keresztül Bécs rendőrfőnöke volt s azokban az időkben tünt ki nagy szervező

erejével, erélyével és államférfiai képességeivel, amikor a vörös szociáldemokrata osztrák fővárosban a Heimwehr élén megfékezte a napirenden lévő utcai zavargásokat és leverte az emlékezetes bécsi szociáldemokrata lázadást, amikor az igazságügyi palotát is felgyújtották. Első ízben Streeruvitz kormányának bukása után 1929-ben lett kancellár és nemzeti kormányt alakítva megkezdte a rendcsinálást.

Halálával, amely rövid betegeskedés után váratlanul következett be, Ausztria egyik legnagyobb államférfiát veszítette el.

Második kancellárságának az osztrák-német Anschluss terv nyilvánosságra hozatala vetett véget, amellyel egész Európa politikai életét lázba ejtette és ez a nagy vonalú diplomáciai műve volt politikai pályafutásának legkimagaslóbb tevékenysége.

Irországból Amerikába repült egy angol pilóta

Az óceánrepülő visszafelé is megteszi az utat

London, augusztus 19.
Mollison óceánrepülő, aki tegnap reggel tour-retour óceánrepülésre indult Irországból Amerikába és vissza, közel husz órán keresztül elvesszett a világ számára. Legutóbb az Ascania gőzös látta csütörtök délután négy órakor, azután a gép valószínűleg viharzónába került. Mol-

lisont, aki Amy Johnson újdonsült férje, már-már elveszettek tekintették, míg most az a hír érkezett Londonba, hogy a Beaverbrae kanadai tengerhajó Kanadától mintegy 1000 mérföldnyi távolságban nyugat felé tegnap este megpillantotta az óceánrepülőt.

London, augusztus 19.
Mollison óceánrepülő helyi idő szerint 6.15 órakor teljesen rendben leszállt Pennfield Ridge mellett. Kijelentette, hogy elég benzineje lett volna még arra, hogy Newyorkig repüljön leszállás nélkül, de már nagyon fáradt volt. Ez volt az Atlanti Óceán első átrepülése kelet-nyugati irányban. Mollison 24.10 óra alatt tette meg a nagy utat.

335 millió márkás közmunkát indít a német kormány és száztizmillióval csökkenti a költségvetést

Berlin, augusztus 19.
A birodalmi kancellár és a birodalmi bank élnöke között pénteken tovább folynak a megbeszélések a mankaalkalmak megteremtésének pénzügyi helyzetéről.

Beavatott körökből származó értesülések szerint a megegyezés máris létrejött. Valószínűnek tartják, hogy a mai megbeszélések első sorban a technikai végrehajtással foglalkoznak. Erre enged következtetni az is, hogy a mai tárgyalásokon ismét résztvesz a birodalmi gazdasági miniszter is. Az összeg, amely körül a tárgyalások folynak, ugylátszik, tényleg az a 335 millió, amelyről már említés történt. Ebből 135 milliót a kormány eredeti programjának keresztülvitelére szántak. Ezt az utóbbi összeget egyébként nagyrészt már ki is adták, úgyhogy a további feladatok számára még 200 millió jöhet szóba. A birodalmi kormány tegnap délután foglalkozott ezekkel a kérdésekkel. A minisztertanácsot délután 5 órára hívták össze.

A birodalmi kormány tagjai az esti két órás minisztertanácson főként a költségvetés csökkentésével

foglalkozott. Összesen 119 millió márkával kívánják csökkenteni a költségvetést.

Mozgószínházak műsora:

VIGSZINHÁZ	URANIA	APOLLO:
Szombat és vasárnap 5, 7 és 9 órakor ROZSNYALREVÜ	Szombat és vasárnap fél 5, 7 és fél 10 órakor STROGOFF MIHÁLY	Szombat és vasárnap fél 5, 7 és fél 10 órakor SZÁGULDÓ VÉGTET és ZÖLD SÁRKÁNY
Hétfőn 7 és fél 10 RAJNAI TAKARODÓ és a VOLGA LEÁNYA	Hétfőn 7 és fél 10. HIPPOLIT és a KADETKISASSZONY	

BÉRBEADÁSI HIRDETMÉNY

Debrecen sz. kir. város tulajdonát képező és a Kassai ut keleti oldalán az Apafájánál levő és eddig erdőgazdálkodási és erdőművelési céljaira használt 26 kh. 758 m²-ől területű ingatlan az 1932 október 1-től számított egy évi időtartamra a városháza kistanácsstermében a f. évi augusztus hó 1-én délelőtt 9 órakor megtartandó nyilvános árverésen bérbe fogadtni.
Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a város gazdasági és erdőgazdálkodási igazgatóságában (városháza,

főemelet 14. sz. szoba) megtekinthetők.

Az árverés eredménye ellen utóajánlatnak helye van.

Polgármester.

KIHADÓ VÁROSI LAKÁS.

A Széchenyi-utca 20. szám alatt (jelenleg dr. Goóz Lajos bérletében levő) három szoba, fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló udvari lakás f. évi szeptember hó 1-re kiadó.

A bérbeadás tárgyában városháza I. em. 35. szám alatt lehet értekezni.
Polgármester.

Megjutalmazott sokgyermekes anyák

Szent István napján Debreczenben is jutalomban részesítenek több sokgyermekes anyát. Debreczenben jutalomban részesülnek és pedig 5 pengőt és érmet kapnak a következők: Kiss Józsefné Salétrom barak, egy tüdőbeteg kőmivességek felesége 10 gyermek anyja, Papp Albertné utcaseprő felesége Kigyó-utcai lakos 9 gyermek anyja, Losonczy Gáborné gyári munkásnő Hatvan-utca 69. szám alatti lakos 10 gyermek anyja, Molnár Györgyné gazdasági eseléd Bellegelő 285. szám alatti lakos 11 gyermek anyja, Szanyi Mátyásné Gyár-utca 9. szám alatti lakos 9 gyermek anyja. Ruhaszegélyt kapnak: Mányi Imréné vákánkos felesége Haláp 72. szám alatti lakos 9 gyermek anyja, Csire Mihályné földmives felesége Nagycsere 144. szám alatti lakos 11 gyermek anyja, Nagy Sándorné hadirokkant felesége Nagycsere 80. szám alatti lakos 13 gyermek anyja. A jutalmak és érme átadása szombaton délelőtt 10 órakor lesz a népjóléti hivatalban, ahol a jutalmakat dr. Erőss Sándor a hivatal helyettes igazgatója ünnepélyes keretekben adja át.

Az érettségi vizsgák csődje Romániában

Bukarest, augusztus 19.

A kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy az érettségi vizsgákat teljesen eltörli. Ezzel a tervvel kapcsolatban a szenátorok között tegnap érdekes kimutatást adtak kézről-kézre, amelyből kitűnik, hogy a legutóbbi hét év alatt 90 ezer tanuló jelentkezett érettségi vizsgára és ezekből 50 ezer megbukott.

Az OFB. nem szállítja le a balmazújvárosi legelő vételárát

Balmazújváros község a földbírtokrendezés kapcsán 1670 katasztrális hold legelőterületet kapott a Semsey-féle uradalomból. A vételárát tíz mázsa búzában állapították meg, oly módon, hogy egy mázsa búzát huszonkét pengőben kell elszámolni. A község képviselőtestülete kérte, hogy az OFB a magas vételárát szállítsa le, mert a változott viszonyok folytán azt úgy sem tudja megfizetni. Az OFB nem régebben értesítette a községet, hogy a panasznak nem ad helyt, a legelőterület vételárát nem szállítja le.

Fakeresztre felakasztotta magát egy aggastyán

Szeged, augusztus 19.

Küönös módon vetett életének véget ma hajnalban Szegeden Sebők Imre 78 éves ember. A közel-multhban feketehimlőben megbetegedett, mire a járványkórházba utalta a tisztifőorvos. Ezen annyira elkeseredett, hogy tegnap délután a fűszekárájában fakeresztet ácsolt össze, bevitte szobájába, a falra felerősítette, majd a fakeresztre felakasztotta magát, mire rátaláltak, halott volt.

Fokonként szelektálja az állomásokat a

Mussolini nem bizik a tartós békében

Newyork, augusztus 19.

Mussolini nagyjelentőségű interjút adott a New American manaktársának, amelyben többek között a következőket mondja:

— Nem hiszek a tartós békében. A nemzetközi téren tett tapasztalataim azt a meggyőződést keltik bennem, hogy a tartós béke nem tartható fenn. Ez azonban nem jelenti azt, — mondotta a Duce, — hogy nem óhajtom a béke fenntartását. Éppen ellenkezően, minden erővel megvédelmezem a békét és hogy a békét fenntarthatassák, feltétlenül szükséges a leszerelés, amelynek elérése érdekében állandóan dolgozom. A béke fenntartására irányuló minden munkásság meddő marad, ha a világ nem szerel le. Akkor azután egy

új háború jön, amely sokkal

borzalmasabb lesz minden eddiginél,

amely megsemmisíti az egész emberi civilizációt.

Az Egyesült Államok általános helyzetére vonatkozó kérdésre Mussolini azt válaszolta, hogy a kapitalizmus korszakának csúllaga lehatároltban van és ugyanúgy

a háborus adósságok és jóvátételek idejének is vége szakad.

Az Egyesült Államoknak meg kell barátkozniuk ezzel a gondolattal.

Az újságíró ezután azt kérdezte, hogy mi a véleménye Mussolininak az amerikai prohibíciós törvényről. Mussolini erre azt válaszolta, hogy a prohibíciót erkölcstelennek tartja és annak következményei az államra igen nagy mértékben károsak. Az Egyesült Államok kövessék Finnország példáját, amely felfüggesztette az alkoholtilalmat.

A piaci árusok a helypénzek leszállítását és a piaci ellenőrök számának emelését sürgetik

Memorandumot adta át a polgármesternek

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

Pénteken délelőtt Zöld József polgármesternél a vásári kiskereskedők és piaci árusok ipartársulatának nyolc tagú küldöttsége tisztelt Ujlaki Sándor vezetése alatt. A küldöttség egy memorandumot adott át, amelyben különféle piacrendészeti intézkedéseket kérnek. Kérlik többek között, hogy a Csapó-utcán lévő zöldséges kereskedők árusítási helyét a Rákóczi-utca baloldaliára helyezhessék át. Kérlik, hogy az állandó kereskedőknek és árusoknak, maguk és áruik védelmére engedjék meg a védőponyva használatát. Kérlik a debreceni árusok helypénzének leszállítását. Kívánják, hogy a Rákóczi-utcáról a terme-

lők baromfi piacát a Csapó-utcaira a kereskedők mellé helyezze át a város.

A hosszú memorandum egyik érdekes kívánsága még az, hogy a piaci helypénzszedők számát emeljék fel, mert csak ezáltal lehet a jogosulatlan árusokat kiszorítani a piacról. Panaszozzák végül azt is, hogy a Csapó-utca kövezete gidrés-gödrös és nagy nehézségekbe ütközik az árusítás.

A küldöttség felkereste Vass Károly tanácsnokot. Ugy Zöld József polgármesterhelyettes, mint Vass tanácsnok megígérték, hogy az elbük terjesztett kívánságokat fontolóra veszik.

A magyar-osztrák kereskedelmi provizóriumot két héttel fogják meghosszabbítani

Budapest, augusztus 18. A magyar kormány kiküldöttei: Ferenczy Izó helyettes államtitkár vezetésével Bécsbe utaztak, hogy az

osztrákokkal folytassák a tárgyalásokat a provizórium meghosszabbítása érdekében. A provizóriumot előrelátóan két héttel fogják meghosszabbítani.

bitani, tekintettel arra, hogy a végleges kereskedelmi szerződés megkötésére irányuló tárgyalások még nem fejeződtek be.

A tanácskozások során ugyanis bizonyos nehézségek merültek fel: a magyar és osztrák delegátusok között a fakérdésben differenciák támadtak. Az osztrákok ugyanis nagymennyiségű fa átvételéhez ragaszkodnak. Ezt a kívánságukat a magyar kormány egyrészt azért nem tudja teljesíteni, mert az oláhokkal és csehekkel már vannak ilyenirányú megállapodásaink, másrészt pedig a kérdés áthidalása meglehetősen hosszú időt venne igénybe.

Az augusztus 20-ától szeptember végéig terjedő időre Ausztria újabb behozatati kontingenseket hajlandó Magyarországnak osztrák iparcikkek átvétele fejében, még pedig hír szerint 200 vagon szőlőre, 75 vagon dinya-re, 40 vagon almára, 118 vagon szilvára, 21 vagon paradicsomra, 10 vagon hagymára, 5 vagon foghagymára, ezenkívül szó van 10 vagon uborka és 25 vagon zöldbab behozataláról.

Becsapott a villám egy muzulmán mecsetbe és megölte az imádkozó papot

Bukarest, augusztus 19.

Ibektől jelentik: Tegnap délután hatalmas vihar vonult el a város felett. Az egymást szokatlanul gyorsan követő villámok közül egy becsapott a muzulmánok egyik minarettjébe, abban a pillanatban, amikor a templom műzezeinje a szokásos imát énekelte. A villám a műzezeint azonnal megölte, majd két ágra szakadt. Az egyik ág a templom közelében levő kereskedésbe ütött, ahol egy embert halálra sújtott, kettőt pedig súlyosan megsebesített. A másik ág egy 20 éves fiatalembert sújtott agyon és két embert sebesített meg. Ugyanakkor a villám becsapott egy másik muzulmán mecsetbe is, ahol a villám által agyon-súított műzezein bátyja énekelte, a villám azt súlyosan megsebesítette.

Terjessze a Debreceni Ujságot

Iparügyek

Uj iparok és kereskedők

A múlt héten az elsőfokú iparhatóság a következőket vette fel listromába:

Szabó Sándor késes-köszörüs, Kelemen Jánosné szatóc, Kovács Irén nőiszabó, ifj. Csapós János szatóc, Kiss Lajos vendéglős, Zsigó József péksüteménykereskedő, id. Vásáry Gyuláné és Társa gyümölcskereskedő, Halmos István kárpitos, Tolnay Jenő cipő és uridivatkereskedő, özv. Sztanek Jánosné rövidárkereskedő, Tóth Bernátné és Társa kávéház, Wiener Adolf madrac-párnakereskedő, Fried Sámuel személfuvarozás, Tóth Bálint kisebb kőműves, Magyar Országos Központi Takarékszövetkezet, Klein Adolf szikvizgyártás, Friedman Jolán nőiszabó, Gebel János és neje zöldségkereskedő, Gotenczki Ferenc és Társa fűszerkereskedő, Bakó Sándor élelmiszer adás-vétel közvetítés, Fűfák Lajos és neje gyümölcskereskedő, Klein Lajos férfiruha, rőfös árú kereskedő, Mayer Norbert cipő-, cipőkellékkereskedő, Bagdi Antal kozmetika, Mermelstein Dávidné örménykereskedő, Csomos Mihályné szatóc, Czuka József burgonyakereskedő, Székely Andor papírügynökség, Gyerman Miklós élőállatkereskedő, Győri János déligyümölcskereskedő, Katz Ernő szatóc, Nánási János élőállatkereskedő, Szilágyi Gábor hentes és mészáros, Treitel Izrael építkezési anyagkereskedő, Földvári Istvánné hentesárúkereskedő, Győri Istvánné baromfikereskedő, özv. Molnár Ferencné szatóc, Nagy Gyula személfuvarozás, Gárdonyi Sándor bádogos, Nyári Mihály élőállatkereskedő, Trocsányi Endréné tűzifa és szénkereskedő, Szakáll Gyula és Társa fényképesztési cikk kereskedő, Molnár Márton szatóc, Friedmann Károly nyersbőrkereskedő, Bleuer László zöldségkereskedő, Bánk Lászlóné szatóc, Friedmann Jakab sütő, ifj. Knöpfler Henrik üvegkereskedő, Fekete János szatóc, Papp Sándor cipész, Vas Mihályné bércsépítés, Schiffmann Abraham cukrász, Grunn Béla asztalos, Kálmán Zsófia kávéház és kifizetés, Szilágyi János zöldség és baromfikereskedő, Magyar József és neje tojáskereskedő, Deák Bálintné belsérvarúsítás, Brück Sándor péksüteménykereskedő, Székely Lajos zsidóárú, Vársári János rőföskereskedés, özv. Friedl Mártonné baromfikereskedő, Mikó László férfiszabó, Kántor Irén rafia, cipő előállítás, Gurcsi István cipész, Waldmann S. és Társa jégkereskedő, Pollák Imre szatóc, ifj. Dusa István fuvaros, Ulveczki Péter műszerész, Ballag és Vajda asztalos, Mogyorósy József és neje gyümölcskereskedő, Háász József cipész és eszmadia, Zombor Károly nőiszabó, Fekete Mór személfuvarozás, Nagy Viktor és Nuszer András sütő, Baranya Imre eszmadia, Széll Mária gyümölcskereskedő, Fajlis Józsefné gyümölcskereskedő, ifj. Csóka István fuvaros, ifj. Ferenczi József cipész, Lovass Kálmán tej, tejtermékek kereskedés, Weisz Margit gyümölcskereskedés, Szilágyi Gyula kálynás.

Megszűnt iparok

A múlt héten az elsőfokú iparhatóság a következőket törölte listromából:

Schwartz Sámuel burgonyakereskedő, Fazekas Lajosné baromfikereskedő, Liebermann Jenő építkezési anyagkereskedő, Kardoos Béláné női kalapkészítő, Papanek Istvánné szénakereskedő, Kerli Imréné női fodrász és manikűr, özv. Kiss Jánosné autokereskedő, Joó Györgyné bérszántás, Práger Miklós szatóc, Almádi Béla korecsma, Matta József fodrász, Komássi Gusztávné szatóc, özv. Vedres Lajosné káposztakereskedő, Krausz Mária rőfös és rövidárkereskedés.

Molitorisz Nándorné szatóc, özv. Vojcssovsky Kázmér bazár, Frisch Adolf szobafestő, Hoffmann Izabella kenyérfaragás, Jablonszky József perzsaszőnyegkészítés, Tóth József talyigás, Molnár Józsefné szatóc.

Zoltay Lajos megállapította a régi városi nyomda, a Szent Erzsébet kápolna ősi telkének fekvését

Dr Zoltay Lajos nyugalmazott muzeumigazgató, a kiváló történet-tudós, három évtizede foglalkozik azzal, hogy Debrecen város főutcájának régi tulajdonosait kikutassa. Ennek a munkának során nemrégiben igen nagyjelentőségű és rendkívül érdekes megállapításokat tett. Mintegy háromszáz telek eredetét sikerült kideríteni 300—350 évre visszamenőleg. Ma már pontosan tudja a régi debreceni főbírók, szenátorok, papok nótáriusok régi családi házainak telkeit. Legutóbb igen érdekes felfedezést tett Zoltay Lajos dr. Megállapította ugyanis 1570-től a városi nyomda fekvését. A telek tipografiai ház elnevezéssel van bejegyezve a régi iratokba és

a telek a Kálvin-tér 11. számú házzal szemben fekvett.

Érdekes bizonyítékokat talált Zoltay Lajos arra nézve is, hogy hol fekvett az ugynevezett „vetus castellum”, a Székely Antal martalóval által 1565-ben porig égetett kastély. Ez a telek a Csapó-utca táján lehetett. Kiderítette Zoltay a régi Szent Erzsébet kápolna helyét is. Megnyugtató bizonyítékok vannak arra, hogy a Szent Erzsébet kápolna a Csapó-utca és Bádogos-utca közötti részen fekvett.

Dr Zoltay Lajos, aki fáradhatatlanul folytatta kutatásait, azok eredményét minden bizonnyal teljes részletességgel is nyilvánosságra hozza.

Megoldás előtt a Kereskedő Társulat polgári iskolájának ügye

(A Debreceni Ujság tudósítójától.) Régen foglalkoztatja már az illetékeseket a debreceni Kereskedő Társulat polgári iskolájának ügye. A Kereskedő Társulat ugyanis nem tudja fenntartani a polgári iskolát és erről értesítette a várost is, amely törvényileg kötelezne lenne arra, hogy polgári iskolát tartson fenn. A Kollégium ezt a kötelezettséget átvette volna a várostól, de természetesen csak nagyobb támogatás ellenében. Időközben azonban az egyházkerület úgy döntött, hogy nem kíván polgári iskolát fenntartani és a megnyitott osztályokat is be kell szüntetni.

A polgármester a Kereskedő Társulatot arra hívta fel, hogy szeptember elsején nyissa meg a polgári iskoláját, tartsa fenn mindaddig, amíg a rendelkezésre álló vagyonból telik, vagy pedig a célvagyon adja át a városnak, amely az utóbbi esetben hajlandó átvenni az iskolát. A Kereskedő Társulat nem volt hajlandó a célvagyon átadására, de fenntartotta eredeti ajánlatát,

amely szerint a helyiségeket, felszereléseket használat céljából hajlandó átengedni a városnak, ha az a személyi és dologi terheket vállalja. Közölte azonban azt is, hogy szeptember elsején hajlandó újra megnyitni a polgári iskolát, ha viszont szeptember elsején a Kollégium polgári iskoláját megszünteti és a növendékeket átadja a társulati polgári iskolának. Erre az esetre a Társulat azt a segílyt kérte a várostól, melyet akkor kapott, mikor még a kollégiumi iskola nem nyit meg. Közölte a társulat, hogy a felügyelőbizottságba hajlandó beválasztani a református egyház két delegátusát.

A polgármester ennek a közlének birtokában értesítette a református egyházat, illetőleg a Kollégiumot, hogy ha a Kollégium szeptemberben nem nyitja meg polgári iskoláját, a város nagy terhektől szabadul meg. Ha a kollégiumi polgári megmarad, akkor azt is segílyezni kellene a városnak, mert az iskolát az egyházkerület nem tudja

fenntartani. Ezért már segílyt kért is a várostól. A polgármester ezért azt a megoldást választja, amelylyel a terhek növekedése elkerülhető.

Felkérte a Kollégium igazgatóságát, hajlandó-e a polgári iskoláját megszüntetni és a növendékeket a társulati iskolának átadni. Ebben az esetben az intézmény két tanárát a Kereskedő Társulat átveszi. Közölte a polgármester azt is, hogy a kollégiumi polgári segílyének felemelésére beterjesztett kérelmet nem terjesztheti kedvező javaslattal a közgyűlés elé, sőt a város pénzügyi érdekeire tekintettel az eddigi segílyt sem folyósíthatja tovább.

A Kollégium döntése után végképp el fog dőlni, hogy miképpen oldódik meg a társulati polgári iskola régen huzódó ügye.

A hóguta csaknem megölt egy debreceni munkásleányt

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

A Bethlen-utca 32. szám alatt levő Zerkovics textilgyárban pénteken délután csaknem emberéletet követelt a szokatlanul nagy hőség. Péter Teréz huszonhét éves gyári munkásnő a kora délutáni órákban a legnagyobb hőség ellenére ki volt rendelve munkára. A leány már előzőleg sem érezte jól magát, de azért a parancsnak engedelmességet és hozzáfogott a rábizott munka elvégzéséhez. Az erős napsütésben hirtelen rosszul lett és a gyár alkalmazottai próbálták eszméltetést téníteni, de ez nem sikerült. A mentőket hívták ki és a mentőorvos injekciót alkalmazott, amelynek következtében a leány visszanyerte eszméltetést. Az orvosi vélemény szerint kisebb hóguta érte a leányt, akit csak azonnali orvosi segítség mentett meg az életnek.

Halálos fürdés

Békásmegyér, augusztus 19.

Czebeczauer József 7 éves dunabogdányi fiú 17-én délután Dunabogdány határában a Dunában fulladt. Az örvény elkapta és vízbe fulladt. Holttestét nem találták meg.

Esztergom, augusztus 19.

Az esztergomi Nyergesujfala községben a Dunában fulladt Gyöngyösi Mária, egy ottani másházó 19 éves leánya. Mély vízbe jutott és többé nem került elő.

Gyömrő, augusztus 19.

Az ujonnan felavatott kókai strandfürdőben Koncz János 23 éves, nős, kókai legény fürdés közben a vízbe fulladt.

Esztergom, augusztus 19.

Dunaalmás mellett egy 26 év körüli fiatal nő holttestét fogták ki a Dunából. Az ismeretlen nő bubir frizurás, barnaszemű, csipkészüli ing és nadrág volt rajta. Valószínűleg öngyilkos lett. Hatósági engedély alapján eltemették.

Butorozott

szobát keres? Olvassa el lapunk apróhirdetési rovatát.

20	 felnőtteknek	40
fillér a strandfürdőjegy		
5 fillér a kiszolgálási díj a		
MARGIT-strandfürdőben!		
Strandfürdőjegy gyermekeknek,		
16 éves korig, közepiskolai tanulóknak igazolás esetén		
16 éven túl is a pénztárnál váltva		
20 fill.		
12 darab jegy egyszerre váltva 2— pengő.		
Strandfürdőjegy felnőtteknek		
a pénztárnál váltva		
40 fill.		
12 darab jegy egyszerre váltva 4— pengő.		
Strandfürdőjegy		
a villamoson oda- és visszautazással együtt a villamos		
kiszolgálásánál váltva		
50 fill.		
Kiszolgálási díj		
5 fill.		
Kabinért NEM KELL külön fizetni.		
Idény, havi és kedvezményes családi bérletek		
rendkívül olcsón válthatók a pénztárnál.		

A fogyasztási adóellenőrök felemelt létszámu hadserege szabályszerű guerillaharcot folytat Debrecenben a bor- és szeszcsempészekkel

A város erélyes fellépése óta óriási mértékben emelkedett a fogyasztási adóbevétel — Eredeti hadszíntéri jelentések a külsőségeken folyó csempészháborúból

A csempész-társaságok vakmerősége amerikai gangster világot teremtett a vámsorompók körében

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

Kevesen tudják, pedig tény és valóság: Debrecenben szabályszerű gangster világ van. A nedves Debrecen határában épp úgy folyik a szeszcsempészet, mint a száraz Amerikában s lassanként itt is kezd kialakulni már az a harc, amelyet eddig csak a filmekben láttunk, elszánt bootlegerek és a prohibíciós rendőrség tagjai között lezajlani. A technikai felkészültség, sem egyik, sem másik oldalon nem érte még el az amerikai arányokat. Fényszórós naszádok, motoros tankok és bomvető repülőgépek egyelőre még nem cirkálnak a debreceni égen és vizeken, annyi azonban bizonyos, hogy ötletesség tekintetében semmivel sem vagyunk Amerika mögött. Sőt a jámbor yenkik néha még tanulhatnak is a debreceni csempészekről.

Egyebekben annyiban különbözik még a debreceni szeszháború az amerikaitól, hogy itt nem magdért a szeszt, hanem az adóért folyik a küzdelem.

Csempészvilág Debrecenben

A debreceni szeszcsempészek hosszú éveken keresztül száz és száz ezer pengővel károsították meg Debrecen városát és az államot, azáltal, hogy a város területére behozták a szeszt egyszerűen eltitkolták a fogyasztási adóellenőrök elől. Vasúton, szekereken, teherautókon, batyukban, tejes kannákban, kerti utakon, zugutcákban, a vámtárolók kikerülésével roppant tömegben özönlött Debrecen felé a csempészett bor, amely után senki sem fizetett kövezetvényt, fogyasztási adót és állami adókat. A csempészet nemcsak a várost károsította meg, hanem a vendéglősöket, kocsmárosokat is, akiknek a fogyasztási adó alól elvont olcsó borral csúnyultak kibíthatatlan konkurenciát a csempészek.

A város vezetősége, amely már régen tisztában volt ezeknek az állapotoknak tarthatatlanságával, az elmúlt télen elhatározta, hogy véget vet a debreceni bootleger világnak és a fogyasztási adó ellenőrök létszámának szaporításával megszünteti a csempészetet. Ugy mondják, hogy ez az elhatározás már is nagy eredményeket mutat fel. Mióta az új fogyasztási adóellenőrök kitűnő, lelkiismeretes gárdája megkezdte a csempészek üldözését, óriási mértékben emelkedett a fogyasztási adóbevétele. Ugyanez azonban emelkedett a csempészek leleményessége is, akik páratlan furfanggal, ravasz-

sággal és elszántsággal akarják ki-
játszani az ellenőröket.

A bor útja oda és vissza

Ezzel egyidejűleg azonban kiderült az is, hogy Debrecenben szabályszerű „gang”-ok működnek. Megszervezett társaságok, amelyek valóságos kémszervezettel rendelkeznek és minden segédeszközt felhasználnak a csempészet elősegítésére. Az egyik nagy-csempész különös módját eszelte ki az adóelvitkolásnak. A törvény szerint ugyanis, ha Debrecenből elszállítják a bort más községbe, akkor a fogyasztási adót már ott kell leróni. Az illető csempész szabályszerűen jelentette, hogy egy szomszéd községbe 800—900 liter bort visz ki. Az adóellenőrzés aztán megállapította, hogy a bort csakugyan ki is vitték a városból. Mikor aztán megszigorították az ellenőrzést, kiderült az, hogy a bort nemcsak kivitték, de egy kerülő csem-

pész uton vissza is hozták. A csempészvezérnek ez a kis kerülő minden 1000 liter bornál 188 pengő tisztá hasznot jelentett az eltitkolt adó révén.

Aki kutyizet csempészt ki a városból

Egy másik főcsempész viszont sokkal egyszerűbben oldotta meg a kérdést. Teherautókra bevonatolt 30—40 hektoliter vizet, amelyet úgy vitt ki a városból, hogy a hordókban szesz van. A vizet elvitték 10—15 kilométerre, ott aztán kieresztették az országútra. A hordók fíresen visszajöttek, a csempész pedig ugyanannyi szesz után eltagadta az adót. Egy uton megkeresett tisztán 210 pengőt, mert a fogyasztási adóval együtt természetesen eltagadta a kereseti, jövedelmi adója egy részét is. A megszigorított ellenőrzés a vizes rendszer fölött is meghuzta a lélekharangot.

Orvtámadások az adóközegek ellen

Az új adóellenőrök munkája azonban hihetetlenül körülményes és fáradságos, hiszen Debrecen tele van csempészetekkel, ma azonban már a megfelelő intézkedések lehetetlenné tették a csempészetek használatát.

Természetes, hogy a csempészeknek, akik tekintélyes haszontól estek el, sehogyan sem tetszett az új adóellenőrök beállítása. Különösen, amikor látták, hogy azok hiven, lelkiismeretesen teljesítik kötelességüket. Először csak grombaságokban volt részük, később már orvtámadásokkal kellett küzdeniük, végül testi épségük is veszélybe került.

A háború azonban folyt szabályszerűen. Néha zajos cserepatékkal, néha azonban rengeteg humorral tartkva...

Közelharc a robogó szekéren

Volt eset rá, hogy egy paraszt-szekéren, éjnek idején két darab

Szénásszekérben, kofferben, autógumiban csempészik a bort

A csempészek azonban nem csak teherautókkal, szekerekkel dolgoznak, hanem másféle trükkökkel is. Szénás szekerek aljában hozzák a bort, zöldses autókban jönnek a kelkáposzta és saláta közé beásott hordók, gyümölcsös kocsiokon és hasonló módszerekkel próbálják bejutatni a bort a vámsorompókra. Ma már persze eredmény nélkül

kétszáz literes hordóban bort akartak behozni a városba. Amikor a szekéren ülő két gazdát igazolásra szólították fel, egyszerűen közibe csaptak a lovaknak s örült vágatással igyekeztek eltűnni az éji homályban. Az ellenőrök közegek erre hárman biciklire kaptak és üldözőbe vették a szekeret. Felugráltak a vágató szekérre, amely még ekkor sem akart megállni, sőt a gazda ember ostorával az ellenőrök felé sújtott. A vágató szekéren formális dulakodás kezdődött, amely, hogy el ne fajuljon, az egyik ellenőr lelökte a szekérről a borral telt hordót. Összetört, a bor kifolyt, de a szekér még mindig vágatott. A fiatalabbik gazda üvegkorsóval akarta lesújtani az ellenőrt, de a korsó összetört, a bor szétfolyt. Erre lelökték a szekérről a másik hordót is. Ebből is kifolyt a bor. A szekér végül mégis csak elmenekült. A bor gazdája azonban nem jelentkezett a mai napig sem.

Külön legendát kellene írni a vasuti csempészekről, akik a száraz Amerika minden leleményességét megszügyenítő módszerekkel dolgoznak. Csináltak csinos külsejű, szolid kinézésű kézi kofferket fából. Egészen olyanok, mint egy békebeli katonaláda. Van rajtuk rézsatt, zár, lakat. Csak éppen kinyitni nem lehet őket. Oldalukon egy lyuk van. Ezen

Hosszulejratu, 4%-os kamatozásu kölcsönt nyujt rövid varakozasi ido utan a

„Takarékház”

OTTHONT ALAPITÓ RT. bárkinek építkezésre, ház, telek, vagy kis. birtok vételre, drága kölcsönök olcsó kamatozásu kölcsönre való változtatására.

A

„Takarékház”

RT. alaptőkéje 1.000.000 pengő, azaz egy-millió pengő!

A

A „Takarékház” R. T. minden információt ki bír.

Díjtalan felvilágosítást ad építkezési, földmérési, mérnöki és kölcsön ügyben a

„Takarékház”

OTTHONT ALAPITÓ R.-T. vezérképvisellete Hunyady u. 6. és Deák Ferenc u. 5. (Atjáró.)

kell betölteni a bort. Ha a koffert megrázzák, szabályszerűen kotyog, akár a csikóbőrös kulacs. Postascsmagnak, hurka, kolbásznak maszkirozott kofterek, zöldses zsákok rejtegetik az italt. A multkor leigazoltattak egy feltűnő kövérnek tessző asszonyt. Kiderült, hogy a szoknyája alatt egy övre felfűzve úgy lógtak a boros üvegek, mint a kézi gránátok. Kint a külsőségen pedig az egyik ellenőr egy berugott bácsi-val találkozott, akinek a testén feltűnő dudorok voltak. Igazoltatás közben az illető megtámadta az ellenőrt, aki persze nem hagyta magát. Fültövön billentette a támadót, aki erre lezuhant. Mikor jobban megnézte, illetőleg megszagolta, konstata, hogy a ruhája csupa nedves a bortól. A ruha alatt aztán megtalált két autógumit. A csempész ezekben hozta a bort Debrecen felé. A tejes kannáknak külön szerep jut ebben a gangster-világban. A tejes kannát belülről borral töltik tele, de kívülről lelocsolják tejjel, nehogy gyanus legyen a dolog. A szemfüles ellenőrök azonban így is elfoztak jó néhány borsempészt.

A furfangos csempész és a még ravaszabb ellenőr esete

Mondják azt is, hogy a csempészeknek külön kémszervezetük van. Állandóan nyilvántartják, hogy merre járnak az ellenőrök és kerékpáros küldöncök útján értesítik társaikat, hogy most ezen és az az utvonalon ne jöjjenek, mert ott az ellenőr. Ujabban használatba vették már a telefont, a fényjelzést, a kerékpár stafétát is. A hivatásos csempészek néhol már személy szerint is ismerik az ellenőröket, akiknek persze mindenféle trükkhöz kell folyamodni, hogy eredményesen dolgozzanak.

Legutóbb a Diószegi uton egy parasztszekér hozott nagyobb mennyiségű csempészbort. A kocsis gyanútlanul megszólított egy jámbor járókelőt:

— Nem tetszett látni erre egy kis kövér urat?

— Nem láttam! — hangzott a válasz.

— No, akkor jól van! — mondta a kocsis s azzal elindult szépen a csempészett borral a csempész ut felé.

A „kis kövér ur“ az egyik ellenőr, aki a bokorból hallgatta a párbeszédet erre előlépett.

— Jó napot bátyám! — mondotta. — Hallottam, keresni tetszett! Itt volnék abban a kis adóügyben.

Összetörök a korsó

Néha persze a csempész is furfangos. Mikor igazolásra szólítják fel, egyszerűen vitatni kezdi, hogy a „szalmás“-ban nem 10, hanem hat liter bor van.

— Gyerünk! Mériük meg! — ajánlja ilyenkor az ellenőr.

Mikor aztán a mérésre kerül a sor, a csempész úgy nyújtja az ellenőr

felé a szalmást, hogy az egyszerűen leesik és összetörök a földön. A végén még ő lármázik, hogy miért nem fogta meg jobban.

Üszedeimes munka

Este hét órától, éjszakákon keresztül, néha hajnali ötig folyik az ellenőrök munkája. Kerékpárjaikon naponta negyven kilométert is le kell futniok, hogy be tudják cirkálni a roppant nagy debreceni határt. Külsőségi vasuti megállóknál, állomások környékén, sorompóknál, csempészutak szélén kell várni a borsempészeket. Néha futni kell a csempész után, néha lopakodva, sötét utcákon, amelyek végén esetleg szabályszerűen megverik az ellenőrt. Feltéve, persze, ha engedí magát. Vannak csempészek, akik sötét utcákba, zugokba, kutyaszorítóba akarják becsalni őket, hogy társaikkal rájuk támadhassanak.

Gangster tanyák Debrecenben

Előfordult, hogy egy teljes éjszakan keresztül kellett ülni egyik csempésztanya kapuja előtt, hova nem lehetett bemenni házkutatást tartani, holott jól tudták, hogy nagy mennyiségű csempészbor van elraktározva. Mire a másik ellenőrző közeget előhívta a pénzügyőrt is, a csempész meggondolta magát. Bevallotta, hogy lakásán sok bor van felhalmozva.

A legutóbbi időben egész sereg ilyen rejtékhelyet, gangster szállást sikerült felfedezni. Egynémelyikben szobákból, az ágy és divány alá rejtett edényekből mérték ki a becsempészett bort.

Ez az ellenőr gárda, amely eddig is hatalmas munkát végezett, megérdemli a város legteljesebb elismerését és megbecsülését. A debreceni gangsterek hiába nevezik őket utonállóknak, valamennyien a törvényes hivatásukat teljesítik, teljes lelkiismeretességgel és kitarító szorgalom-

mal. Őszre talán elkészül a statisztika is, amelyből ki fog derülni, hogy működésük sok-sok tizezer pengőt eredményezett a város javára. Ennek hasznát pedig érezni fogják azok az adófizetők is, akik híven teljesítve állampolgári kötelességüket, adójukat nem vonták el az ellenőrzés alól, hanem lelkiismeretesen fizettek, s akiket legjobban a gangster-világ károsított meg, mert hiszen az eltított adót is a becsületesebb többségnek kellett előteremteni.

A két fél között, aztán van egy harmadik is, akinek szintén igaza van: a szőlőtermelő. A gazda, aki azon imádkozik, hogy bárcsak eltörölnék már a fogyasztási adót. Ez azonban már alighanem a politikuskok reszortjába vág. A debreceni gangstervilágnak pedig semmi köze a politikához.

(mars)

Az alföldi földmunkásságnak munkaalkalmat fog teremteni a földmívelésügyi miniszter

Budapest, augusztus 19.

Az Alföldön, különösen a Tisza- és Duna-menti munkáslakta községekben állandóan fokozódik a munkanélküliség. Dr. Steiner Györgynek, a földmunkás szövetkezetek országos szervezőjének a vezetésével küldöttség kereste fel vitéz Purgly Emil földmívelésügyi minisztert és Jakabb Oszkár pénzügyminiszteri államtitkárt, akik előtt feltárták, hogy a mezőgazdasági és földmunkások 40—60 százaléka az aratási és cséplési munkákból kimaradt és a földmunkás tömegek lakta vidékeken télviz idején a legnagyobb nyomorúság fog bekövetkezni.

A földmívelésügyi miniszter vála-

szában kijelentette, hogy a munkavállaló szövetkezeteket közérdekű törekvésekben, a vízszabályozási munkák megindításában, csatorna- és utépítési munkák végrehajtásában támogatni fogja. A magyar mezőgazdasági és földmunkásnép sorsát szívón viseli és ennek nem üres ígérekkel, hanem tettekkel fog kifejlesztést adni. A földmívelésügyi miniszter kijelentését a földmunkás küldöttség örömmel vette és kérte, hogy a kormány a földmunkás-szövetkezetek előterjesztésében foglalt javaslatokat bármely áldozat árán is a legsúlyosabb szociális bajok lehető enyhítése érdekében okvetlenül hajtsa végre.

A spanyol parlament megszavazta az ellenforradalmárok vagyonának elkobzását

A kormány háborus állapotban tartja az országot

Madrid, augusztus 19.

Az Azana kormány vagyonelkobzó törvényjavaslatát a Cortez éjjeli ülésén nagy szótöbbséggel elfogadták. A törvényjavaslat a múlt heti puccsban résztvevő felkelők minden vagyontárgyának és jövedelmének elkobzását rendeli el.

Amikor Azana miniszterelnök szó-lásra emelkedett, hogy a törvényjavaslatot megindokolja és kijelentette, hogy a köztársaság védelmében a kormány háborus állapotban

levőnek tartja magát és úgy fog eszelekedni, valamennyi képviselő felállott helyéről, kivéve a szélső jobboldalon ülőket és viharos éljenzésben tört ki a köztársaság mellett.

A szavazásnál valamennyi párt és képviselő, a radikálisokat is beleértve a törvényjavaslat elfogadása mellett szavazott, csupán a szélső jobboldal tagjai szavaztak a törvényjavaslat ellen, amelyet 262 szavazattal 14 ellenében fogadott el a Cortez.

Rendeletet ad ki az igazságügyminiszter a külföldi hitelezők perlési jogosultságának szabályozásáról

Budapest, augusztus 19.

A devizaforgalom korlátozásának állandósulása a gazdasági életben számos jogi nehézséget idézett elő. A fennálló rendeletek tudvalevően megtiltják a magyar adósoknak, hogy a Nemzeti Bank engedélye nélkül külföldi tartozásaikat valutában fizessék ki, viszont a bíróságok számára még nem készült utasítás, hogy milyen eljárást kövessenek, ha külföldi hitelezők magyar adósaikat bepörlik. Ez a helyzet sok visszásságra ad alkalmat.

A visszás esetek bekövetkezésének elhárítására a bankok érdekképviselői már régebben felterjesztést intéztek a kormányhoz.

Az igazságügyminisztérium ennek alapján rendeltetvezetet dolgozott ki a külföldi vonatkozású perekben követendő bírósági eljárás szabályozásáról és ennek körében rendelt az effektív valutára szóló kötelezettségnek, valamint a külföldi hitelezők perlési és végrehajtási jogosultságának kérdéseit. Ezt a rendeltetvezetet már megkapták az érdekeltektől a társmínisztériumok s a kereskedelmi minisztérium véleménynyilvánítás céljából a kereskedelmi és iparkamaráknak is megküldötte.

A vélemények beérkezése után az igazságügyminisztériumban anketét is tartanak erről a kérdéstről.

Tizenhat kilót hizott a fogházban a kalapácsos gyilkos

Vendéglőből hozatta a kosztot, de nem fizetett — beperelték

Kecskemét, augusztus 19.

Fischl Frigyes, a kalapácsos gyilkosnak nem izlett a fogház kosztja, hanem a Rákóczi-uti Barta-féle vendéglőből hozatta ebédjét és vacsoráját. A vendéglő olyan jól adagolta a menüket, hogy Fischl néhány hónap alatt tizenhat kilót hizott, úgy hogy már csak fogyókuraként tért át a fogház kosztjára.

Fischl nyilván azon a véleményen volt, hogy a külön koszt ellenértéként elegendő az a reklám, hogy

a kalapácsos gyilkos is a Barta-féle konyháról kosztol.

A vendéglős azonban nem osztotta ezt a felfogást és miután sem Fischl, sem ügyvédje nem fizették ki a kosztot, Barta Lászlóné vendéglős szótöbbséggel pengő és járadékai erejéig keresetet adott be a kecskeméti járásbírósnál Fischl Frigyes és ügyvédje, Virágh Gyula dr. ellen, aki az ebédet megrendelte. Az ügyben szeptember huszonhatodikára tüzték ki a tárgyalást.

Rézbőrűek fényes esküvője Newyork államban

A Newyork-állambeli onondagai indián védőterületen nagyrományos ünnepséggel, tam-tam puffogással és csatabárdshogtatás kíséretében ünnepelték két rézbőrű előkelőség lakodalmát. A vőlegény Te-Ka-Ri-O-Ken, a caughtnawagai irokéz-indiánok Nagy Főnöke, a menyasszony Ka-Mos-Ta-Ki-Ka-Wen-O-Ta-Kil, a st-regisi indiánok Nagy Főnökének leánya volt. Az

esküvés szertartást a hat indián nemzet legmagasabbrangú papja végezte és a menyegzőt az onondagai „Nagy Ház“-ban, a hat nemzet szokásos ünnepségei között ülték meg. A menyasszony egyébként — akinek polgári neve Nancy Tarbell — teljesen modern és művelt indián hölgy, több nyelven beszél, kitűnő zenész, de azért megtartja heregnői címét.

„Erzsébet Királyné Szálló“

Budapest, IV., Egyetem-utca 5. szám.

(A BELVÁROS KÖZPONTJÁBAN)

60 éve a fővárosi uri középosztály találkozó helye. Száz modern, kényelmes szoba. Az étterem és kávéházban cigányzene. Az Erzsébet-pince a főváros legszebb sörözője.

Leszállított árak.

Egy pincér-rendszer.

SZABÓ IMRE tulajdonos.

Egy debreceni fiatal mérnök borzalmas kalandjai Sumatra szigetén

Élet-halál harc a vadállatokkal és benszülöttekkel — Végül: romantikus házasság az új-guineai kormányzó világhírű író leányával

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

Múlt vasárnapi számunkban részletesen közöltük Székely László, a debreceni származású mérnöknek érdekes nyilatkozatát a sumatrai viaszonyokról és arról a karierről, amelyet ő távol a művelt világtól 20 esztendő alatt elért. Ma már mint dicső ember érkezett haza Magyarországra és a Mátyásföldön telepedett le a feleségével és három éves kisleányával együtt. A Debreceni Ujság—Hajdúföld munkatársának kérésére Székely László mérnök az eddig közölteken kívül igen érdekes élményeket mondott el sumatrai életéből.

A borzalmas vértigris

Mint legutóbb is említettük nyilatkozata alapján, évekkal ezelőtt hater ezer kulival kezdte meg az erdőirtást azon a területen, amelyet a holland társaság az ő vezetésére bízott. Ember nem járta, vadon ös-

erdők minden borzalmával és rejtelmével kellett megküzdeniök s nem egyszer életveszedelemben forgott a hivatalos expedíció minden tagja. A vadállatok tömege lepte meg őket ének idején, amelyektől csak a legnagyobb lélekjelelőttel szabadultak meg. Tigris, elefánt, tapir, orrszarvú kígyó és krokodil valósággal ellepik a sumatrai őserdőket és mocsarakat, ezek azonban csak akkor veszedelmesek, ha ki vannak éhezve. A jól lakott vadállat mellett nyugodtan haladhat el a fegyvernélküli ember is, semmi bántódása nem esik. Jaj azonban annak, aki az ugynevezett vértigrissel találja magát szemközt. Vértigrisnek nevezik azt a vadat, amely már annyira elgyengült, hogy nem tudja feivenni a harcot az életerejében levő más vadállatokkal. Ez megtámadja még a fegyveres embert is s ha a fegyver nem talál pontosan, a következő pillanatban a vértigris borzalmas diadalüvöltésétől lesz hangos a vadon.

Élet-halál harc az óriás kígyóval

A világ tulsó részéből nem egyszer hihetetlennek látszó vadászkalandról érkeznek többé-kevésbé érdekes tudósítások, amelyek valóságát még senki sem erősítette meg. Épen ezért különösképen érdekes az a vadászkaland, amelyben Székely Lászlónak volt része Jáva szigetén. Székely néhány maláj benszülöttel haladt az egyik őserdő mellett, hogy meglátogassa valamelyik barátját. Utközben az egyik maláj rémulten kiáltott fel:

— Phytton, phytton!

A következő pillanatban a malájok valamennyien szétugrottak a szélrózsa minden irányába s Székely László egyedül maradt a hatalmas Phytton-kígyóval, amely sziszegve nyújtogatta feléje hatalmas fejét. — Székelynél csak egy golyós puskát volt, de nem vesztette el a lélekjelölését, hanem gondos célozás után a hulló fejére lőtt, mire a hatalmas, derékvastagságú kígyó pár perc múlva mozdulatlanul hevert a lábai előtt.

A disznónyelvű phytton

Hogy ez a vadászkaland mennyire nem hárijánoskodás, azt mutatják azok a külföldi lapok is, amelyek fényképeket közöltek a Jáva szigetén híressé vált vadászkalandról Székely László fényképével együtt. Ezzel a különös vadászattal kapcsolatban Székely László elmondta a Hajdúföld munkatársa előtt,

Elveszett

Kedvenc tárgya, a hirtelen?
Csak egy hirdetés... Kossuth-szalon 2.

kor látta ara arcán a megdöbbenést, mosolyogva mondotta:

— A bivaly nem fél, a tamil pedig olyan piszkos, hogy még a tigrisnek sem kell.

Játék a skorpióval és a kobrával

Legveszedelmesebb állat a sumatrai őserdőben az orangutang, amely hármikor meglátja az embert, minden ok nélkül megtámadja és a legtöbb esetben nem az ember marad a győztes. Borzalmas karjaival a gerincét roppantja össze, azután ott hagyja halott áldozatát. Ezt a veszedelmes állatot csak úgy lehet megfémlíteni, ha tömegesen támadnak rá és sikerül súlyosan megsebesíteni.

Veszedelmes még a skorpió, amelynek a csipéséhez azonban a benszülöttek már annyira hozzászoktak, hogy egy-egy csipését fel sem veszik. Mint Székely László elmondotta, nem egyszer megtörtént, hogy alig két éves kisleánya előtt felbukkant egy skorpió vagy kobra és ezekkel a kisleány gyanútlanul játszadozott a kezében levő kis pálcával. Ha azonban felbőszítik ezeket a hullóket, akkor nincs menekvés előlük. Gyorsak, mint a vihar és különösen a kobra csipése csaknem azonnali halált idéz elő. Épen emiatt a legnagyobb óvatossággal járnak el velük szemben a telepeken.

Székely László, a „sérthetetlen“

Az érdekes vadászkalandok után egy rendkívül érdekes esetet beszélt el munkatársunknak Székely László, amely vele történt meg. Az egyik sumatrai holland telepen volt látogatásban, ahol a „kaszinóban“ kártyázással üttették agyon az időt. Éjszaka indult hazafelé a kocsiján, amelynek hátsó ülésén egy benszülött maláj ült. Utközben esni kezdett és ő, hogy a Samatra szigetén drága kincs számba menő francia kártyát megóvja az esőtől, a kártyákat a tropusi sisakja alá tette a fejére. Pár percet ut után azt érezte, hogy a sisak csaknem a füligé zuhan és erős ütés éri a fejét. Hátrafordult és ekkor megbizonyosodott a valóságról: A benszülött maláj kocsi ki akarta rabolni őt és borotvaélességű párángjával hatalmas ütést mért a sisakjára abban a hitben, hogy ezzel az ütéssel kettévágja urának a fejét. Székelynek az volt a szerencséje, hogy a fejére tette a kártyákat és a treffadame védte meg a halálos ütéstől. A treffadame azonban végképen meghalt. Amikor a maláj látta, hogy nem sikerült a merénylet, leugrott a kocsirol s az ut szélén felfelé emelt karokkal könyörgött Székelynek, hogy kegyelmezzen meg neki. Székely egy ujjal sem nyúlt hozzá. Felültette a malajt a kocsiára, de most már ő ült a hátsó részre. Amikor

megérkeztek a telepre, a maláj elmondotta minden benszülöttnök, hogy az ő ura „hanta“, azaz sérthetetlen. Ettől kezdve úgy tisztelték őt, mintha valamelyik istenük volna.

Egy romantikus házasság

Négy évvel ezelőtt történt, hogy Székely Lászlónak Új-Guinea szigetén egy romantikus bál éjszakán megismerkedett az ottani kormányzó leányával, M. H. Lulows-szal. A bál ismeretséget hamarosan erősebb kötélek váltották fel és Székely László szabadsága alatt mindennapos lett a kormányzó házában. Pár hónap múlva oltár elé vezette az új-guineai hollandus kormányzó leányát. Ma már egy három éves kisleánnyal lakik a Mátyásföldön. Többet nem akar visszamenni Székely László Samatra szigetére. Épen elég volt a megpróbáltatásokból és — hogy ne legyünk túlságosan indiszkréték — épen elég vagyont hozott haza magával. Lulows asszony, aki a legkiválóbb népnek ismerte meg rövid tartózkodása alatt is a magyarokat, minden áron Magyarországon akar maradni. Székely László pedig jó férj és teljesíti azt, amit szép szöke felesége óhajt. Velük van a három éves kis Kotjil, aki mellett még ma is a magukkal hozott maláj dajka szolgál. Legfőbb gondjuk az, hogy Kotjilt megtanítsák a tökéletes magyar nyelvre, mert most még nem igen sok fogalma van egyes szavakvokról. Szerinte a szépség non plus ultrája a piros, amit az is jellemez, hogy egy alkalommal Debrecenben az egyik pajtáskája előtt azzal dicselkedett el:

— Az én apám olyan szép, mint... mint... piros!..

Negyvenezer dollár egy regényért

Végül még annyit érdemes megemlíteni a világhírű debreceni mérnök élményeivel kapcsolatban, hogy ezek érdekességére és szokatlanságára jellemző az, hogy a nagy Paramount-filmgyár vezetősége legutóbb ajánlatot tett M. H. Székely—Lulows holland írónöknek, akit már jelöltek is a nagy holland nemzeti irodalmi díjra, hogy élményeiről megírt regényét filmesítse és ezért a filmgyár negyvenezer dollárt ajánlott fel. Egyébként a hét nyelven megjelent regényes történetet most fordítják magyarra és bizonyára egyik legérdekesebb eseménye lesz a magyar könyvpiacnak.

(B. L.)

Kiadó
Csapó-utca 10. sz.
alatt egy
üzlethelyiség
(volt hentesüzlet)
november elsejétől.
Értekezni a háztulajdonossal az udvari lakásban.

Az egyik buenos-airesi ujság tartja a nyári hirlapi kacsák világrekordját

Az argentinai Critica című hirlap azt írja, hogy Magyarországon három vármegye lakossága törpe-termelésből él -- Négytagú gyilkos család sirja a debreceni temetőben és egyéb hajmeresztő cikkek a hétszáz ezer példányban megjelenő ujságban

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
Az ujságot olvasó közönségnek a kárikulaj hónapokban már-már valóság-gal napi kesernyős „eladélevé” válnak az egyes lapokban megjelenő hajmeresztő nyári hirlapi kacsák, amelyekkel kénytelen bevenni. Az idei szezon valóságos tultermelést produkál a nyári kacsákban. Különösen a fővárosi körüli sajtó szorgoskodott a legképtlenebb és legfantasztikusabb lehetőségek feltalálásában. A hirlapi kacsagyártás azonban nem kizárólag honi, hanem egyenesen világlelenség, amint az alábbi derűs hangú levélből, amelyet a Debreceni Ujság-Hajdúföld szerkesztőségének küldtek Argentína fővárosából, Buenos Airesből, szemléltetően kitűnik.

A Debrecenből kivándorolt F. G. Horváth valószínűleg szintén a hirlapi kacsák áldozata lett, mert az argentinai sajtó Magyarországról terjesztett arcátlan álhíreinek hatása alatt egyenesen lelki szükségét érezte, hogy az alábbi kesergő hangú levélben kis izelítőt adjon a buenos-airesi lapok magyar vonatkozású kacsáiról. A levél szövegének szövege a következő:

Buenos Aires, 22 de Julio de 1932.
A Debreceni Ujság szerkesztőségé.
Debrecen.

Uram!

A Buenos Aires-ben megjelenő „Critica” néha isten tudja honnan

össze szed Magyarországgal vonatkozásban álló híreket, amelyek között a napokban Debrecenről is szó van. Hiában... Hic transit...

Azt írja a fentnevezett ujság.

„Sírfelelő”

„Itt nyugosznak: Moritz József, akit hetvenkét esztendősen korában megölt az egyik fia.

Moritz Izabella, a fentnevezett néje, akit megmérgezett ötvenhét éves korában a lánya.

Moritz Erzsébet, akit öngyilkos lett husz éves korában, miután megmérgezte az anyját.

Moritz József, az apagyilkos, akit huszonöt éves korában meghalt a börtönben.”

„Ez a kedves család el van temetve Debrecenben. Nyugodjanak békében.”

Van azután egy másik, ami nem vonatkozik ugyan Debrecenre, de kurioziumképpen itt közlöm.

„Egynegyed Botella.” (1).

„Borsod, Abaud (?) és Zemplén megyék, ahol bőségesen vannak a liliputik, állandóan látogatottak a törpekereskedők által, akik kiválogatják a cirkušok, színházak és kabaretek részére a legjobban formált alakokat. Az említett megyék tehát törpetermelésből élnek.”

(1). Spanyolul a kistermetű embereket úgy nevezik, hogy „Medlabotella,” azaz „Félpalack.” A törpékre tehát azt mondja lefordíthatatlanul, hogy „Egynegyed Botella,” azaz „Negyed palack.”

Mivel magam is debreceni vagyok, de az első sírfelelőről nem tudok, érdekes lenne, ha a rabbi utánna járna a dolognak és lefordítaná a „Critica”-t, hogyha nem tud valamit biztosan... ne beszéljen.

A „Critica” 750.000 példányban jön naponta három kiadásban és bizonyá-

ra megszeppenne. De azért roppant érdekes lenne, ha odahaza hallanák, hogy mit és mennyit tudnak Magyarországról itt Délamerikában. Hogy a „Hungaro” (magyar) meg a „Cigaro” (cigány) az egy nemzet és egy faj... azt nem veri ki a fejükből senki, Austro-Hungaro színtén. Meg, hogy Jókay egy zsoke volt, Hunyadi meg egy vegvész. A keserű víz miatt.

Magyarország „Hungaria” az Transylvania egy tartománya. A „Carpato” az egy hegycsúcs. Molnár, Kálmán osztrákok, a Balaton egy folyó, a paraszt legények szoknyában járnak és ha sietős a dolguk és nem érnek rá tüzet rakni, a nyereg alatt sütik a „Roosbeef”-t.

És még sok más dolog, ami hallatára kinyílik a zsebemben a bicska, de hát Debrecenben sem tudnak többet az argentinai csikósokról, a pam-pákon szerkesztett futkosó struccmadarakról, az „ombu” nevű fáról, a „yerba” nevű nacionális teáról, a patagon indiánról etc. Kvittek vagyunk.

Egyéb okos dolog hiányában szívélyes üdvözléssel maradtam hívők

F.G. Horváth.

Lapunkat támogatja,
ha hirdetőinknél vásárol.

Lakása ? kiadó

egyszer kell csupán a napilapban meghirdetni,
10 szó 50 fillér, hirdetés feladási helye: Rössuth-utca 3.

100 éve a jót ajánljuk...

Intézeti
kelengye

Fehérnemű
Paplan - Takaró
Matrác

Kardos Lászlónál, Debrecen

Használatban a legolcsóbb.

Bolondgyógyítás

Tollas Miklós.

— Vigyázz Bandi, kiszurja a darázs a szemed! — kiabálták az iskolából jövő gyerekek a nyurga fiatalember felé.

Bandi a fala kinevezett bolondja volt. És pedig azért kinevezett, mert nem volt olyan bolond, mint amilyeneknek tartották. Talán nem is kellett volna sokat kutatni, hogy nála butábbat találjon az ember. Hogy mért süttötték rá mégis a bolond bélyeget? Erre csak talán-nal „ehet felelni. Talán, mert a nép szereti, ha egy mindenne kapható „olcsójános” állandóan kéznél van. S talán az is jól esik neki, ha akkor, mikor leszamarazzák és lebutazzák, arra gondolhat, hogy Bandi még nála is sokkal butább. Ezért lett Bandi a falu bolondja. De talán még másért is. Volt egy furcsa rögeszméje. S ez volt az ő végzete.

Egy alkalommal künn a mezőn munka közben nagyot sikoltva hirtelen eldobja magától a kezében levő szerszámot és szárad, kezével feje körül hadonászva menekül valami láthatatlan ellenségtől.

— Megbolondultál Bandi? Mi leít? Az előbb még semmi bajod sem volt! — kiáltják tréfiás hangon társai a megbokrosodott ifjának.

De bezeg Bandi komolyan vette a dolgot:

— Jaj a fejem, a fülem! — ordította magánkívül és odaérve társaihoz már mutatta is a fülét.

Az emberek jól látták a darazsot és rögtön tisztában voltak vele, hogy mi okozta az ifju nagy ijedségét:

— Csak darázscsipés?... Már minket is majdnem megijesztettél. Hirtelen nem tudtak kitalálni, hogy miért akarsz a világból kiszaladni.

— Jaj!... jaj! jaj nekem! — jajveszékelt siri hangon. — Hacsak megcsipett volna, azt fel se venném! De a fülembé mászott! A fülembé és nem akar onnan kijönni! Ha'lgassatok csak! Halljátok a dongást?... Zug föle az egész fejem!... — és daragdt fülét sorra odatartotta amazok füléhez.

— Bolond vagy te Bandi! Nem hallunk mi bizony semmi zugást. Te is csak képzelődöl — s eihangzott az első bolondnak nyilvánítás.

Ettől kezdve aztán mindenkinek, aki csak az utcán vele szembejött, a vele történt nagy szerencsétlenséget panasolta és orvosnak, patikusnak sirva könyörgött, hogy szabadítsák meg a darázstól, mert ebbe bele fog bolondulni.

— Képzeldöl Bandi... — volt az egyforma válasz orvostól, patikustól egyaránt.

De ők sem tudták megnyugtadni. Tovább is hallani vélte a darázs zugását. Most még egyéb sem kellett, mint a gyerekek heccesítése, akik bebeszéltek neki, hogy a szeme is veszélyben forog és nemcsak az „eszé”, mint ahogy eddig azt hajtotta, hogy a füléből a feje legbelsejébe fog a darázs menni és ott, ha

nem is eszi meg, de biztosan össze fogja szurkálni az agyvelejét.

— Jaj nekem!... — tört ki belőle fájdalmasan a hang — vak koldus lesz belőlem.

Pedig hát most sem volt sokkal több a koldusnál. Igaz, hogy kérnie nem kellett, de mégis csak a fala népe tartotta el. Ha valamelyik házban az ebédnél étel maradt ki, ha egy férfiúra elszakadt vagy e'kopott: „majd jó lesz Bandinak” mondták ilyenkor. Sajnálta őt mindenki kivétel nélkül. Szerettek volna rajta segíteni. De a fülben nem levő darázs kioperálásához a legjobb orvos tudása is kevés.

A szegény fiu szenvedését végre megszánta az Isten és segítséget küldött hozzá a patikus személyében, aki a faluban ugyanis a szegények orvosa volt.

A patikusnak egy nagyszerű ötlete támadt:

Egy délelőtt, amikor vízért ment ki a konyhába, a vízzel telt vödörben egy kétségbeesetten kapálózó darazsat pillantott meg. A darázsról rögtön Bandi jutott az eszébe. Kissé eí gondolkodott, majd titokzatosan járt fel s alá.

Arra gondolt, hogy ha a modern orvostudomány „nagyunestere”: Zeileis be tudja beszélni betegének, hogy a rejtélyes kis tüvegcsővel meggyógyítja őket, akkor őneki is meg kell tudni gyógyítani azt, aki csak betegnek hiszi magát. Tovább gondolkodva, arra a meggyőződésre jutott, hogy bizonyára Zeileis is csak

az ilyen képzelet betegségeket gyógyítja meg. Ma az ember — füzte tovább gondolatait — ha az üres erszénye miatt rosszkedvűvé válik, halandó lehangoltságot lappangó betegségnek tulajdonítani. Ma pedig, mint még soha, mindenki legfőbb kincsnek a jó egészséget tekinti. Ezért aztán, ha csak azt hiszik, hogy az egészséget veszély fenyegeti, rögtön orvoshoz fordulnak. A „modernnek” természetesen Zeileishez. És ami ennek a kurázsiónak sikerült, mért ne sikerülhetne nekem is.

— Igen — mondta elgondolkodva, akaratlanul ejtve ki e szöcskét. — Segíteni fogok rajta. Ki fogom a bajt kurálni belőle — mondta magában a arcvonásai, melyek az előbb még töprengést és haragot fejeztek ki, megegyhültek.

Azzal a darazsát még néhányszor megmerítette a vízben, hogy szárnyai vízesek legyenek és el ne szálljon és most az ázott bogarat egy gyufáskatulyába tette. Majd, — minthogy finomabb szerszámaj nem voltak, harapófogót, csipőfogót, fúrót szedett elő és vitte be azokat a patikába.

Bandi nem is várta sokáig magára. Ebédután, mint rendszeren, most is elhaladt a patika előtt: hátha be hívják egy kis maradékra. Be is hívták. Evés után aztán ismét előlött a darázsszal, amely most már a szemét is fenyegette. A gyerekek bosszantó célzata csipkelődéseinek hitelt adott. És most már a vakszár-

Filmfelvételekkel fogja bizonyítani Amerikában a legnagyobb amerikai képeslap festője a hortobágyi élet szépségeit

Mihelyt lehet vissza fogok jönni a Hortobágyra - mondja Clark Mo. Agnew festőművész, aki nem csalódott a pusztában - Egy évet akar a Hortobágyon tölteni a kiváló amerikai festő

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Augusztus első hetében egy pompás turaautó állott meg az Angol Királynő előtt. Az autó számtábláján amerikai jelzés díszelgett. Az autó utasai Clark Mo. Agnew newyorki festőművész és felesége voltak, akik világjáró utókban úgy kerültek el Debrecenbe, hogy a magyar származású, gyönyörű szép Agnewné, — aki kisgyermek korában Budapestről került ki Amerikába — annyit beszélt férjének a Hortobágy híréből, hogy kíváncsivá tette. — Augusztus 6-án érkeztek meg Debrecenbe és az egy hétre tervezett hortobágyi tanulmányozásból két hét lett, de most is csak azzal tudott búcsúzni a kiváló fiatal festő, hogy mielőtt teheti, visszajön és egy esztendő töltsön a pusztán.

10 szavas apróhirdetés

2 napilapban 50 fillér.
Hirdetés feladási helye: Kossuth-u. 3., ...

tól való megszabadításra kérte a patikust.

A patikus éppen csak erre várt: — Hát mit szólnál hozzá Bandi, ha egy napon kihuznám a fülédből a darazsat?

— Nem lehet az... — felelt a fiú fejét lehorgaszva. — Nem érem én azt már meg... Én már így fogok meghalni...

Nem is csoda, hogy nem hitt a szabadulásban. Olyan volt már, mint az életfogytiglani rabságra ítélt, aki a sok szenvedéssel, nehezen elviselt tizenöt évi rabság elteltével, — amikor is a jómagaviseletű rabot szabadon bocsájtják — amikor már belefördött a megváltozhatatlanba, nem tud hinni és alig tud örülni a szabadulásnak. Pedig egész idő alatt erre várt.

— Ejnye no!... Nem szabad úgy elkéseregni!... — bátorította atyai hangon a patikus. — Ha te is akarsz, hát egyszer neki gyürközzünk és a darázs kint lesz.

A sápadt ifjú félénken nézett fel jóakarójára. Olyan sokszor gunyolták már ki, hogy most sem tudta, higgyen-e.

De amikor a patikus tekintetéből kiolvasta a komoly segíteni akarást, eszelősen felkiáltott:

— Akarom! most! mindjárt! rögtön!

— Jól van fiam — mondta nyugodtan a patikus.

Azzal elővette a már készenléte helyezett szerszámokat és elkezdett babrálni velük a fiú fülében. Ottlét,

Elutazásuk előtt alkalmunk volt beszélni Mr. Agnewvel, aki feleségének a tolmácsolása mellett elragadtatással beszélt az itt töltött napokról.

A világ legregényesebb helye

A bronzhajú szép asszony, Agnewné, tizenöt év óta nem beszélt magyarul, de azért minden fogalmat a leghatározottabban határoz meg. A rendkívül szerény Mr. Agnew arca kiszínesedik, szeme felcsillan, amikor hortobágyi élményeiről beszél.

Hortobágy a világ legregényesebb helye. Öt országot bejár az autóján, de semmi sem érdekelté jobban, mint most a Hortobágy. Amyira megszerette az itt élő embereket és itt található páratlan szépségeket, hogy szeretne egy évet itt tölteni. Ez nem csak óhaj, mert amikor lehetséges lesz, két-három éven belül visszajön Debrecenbe és egy teljes esztendőt töltsön a Hortobágyon.

A „gentleman” pásztorok

Nagyon örül annak, hogy megismerkedhetett a Hortobágyon élő kiváló magyar festőművészrel, Káplár

vattát vett elő, úgy, hogy semmi kétség sem férhetett az „operáció” komolyságához.

— Nem fog fájni? — kockáztatta meg a kérdést.

— Nem, csak maradj egészen nyugodtan. Tíz percig sem kell itt ülnöd és a darazsat élve a kezébe adom. Dehogyan fogta volna meg. De nem szólt. Nem akarta jótévedését a munkában zavarni.

És valóban alig telt el pár perc és a patikus az öröm és megkönnyebbülés hangján, mint aki a gyógyulásában nem bízó beteg szerencsés megoperálása végén büszkén jelent a nem várt sikert, mondta:

— No, kint van! — és az oda-készített gyufáskatulyát kinyitotta és a már elalélt darazsat erővel előrelökte a remegő ifjú feje fölött.

Most már nem is kételkedett tovább. Látta az elszálló darazsat és ez neki elég volt. A zagást sem halotta a fülében többé.

Most még bizonyára mindenki arra kíváncsi, hogy Bandi valóban bolond volt-e, azaz bolond maradt az „operáció” után is, vagy pedig bolondsága elszállt a darázssal együtt.

Biztosan ezt senki sem tudta megállapítani. Lehet, hogy csak mímelte a bolondot, hogy ne kelljen dolgoznia. Sokan gondoltak is erre. Bolondériája már nem volt olyan természetes, mint annakelőtte.

De az is lehet, hogy valóban bolond volt. Mondom ezt biztosan senki sem tudta.

Lehet, hogy a Bandi maga sem

Miklóssal, aki mindenkit és mindent ismert a pusztán és így a legmegértőbb kalauz volt. Együtt festettek és ezalatt a felesége beszédbe egyeledett a modellt ülő pásztorokkal. Agnewné elragadtatással beszélt ezekről a beszélgetésekről. A pásztorok soha egy rossz szót sem ejtettek ki előtte. A legkifogástalanabb „gentlemanok” voltak. Mr. Agnew tíz képet festett a Hortobágyon, amelyeknek a népélet a tárgya.

Film, mint bizonyíték

Az a sok szépség, ami a pásztor foglalkozásban, öltözködésben és megjelenésben megnyilatkozik, annyira váratlanul érte az amerikai vendégeket, hogy attól féltek, az amerikaiak nem fogják elhinni a képek szépségét és csupán festői fantáziának minősítik. Eppen ezért több filmszalagot vettek fel, amellyel láthatóan bizonyítani tudják majd, hogy a hortobágyi népi életnek, öltözködésnek és megjelenésnek páratlan szépsége és igazi romantikája valóban megvan.

Egy idegenforgalmi szempont

Nagyon sajnálják, hogy nem lakhattak kint a Hortobágyon és csodálkoznak, hogy miért nincs ezen a helyen rendes szálloda és étterem. Az Angol Királynőben laktak és minden reggel korán autóval mentek ki. Ez egy kicsit fárasztó is volt. A bájos Agnewné, — aki valóságos propagálója lett a Hortobágy-nak — azt mondja, hogy „egy Német Nándornak kellene lenni a Hortobágyon, akkor bizonyosan szívesen és sokáig lennének ott a vendégek.

Őszinte vallomás

A beszélgetés során eljutunk az igazi érzésekig, amelyek minden nagy kijelentésnél többet mondanak arról a hatásról, amit a sokat emlegetett pusztá gyakorolt egy idegen művészre, egy amerikai festőre. A pásztorok közvetlensége, nyíltsága és szolgálatkészsége, intelligenciája és tisztasága meglepte. Nagyon sajnálja, hogy most kell elmennie, amikor kezdte már megérteni a pusztát. Sokat hallott a feleségéről a Hortobágyról, de mégsem várt annyit, amit tényleg kapott. Örül, hogy nem csalódott és nagyon örül, hogy közel kerülhetett a magyarság lélekéhez, amit nagyon hasonlóan érez az amerikai lélekhez. Látta, hogy az egyszerű emberek hazaszeretete is ezeréves gyökerekből táplálkozik és éppen ezért hisz a magyar föltámadásban.

A viszontlátásra

A magyar föld és a magyar élet meghódította a nyitott szemmel és nyitott szívvel járó Clark Mo. Agnewet. A kiváló hatal festőművész Amerika egyik legnagyobb képeslapjának dolgozik, így bizonyára lesz alkalma arra, hogy a Hortobágy pusztá és Debrecen érdekében hatásos propagandát tejtessen ki.

Két heti debreceni, illetve hortobágyi tartózkodás után így búcsúztak el: a viszontlátásra!

NAGYSZALLODA

„IMPERIAL”

GRAND HOTEL

Budapest, VII., Rákóczi-ut 90.

1 perc a Keleti pályaudvartól.

Legmodernabb rendezésű elsőrangú családi szálloda. 152 szoba meleg-meleg folyóvízzel, központi fűtéssel, telefontal, elsőrendű olcsó étteremmel.

Alap igazolt előtétet 20 százalékos kedvezményben részesülnek

Soha ilyen olcsón csillárt

nem vásárolhat utra, mint a Világítási Vállalat

Batthyányi uccai üzletében

TÁJÉKOZTATÓ ÁRAK:

Négy lángrú csillár a helyszínen felszerelve	— — —	17 P-től
Három lángrú csillár a helyszínen felszerelve	— — —	15 P-től
Egy lángrú ampolna a helyszínen felszerelve	— — —	9 P-től
Szebbnél-szebb éjjeli szekrény lámpák	— — —	8 P-től

Debreceni cserkészük a Bükkben

A Bükk hegység legszorgalmasabb látogatói a debreceni turisták

A debreceni piarista reálgimnázium 171. sz. Erdősi cserkészcsapata mozgótáborának első hetéről augusztus 11-iki számunkban számoltunk be. Most a táborozás második hetéről a következőket mondja el tudóstónk:

Miskolc, augusztus 16.

Egerből bucsuztunk egy hétre s már el is múlt a hét rövid nap, hogy ezalatt a Bükk nevezetesebb pontjait bejárjuk. Nagy melegben, vonaton indultunk el Eger vára állomásától Szarvaskő felé. Nagy kapaszkodón át jutottunk fel a várhegyre. Az 1300 körül épült várnak csak egy fala maradt meg. Kicsi, de szép kilátás nyílik Szarvaskő falura és a mellette elvezető Eger-Putnok-i vasútra. Mindenfelől meredek, erdős hegyoldalak gátolják a távolabbi kilátást. Az országút és a vasút kis patakok gyánút csillognak a mélységben. Innen mindenütt a gerincen vitt tovább árnyas utunk az egyszerű, de kedves Gilitka kápolna mellett a belpátfalvai apátság felé. Szébbnél-szebb völgyek, hegyek váltakoztak. Hat óra tájban megérkeztünk a Békő aljába. A térkép nem valami pontos, s így ketten előre mentünk, hogy kiszimatoljuk a jó utat. Már korom sötét volt, mire elindultunk a helves vonalon. Fél 10-kor értünk az apátságához, hol sátrát verve, leheveredtünk. Csak most láttuk hasznát annak, hogy a cserkésznek még sötétben is kell tudnia a sátrakat befűzni és felverni. Bizony az éjszakák elég hidegek s alaposan be kell burkolóznunk pokrócainkba, hogy ne fázzunk.

Egy régi táborozás színhelyén

Másnap meglekintettük a belpátfalvai cementgyárat. Nehezen jutottunk be, de annál szívesebben és készségesebben kalauzoltak bennünket később. Közben egyre toronyosultak fejünk felett a már megszokott s hosszú két napig nélkülözött felhők. A gyárban azt is megtudtuk, hogy az előre kiszemelt uton nem mehetünk, mert Pallavicini őrgórf éppen vadászatot tart. Hirtelen utat változtattunk s folyton az eső elől szaladva Szilvássáradra értünk. Itt utolért az Isten áldása, úgy hogy közel egy órát kellett az iskolában időznünk. Megnéztük, — igaz, hogy csak távolról — a grófi kastélyt és a híres kör alakú református templomot. Tovább Nagyvisnyó felé vitt utunk, hol a debreceni származású tanító igen kedvesen fogadott. Az iskola udvarán raktunk tüzet és süttöttünk rántottát. Bizony nagyon jól esett a régen nélkülözött főtt étel, de még jobban ízlett másnap a tanító ur sajátkezűleg főzött gulyása. Szívesen bucsuzkodás után indultunk két évvel előbbi táborhelyünk a Csondró völgy felé, ahova 8 óra után érkeztünk. Mályinkán az első ember, akivel találkoztunk régi ismerősünk volt. Évekkel ezelőtti táborozásunk alatt egy favágó a kezét munkájában alaposan megsebesítette. Mi részesítettük első segélyben és a tábor alatt állandóan kezeltük sebeit. Ez az ember sietett most elénk s hálálkodása nem ismert határt. Külön köszönetét küldte a mentőbiztos cserkésznek. Este rövid táborüzenet tartottunk, melyen felidéztek a tábor eseményeit.

Másnap napvilágnál végigzarándokoltunk a tábor minden zegér-zugát.

Nem változott semmit, egyedül a felállított keresztet vágták ki tövében. Hogy emléket is hagyjunk magunk után, a Solyom forrást tetővel láttuk el és szépen kiképeztük mohával. Dóczy Emil pedig, néhai dr. Vajnáczky tanár ur emlékére kövekből székelt rakott össze azon a helyen, ahol a tanár urat táborlátogatás alkalmával megborotválták. Fájó szívvel, hallgatagon hagytuk el a csodás völgyet, a cserkészinduló elénkklése után.

Elismerő nyilatkozat a debreceni turisták szorgalmáról

Utunk a Látókövek nevezetű sziklacsoport felé vezetett. Hegyeket és sziklákat derekasan megmászva értünk a tetőre, honnan felejthetetlen szép látványban volt részünk. A vidék valóban pompás. De nem sokáig gyönyörködhattunk, mert még ma a Bálvány megmászásával Felsőhámorba akartunk jutni. Nem messze Bánkúttól találkoztunk a menedékház gondnokával, aki szerint pestiek után legtöbben debreceniek keresik fel a Bükkhegységet, s talán leggyakoribb vendégük az igen lelkes turista Springer bácsi. Most érezzük, hogy milyen jól esik az, ha idegenben ismerősről hallunk. Szinte örvendtünk, hogy végre a debreceniek is rájöttek arra, hogy van magasabb hegy is a „Kincses hegynél” s érdemes azokat kis fáradság árán felkeresni. Bánkútról a 956 méter magas Bálvány tetőre, majd onnan lefelé ereszkedő úton Felsőhámorba értünk.

Másnap a gyönyörű szép Garadna völgyben haladtunk tovább. A fiúk jókedvűen gyalogoltak az árnyas úton s egymás után hagytuk el a kilométereket jelző köveket. Nemsokára elénk tárult a sötétzöld vizű Hátori tó. A völgy fordulataival tündéri látványban volt részünk: előtűnik a legendás Palota szálló egész pompájában. A fiúk elragadtatással nézik a lenyűgözően szép tájat, alig tudnak tovább menni. Megnézzük az új strandot, melynek bizonyosan igen hideg lehet a vize, mert benne csak egy-két embert láttunk. Körüljártuk a Palota szállót, gyönyörködöttünk a függőkeretekben, megcsodáltuk a vizesest s igen tetszett a fiúknak a kisvasút alagútja is.

Egy kellemetlen incidens

Mentünk tovább a falu felé. Itt szomorú eset történt. Az iskolában akarva megpihenni és ebédelni, engedélyt kértünk arra. Meglepetésünkre elutasítottak bennünket azzal, hogy menjünk a koresmába. A tanító szerint az iskola épület nem ebédlő, azonban miszerintünk a tanterem sem nem magtár, sem éléskamra. Bántott bennünket a goromba hang is, mert mindenütt tárt karokkal fogadva elősegítették hazánk szép vidékének megismerését. Ez az incidens nem zavart meg bennünket azért abban, hogy ne szép emlékekkel távozzunk e szép helyről s jó hangulatban indultunk utunk végéjé. Miskolcra felé. Utközben meredek sziklafalon egy kereszt a szerelmes molnárleány és legény halálát juttatja eszünkbe. A monda azt tartja, hogy a molnár leányának nem engedte, hogy legénye feleségül vegye s a fiatalok bánatukban levették magukat a szikláról.

Messziről már füstölögnek a gyárkémenyek s nemsokára ematadtunk a papírgyár mellett s a diósgyőri várom felé vettük utunkat. Az 1300 körül épült várból csak a falak romjai s a négy torony maradt meg. A várat nagy kiterjedésű keret vette körül, amit a még most is meglévő 25 m. magas és 84 cm. átmérőjű mogyorófa képvisel.

Ezután a vasgyárat csak távolról tekintve meg, egyenesen Miskolcra menteltünk. Igen kellemes benyomást keltett a város rendezett tereivel és tiszta utcáival. Másnap megnéztük a nevezetességeket, uszodába mentünk és este az Avason gyönyörködöttünk a város kivilágításában. Közben elfogyott a pénzünk, s mi megszorítva az étkezést, várjuk a felszabadító utalványt, de sajnos az késik. Hétfőn kirándultunk Görömböly-Tapolca fürdőre. Eppen úgy, mint Debrecenben, vagy Szoboszlón a fürdőzők már kora reggeli órákban, — különösen, ha meleg napra van kilátás — csapatostól mennek Tapolca felé autóbusszon, villamozson, vagy gyalog. Hatalmas, 100 méter hosszú és 50 méter széles strandja most is tömve volt. Mellette még kádfürdő és csónakázó tó is van, melyet gyönyörű

park vesz körül. Este Miskolcon megnéztük a szép környezetet, melyet a mitoriták új lourdesi kápolnájának felszentelése alkalmával tartottak. Kedd délelőtt a diósgyőri vasgyárat tekintettük meg, vezetőnk Kassay gépészmérnök halgató, debreceni fiú volt. Szakszerű magyarázata mellett néztük meg a hatalmas gyártelepet. Sajnos, most csak kis része dolgozik az üzámek. Az ember szinte temetőben érzi magát a sok álló gép között. Mennyi munkásnak adna kenyeret ez a sok parlagon heverő gép. Szinte összeszorul az ember szíve.

Már dél volt, amikor elhagytuk a gyár épületeit, s otthon kellemetlen csalódás ért: pénzünk nem érkezett meg. Így csak 17-én jöhettünk haza Debrecenbe. Mozgótáborunk végére érkeztünk. Halál adunk a jó Istennek, hogy megóvott minket komolyabb bajtól és hogy szerencsésen hazaségült. Most a jó munka végzésének tudatában tesszük el vándorbotjainkat következő évre.

Megtettünk 500 km. hosszú utat, 300 km-t vasúton, 200 km-t gyalog.

a 171. sz. Erdősi Imre cserkészcsapat mozgótábor

Tomkó László,

A nyirábrányi vonat kettévágott egy fiatal debreceni leányt

Megdöböntő tragédia az öngyilkosság hátterében

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

Pénteken korán reggel megdöböntő öngyilkosság történt a Nyirástelepen, az ottani vasúti megállótól mintegy kilométer távolságban a Zádor utca sarkán. Ráczi Ilos 19 éves debreceni leány, Szárazzy Ferenc utca 12. szám alatti lakos a reggel hat óra negyven perces nyirábrányi vonat elé vetette magát és a kerekek teljesen kettészelték a testét. A véres testet 120 méteren vonszolta magával a vonat, míg végre a mozdonyvezető meg tudta állítani a szerelvényt.

A tragikus esetért a mozdonyvezetőt semmiféle felelősség nem terhelheti, mert Ráczi Ilos a pályatest mellett fűzfabokorban várta a vonat érkezését s mikor a mozdony odaért, egy szempillantás alatt a kerekek elé vetette magát. A nehéz szerelvény teljesen összeroncsolta a fiatal lányt. Törzsét kettőbe vágta és a sin véres huszafatokkal, agyvelő darabokkal volt tele.

Az elgázolásra azonnal értesítették a csendőrséget, amely kiszállt a helyszínre és megindította a vizsgálatot. Megállapítást nyert, hogy Ráczi Ilos, aki tisztos debreceni polgárcsaládból származott, a Debreceni Zerkovitz Textilgyár alkalmazottja volt, ahol szolid és szerény leánynak ismerték. Látszólag semmi oka nem volt a végzetes tett elkövetésére. Ridiküjében azonban egy postai nyílt levelezőlapot találtak, amelyet bátyjához, Ráczi Imréhez címzett s ezen a lapon öt-hat kasza sorban megdöböntő felvilágosítást ad tetteinek okáról.

Azt írja, hogy azért válik meg az élettől, mert nem tette meg azt, amit a gyár művezetője, Grünfeld Viktor kívánt tőle, vizont erre Grünfeld felmondott neki és elbocsátotta a gyárból.

Ráczi Ilos tragédiájának hátterében egy új Schneeveiseis ügy sötétlik. A tisztességes fiatal leány nem akart behódolni a Grünfeld-féle szerelmi ajánlatoknak s ezért, mint ilyenkor szokásos, „gyenge munkásnak” minősítették, elbocsátották, még pedig éppen Grünfeld Viktor mondott fel neki. Ráczi Ilos nem tudta elviselni, hogy áliás nélkül maradjon, tehát megvált az élettől.

Hátrahagyott írása súlyos bizonyíték, amely még foglalkoztatni fogja a hatóságokat is.

A szerencsétlenség színhelyére kiszállt Tamássy Géza tb. tiszti főorvos, aki azonban csak a beállott halált konstataálhatta. Megállapította, hogy a szerencsétlen leánnyal pillanat alatt végeztek a mozdony kerekei. A gondos és lelkiismeretes vizsgálat mindenben kétségtelenül tette az öngyilkosságot. A kihallgatott tanúk állítása szerint Ráczi Ilos hosszasan várt a vonatra és a járókelektől többször is megkérdezte, hogy mikor jön már a nyirábrányi vonat. Az ügyészség a szomorú tragédia áldozatának eltemetésére megadta az engedélyt.

BÉRBEADÁSI HIRDETÉNY.

Debrecen sz. kir. város tulajdonát képező s Rigó-utca 2. sz. alatt fekvő Baik-Szilágyi-féle 11 kat. hold és 1489 négyszögöl területű tanyás gazdalan az 1929. október 1-től az 1935. szeptember hó 30-ig terjedő 3 évi időtartamra a városháza kitanácsstermében f. évi augusztus hó 26. napján délelőtt 9 órakor megtartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adatni.

Az árverés eredménye ellen utóajánlatnak van helye. Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a város gazdasági és erdészeti ügyosztályában (felelőset 14. sz. szoba) megtekinthetők.

Debrecen, 1932. augusztus 19.

Polgármester,

Megszállt területek itthon

Ne hidd, hogy csak fegyverrel lehet megszállni! A fegyveres megszállás a maga erőszakosságával ellenkezést vált ki és még sokszor feléleszti a szunyádó nemzeti érzést.

— Veszedelmesebb a tapintatosan elkábitó szellemi megszállás, amely milligrammos adagokban csempészi be a nemzeti szellem megőző mérgeit. Az oláh és cseh megszállók zaklatásai ma kecs ellenállást támasztottak az ott talált felnőt magyarokban. A magyar gyermekeket már oláh, cseh iskolákban nevelik, azokban nem is engedik kifejlődni a magyar érzést, oláh és cseh szellemű tankönyveken nevelik őket, hogy jó befogadói legyenek az általuk elküldendő magyaroknak.

Az ellenséges nemzetnek vagy a nemzetiellenességnek dolgozó szellemi elidegenítés, vagy közömbösítés akkor aztán igazán hatásos és eredményes, de egyben szégyenletes is, ha nem idegen kézbe kerülő ország részéről közeleg, hanem önként hajlunk alá fejünket, sőt költünk, áldozunk rá, hogy minél bővebben áradjon reánk.

Hihetetlennek, rémlátásnak fogják némelyek minősíteni, ha rá fogok mutatni egy pár tünetre. Mikor füstbe vagy a hegyekbe boruló felhőbe bele megyünk, észre sem vesszük, hogy már benne vagyunk, pedig a külső szemlélő elől már el vagyunk vele takarva. Így nem vesszük azt sem észre, mennyire belemenniünk az idegen-utazásba. A sport tömegesen hozta be az angol szokást. A helyégi pihenőt is angol szóval szeretik írni. Nemhogy kiküszöböljü sietnénk, hanem magyar kiejtés szerint írják a teljesen felesleges weekend szót, hogy jobban "kelljen" ölelhessék.

Elmegyünk a pihenést, gyógyulást keresni gyönyörű nagyerdő fürdőbe, vagy vígadókba. Egyszer csak csendes örömmel valami krákogás zavarja meg. A tisztaság lombszára orvul elrejtett bõmből tölesérből magyar fülek teljesen idegen, nyugtalanító ritmusú zene-féle szólal meg, aztán tyu-tyu-brekeke... és érthetetlen bíkfa-nyelven süvit valami dallamot. Szerenese, hogy a bódékon kopogó ácsok szekeréje kissé mérsékeli a savanyu hangokat.

A legmagyarabb város főutcáján egyszer csak látod kiírva, hogy „Nemzet gyermekotthon.” Mikor azt hinné az ember, hogy oda vonul el, ahol igazán csendben és egyedül vél lenni, ott is üldözi az angol szó: W. C. Ott tán még legjobb helyen van...

Iskolai reformjaink az életre való hasznos nevelés jelszavai alatt, noha a kultúrterhelésről szóló panaszok egyre hallatszanak, észrevétlenül belesnek ebbe a hibába, hogy délelőtt, délután német órákat tartanak. A klasszikus nyelvek és irodalmunknak független, mérsékelt tanulmányozása helyett, amelyeknek forrásaihoz a többi művelt európai népekkel együtt egyenlőrangú és képzett emebrhez illő szilárd alapot rakhatnánk az élő nyelvekhez: újabb-újabb élő nyelvek behozatalával, önként hajtjuk meg térdünket, fejünket más mai nemzeteknek szellemi és politikai befolyása előtt, amelyek vállvergetve nézik bennünk a megalázkodó gyarmatost.

Nemzetietlen kultúrfejlődésű korszakunk legnagyobb légvára a Sárospatakra pottyantott angol inter-nátus. Idegen test a nemzet testében. Eket ver a jó pataki tógátusok utódai közé. Ugy lehet, törölhet meg a szemét a Főiskola a danaok ajándéka után.

Hányan gondolnak arra, hogy ez a nagy, egyedülálló előzékenységgel megunk borsdjuk oda a felet a szom-

széd, vagy távolabbi nagy nemzetek lába alá, hogy azokon át majd könnyebben lépdeljenek a nyakunkra? Még büszkén dicsekednek el egymásnak családok, hogy az ő gyermekük mellett milyen eredményesen működik a német leány. A szerencsétlen, két kő közé szorult gyermek nyelve pedig soha sem lesz biztos birtokában anyanyelvének sem, mert idő előtt megingatta benne a hiúságból mellé állított idegen.

Talán majd a csehektől, oláhoktól, németektől, vagy angoloktól reméljük gazdagságában páratlan, észszerű és szellemes szerkezetével minden más nyelvvel versenyezni bíró zengzetes magyar nyelvünk védelmét?

Amit meg nem értett II. József reformja meg a Bách-korszak, meghozza a háború utáni nemzedék megfoghatkozott érzése.

Szeremley Béla.

Felmentett a debreceni tábla egy hernádvécsei evangélikus lelkészét hivatali rágalmozás vétsége alól

Egy hírlapi cikk miatt indult meg a bűnvádi eljárás, de a vádlott aszszony bebizonyította, hogy igazat írt

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

A múlt év novemberében a Miskolcon megjelenő „Magyar Jövő” című lapban Erdős Mihályné hernádvécsei evangélikus lelkész felesége egy cikket írt, amelyben súlyos vádakkal tiltette Jaczkó István ottani községi bírót, akiről azt állította, hogy a megengedettnél magasabb összegű járulékvél-díjat szed a felektől. Megírta azt is, hogy egy alkalommal valamilyen tartozás miatt a bíró reggel hat órakor megjelent a paróchián és foglalni akart, mire a lelkész kénytelen volt a bírót kiutasítani azzal, hogy a hivatalos óra nem hat, hanem nyolc órakor kezdődik. A cikk keretében Hubay Győző encsi szolgabíróról és Adorján Bálint körjegyzőről is megemlékezett, akikről szintén olyan kijelentéseket tett, amelyek miatt hivatalból felhatalmazásra üldözendő rágalmozás vé-

tsége címén megindult Erdős Mihályné ellen a bűnvádi eljárás.

A miskolci törvényszék még májusban tárgyalta az ügyet s az első tárgyalást elnapolta, amikor is elrendelte a valódiság bizonyítását. Ugyanabban a hónapban történt meg a második tárgyalás is, amelyen a törvényszék felmentette Erdős Mihályné az ellene emelt vád alól azzal az indokolással, hogy a valódiság bizonyítása teljes mértékben sikerült. Felbevezés folytán a debreceni ítélőtábla elé került az ügy, amelynek egyik büntető tanácsa tegnap foglalkozott vele és a tábla a miskolci törvényszék ítéletét indokainál fogva helybenhagyta. Az ítélet után valószínű, hogy a feljelentéssel szemben is eljárás fog indulni, minthogy a felmentő ítélet indokolása szerint Erdős Mihálynének teljesen sikerült bizonyítania a valódiságot. A táblai ítélet jogerős.

Két hónap alatt huszonnyolc lopást követett el Debrecenben Sipos Mihály, a külsőségi baronfi tulajdonosok réme

Egyévi bűnrőre, büntetését tíz hónapra ítélte a debreceni törvényszék

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

A debreceni külsőségi baronfi-tulajdonosok rémét, Sipos Mihály napszámot a rendőrségnek hosszas nyomozás után május közepén sikerült elfogni. Sipos Mihály eleinte tagadott a kihallgatása alkalmával, azonban, amikor látta, hogy minden körülmény ellene szól, töredelmesen beismerte, hogy ő követte el március elejétől kezdve két hónap alatt azokat a sorozatos lopásokat, amelyekkel valódsággal rémületben tartotta heteken át a külsőséget. Beismerte, hogy két hónap alatt több mint kétszáz tyakot, libát, kacsat és nagymennyiségű nyulat lopott el. Ezeknek legnagyobb részét a vele vadházasságban élő özvegy Drenyóczki Józsefné született Farkas Ilona eladta, a megmaradó baronfiakat pedig megették. Különösen a nyul iránt viseltettek nagy előszeretettel s ha Sipos Mihálynak valahol sikerült nyulat lopnia, azt sohasem adták el, hanem a család a nálak lakó hatvanhét éves özvegy Magyar Sándornéval együtt vadlère eresztve, megették. Két hónapra kerestül folyt a nagy dárúdó. Volt pénz és élelem s a rucás kása, vagy a vadszószos nyul után majdnem minden este folyt a bor Sipos Mihályék lakásán.

A jólét azonban nem tartott sokáig, mert a rendőrség csakhamar kinyomozta a tyakolvaikat, aki azután

hüvösre került. Pénteken délelőtt tárgyalta a debreceni törvényszéken a dr. Rézler Ervin elnöke alatt működő büntető tanács az ügyet. A királyi ügyészség Sipos Mihályt huszonhárom rendbeli lopás büntetéssel vádolta, míg büntérsa és vadházassársa, özvegy Drenyóczki Józsefné szintén lopásban való bűnrészesség címen került a vádlottak padjára, mert az egyes lopások alkalmával az utca sarkán őrt állott és ha valami gyanus körülményt vett észre, azonnal figyelmeztette Sipos Mihályt. Ez ilyenkor az idegen ház advarán lehasált, hogy senki ne vegye észre és csak akkor fogott ismét munkához, amikor minden veszély elmúlt.

A nyomozás folyamán kiderült, hogy Drenyóczkyné Hirsch Sámuel Simonffy utca 27. szám alatti baronfikereskedőhöz szállította el a lopott jószágokat, aki azokért fejtűnően alacsony árakat adott. Drenyóczkiné vallomása szerint Hirsch és a felesége tudott arról, hogy ő lopott baronfiakat árul, mire Hirschné egy alkalommal kijelentette, hogy neki teljesen mindegy, hogy éjjel vagy nappal hozza az állatokat, bármikor átveszi, csak arra ügyeljen nagyon, nehogy egyszer raitakapják. Drenyóczkiné és Sipos Mihály ügyét is erre, de nem elég gondosan s így történt, hogy a rendőrség éppen egy tyuklopás alkalmával tettenértte Si-

post, aki azután mindent beismerett. A tárgyaláson is beismerő vallomást tett. Hirsch és Hirschné mindeat tagadni próbált, de a két vádlott szemükbe mondta, hogy igenis, tudták a baronfik lopott eredeéről. A bíróság hosszas tanácskozás után kihirdette az ítéletet, amely szerint a törvényszék Sipos Mihályt egyévi Drenyóczki Józsefnét tíz hónapi börtönbüntetésre ítélte, míg a három orgazda, Hirsch Sámuel, Hirsch Sámuelné és özvegy Magyar Sándorné fejenként ötven pengő pénzbüntetést kapott. Az ítéletben mind az öt vádlott és a királyi ügyész is megnyugodott s így az jogerős lett.

Álarcos banditák bankrablása Amerikában

Newyork, augusztus 19.

Beloit városában, Wisconsin államban vakmerő bankrablást követtek el álarcos banditák. Hat felfegyverzett álarcos bandita behatolt a Second National Bank pénztártermébe. Az ellenszegülő pénztári tisztviselők közül kettőt agyonlőtték és azután a megrémült gépirő-kisasszonyokat arra kényszerítették, hogy a bankjegyekben 50.000 dollárt a ház előtt várakozó autójukra vigyenek. A vakmerő banditák ezután zsákmányukkal elszárguldottak. A rendőrségi nyomozás eddig teljesen eredménytelen maradt.

Megrágalmozta a végrehajtót a nádudvari Schwarcz Vilmosné

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

Schwarc Vilmos nádudvari köcs-máros ellen a múlt év július 28-án különböző tartozásai miatt végrehajtást foganatosítottak. Beczmann József bírósági végrehajtó jelent meg Schwarcéknál, akinek ekkor a felesége tartózkodott az üzletben. Amikor az asszony megtudta, hogy miről van szó, hevesen kikelt a végrehajtó ellen és a vádirat szerint állítólag a következő kijelentéseket tette: „Beczmann a végrehajtást csak hivatali tulkapásból eszközözi és hivatali kötelessége megszegésével másutt olyan helyen sem foglal, ahol az kötelessége volna.” Ezután azt állította, hogy vele, illetőleg fiával szemben meg nem engedett preszsiót fejt ki. A nagy zajra az üzletbe ment maga Schwarc is, aki rettentően felbőszült a foglalás miatt és a végrehajtónak azt mondta, hogy szemtelen és hogy jogában volna őt a lakásából kidobni.

Schwarcné ellen hivatalból üldözendő rágalmozás, Schwarc ellen pedig hivatalból üldözendő becsület-sértés vétsége címén indult meg az eljárás. A két vádlott a pénteki tárgyaláson tagadta a bűncselekmény elkövetését s a bíróság a főtárgyalást újabb tanak kihallgatása céljából elnapolta.

— Elloptak egy pénztárcát 26 pengővel, Kovács László debreceni. Rákóczi-utcai villanyszerelő panaszt tett a rendőrségen, mert a lakásából ismeretlen tettes ellopta a pénztárcáját, amelyben 26 pengő készpénz volt. A feljelentés alapján a rendőrség megindította a nyomozást.

Hírek

1932. augusztus 20. Szombat.
Prot.: Szt. István. Kath.: Szt. István.
1932. augusztus 21. Vasárnap.
Prot.: Sámuel. Kath.: Franciska.
1932. augusztus 22. Hétfő.
Prot.: Menyhért. Kath.: Timót.

Ma a következő gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:

„Kigyó“ Mihalovits Jenő, Piac-utca 33.; „Muraközy“ Preisler Ernő, Piac-utca 72.; „Sas“ Mandel József, Hatvan-utca 70.; „Csillag“ Beke Barna, Főudvar tér 1.; „Nádor“ dr. Sztankay Ábra, Szent Anna-utca 66.

Augusztus 21-től augusztus 27-ig

„Aranyangyal“ Bánó Andor Piac-utca 50. „Nap“ Tolnay Imre Piac-utca 1. „H. Rákóczy“ Arany S. A. Örkői Széchenyi-u. végén. „Boeckay“ Laszlo József Cegléd-u. 22. „Tisza“ Jónap Aladár Magoss György-tér 9.

IDŐJÁRÁS:

Az egyetemi Földrajzi Intézet jelelenti augusztus 19-én este:

Az idő felmelegedése ma újabb megindult. A reggel még élénk északi légáramlás a nap folyamán erősen gyengült. A felhősödés is kisebb mértékű a tegnapiénál és így a felmelegedés is erőteljesebb lett. A hőmérséklet legmagasabb értéke 29.2 fok volt. A meleg és a száraz idő még napokig fog maradni. A felmelegedés szombaton túl fog jutni a 30 fokra. A légnyomás nem mutat lényeges változást. A tengerszintre redukált értéke reggel 767.2, este 768.2. Esti hő 24.6.

Prognózis: Derült száraz és igen meleg idő várható.

ISTENTISZTELETI REND

Vasárnap, 1932 augusztus hó 21-én: Nagytemplomban délelőtt 10 órákor prédikál dr. Dancsházy Sándor, délután 5 órákor Márki Kálmán, Kis-templomban délelőtt 9 órákor prédikál Uray Sándor, délután 5 órákor Nagy Sándor, Kistemplomban délelőtt 11 órákor prédikál Madar Zoltán. — Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órákor prédikál Molnár Ferenc, délután 5 órákor Madar Zoltán. Árpádtéri templomban délelőtt 10 órákor prédikál Nagy Sándor, délután 3 órákor Szabó Géza, Ispótlály templomban délelőtt 10 órákor prédikál Szabó Géza, délután 5 órákor Szabó Gyula. Homokkertben délelőtt 10 órákor prédikál Kalas Ferenc, Nyilastelepen délután 3 órákor prédikál Papp Imre. Nyulason délelőtt 10 órákor prédikál Murányi Zoltán, Egyeken délután három órákor prédikál Siposs Imre. — Sámsoni-utcai iskolában délután 4 órákor prédikál Horváth Gy. th. Tégláskerti iskolában délután 3 órákor prédikál Papp Géza th. Csapókerben délelőtt 10 órákor prédikál Halász András, délután 3 órákor Halász András, Wolaffka-telepen délután 3 órákor prédikál Kalas Ferenc.

Vasárnapi és ünnepi rend a római katolikus templomban:

Szent István király ünnepén: szentmisék a szokott vasárnapi renddel. Reggel 6, 7, 8, 9, 11, háromnegyed 12 és fél 1 órákor csendes szent misék, félizkor ünnepélyes főpapi misét mond dr. Lindenberger János apostoli kormányzó. Tíz órákor szentbeszédet mond dr. Rózsa Jenő káplán. — A déli szentmisén további intézkedésig szentbeszéd nincsen. Délután 6 órákor litánia. Az Augusztus-szanatóriumban 9 órákor szentmisét mond és prédikál

Három francia hadirepülőgép katasztrófája öt halottal

Páris, augusztus 19.

A francia katonai aviatikát ismét súlyos szerencsétlenségek sorozata sajtja. Ezek öt embernek kerültek életébe. Csütörtökön késő este Marseille közelében egy bombavető repülőgép, amelyen hárman ültek, kigyulladt és lezuhant. A repülőgépnek éjszakai gyakorlatokon kellett volna résztvennie. A három bennülő már csak megszenesedett holttestek alakjában találták meg.

Charlon sur Marne közelében egy

katonai repülőgép, amelyen négyen ültek, motorromlás következtében lezuhant és összetört. Kettő a bennülők közül azonnal meghaltak, míg a két másik reménytelen állapotban katonai kórházba került.

A harmadik szerencsétlenség a Lyon közelében lévő broni polgári repülőtéren történt. Egy katonai repülőgép a startnál felborult és tönkrement. A pilóta és kísérője súlyos sérülést szenvedtek.

— **Halálozás.** Rác Ilona életének 19-ik évében, augusztus 19-én reggel váratlanul elhunyt. Temetése aug. 20-án délután öt órákor lesz a református egyház gyűlésterületénél a köztemető ravatalozójából. Halálát édesatyján kívül testvérei és kiterjedt rokonság gyászolja.

— **Lobogozzuk fel a házakat.** Dr. Vásáry István polgármester felkéri a város lakosságát, hogy a Szent István napi ünnep alkalmából házaikat lobogozzák fel.

— **Idegenforgalmi előadások cserkészeknek.** A nagy magyarországi jamboree előkészületei közé tartozik az is, hogy a nagyobb cserkészek és cserkészvezetők számára idegenforgalmi tanfolyamot rendeznek. Már a múlt év ősze óta szakadatlanul folyik az oktatás hétről-hétre emelkedő érdekfűzős közepett. Magyarország művészeti, tudományos, történelmi értékeit úgy csoportosítják az előadásokon, hogy minden hallgató tudhassa: mit és hogyan mondjon el a külföldieknek. Összegyűjtötték az egyes nemzetek szerint mindazokat a speciális művészeti emlékleírásokat is, amelyek az illető állam fiait leginkább érdekelhetik. Tehát a nagyevű külföldi művészek által itt készített nagyobb jelentőségű műtárgyakról, szobrokról és képekről, vagy építészek nevezetesebb alkotásairól. De viszont azokról az értékekről is, amelyek a legkiválóbb magyar mesterek művei, akiknek hasonló nivójú alkotásai London, Páris, Berlin vagy Firenze muzeumaiban láthatók. A cserkészek bőségesen anyagot kapnak arról is, hogy Magyarország régi történelmi és a mai helyzetét hogyan ismertessék tapintatos, de hasznos módon.

— **Uj debreceni polgárok.** A múlt hónapban a város a következőket vette fel községi kötelékbe: Kabaj Sándor hivatali altiszt, Blum Adolf magánz, Kerékgyártó Aladár nyug. Máv. felügyelő, dr. Lengyel Zoltán orvos, Benedikti József Máv. főművezető, Krist Ödön fegyverszaki főmester, Haimos Lajos zenészmester, Zafir Lipót szatócs, Bicskei Ilona háztartásbeli, vitéz Takács Sándor ny. áll. törzsr. mester, Schreiber Lujza iródi alkalmazott, Stern József izr. tanító, Grünberger Sándor kereskedő, Dulka Margit háztartásbeli, Dulka Irén háztartásbeli, Bökönyi István napszámos, özv. Hirsch Adolfné háztartásbeli Weisz Mór kereskedő. Összesen 20 új polgárral szaporodott tehát Debrecen lakossága. Állampolgári esküt tett a múlt hónapban 1 honosított (cseh) és 12 visszahonosított egyén. A magyar állampolgárság kötelékéből elbocsátott a belügyminiszter 2 egyént.

— **Gyengélkedés idején,** különösen ha a rosszullétet szorulás fokozza, a természetes „Ferenc József“ keserűviz fájdalommentes székürülést és ki-elégítő emésztést hoz létre. Híres nőorvosok a legnagyobb elismerés hangján írják a valódi Ferenc József vizről, mert ez a kritikus korban is hosszabb időn át alkalmazható. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Foglalkozást keresek** szerény díjazás mellett (fél napra is). Varga Endre v. nyomdavezető, Garai utca 26.

— **Kedden reggel csak 7 órákor nyílik az üzoda.** A városi üzoda augusztus 23-án, kedden kivételesen csak reggel 7 órától áll a közönség rendelkezésére.

— **Értesítés.** Tisztelettel értesítjük villamosáram fogyasztó közönségünket, hogy hálózatumon eszékölendő javítások miatt folyó hó 21-én, vasárnap hajnali 4 órától déli 12 óráig a következő utcákon az áramszolgáltatás szünetelni fog: Wesselényi-utca, Budai Ezsaiás-utca eleje, Hajnal-utca, Vámospercsi-ut, Márton Kálmán-telep, Boeckai-ter, Pacsirta-utca, Lorántffy-utca, Világítási vállalat.

— **A Margit-fürdő ma,** Szent István-napián egész nap nyitva lesz.

— **A Debreceni Sakk-kör háziVERSENYE.** Az Ujságíró Klubban napok óta folyó sakkverseny csütörtöki fordulóján Barász mester Dalmyvai került össze. A nagy érdekfűzőssel kísért játszma mindkét fél óvatossá játék után döntetlenül végződött. A korábbi fordulóról függően maradt Kiss—Ambrus, Boczán—dr. Kocsis és Kovács—Csócsits játszmaikat felek a játék folytatása nélkül döntetlenre adták. A versenyzők állása a csütörtöki forduló után a következő: Barász és Barcza egyformán 4 és fél (6), Dalmy 4 (6), Boczán 3 és fél (6), Kiss 3 és fél (8), Torma 3 (6), Kovács 2 és fél (6), Ambrus 2 és fél (7), dr. Kocsis 1 és fél (4), egység. A zárójelben levő számok az eddig befejezett játszmák számát jelzik. Ma délután 5 órákor rendezték meg nagy érdekfűzőssel várt szimultánját, amelyen 50 fillér részvételi díj ellenében bárki részt vehet. A játékosok sakktablát hozzanak magukkal.

— **Gyógyszertáráthelyezés.** II. Rákóczi Ferenc gyógyszertárunkat augusztus 22-én Külsővásártér és Miklós-utca sarkára helyeztük át. Aranyi örökösök.

— **Ellopták a kalapját.** Mendel Ernő budapesti utazó feljelentést tett a rendőrségen, mert amíg ő a Piac-utca 26. számú ház egyik lakásán járt üzleti ügyekben, az előszobában hagyott velur-kalapját ismeretlen tettes ellopta. A nyomozás megindult.

— **Iparoszakosztályi ülések.** A debreceni Ipartestület asztalosszakosztálya augusztus 23-án, kedden este fél 7 órákor az Ipartestület tanácstermében szakosztályi ülést tart. Tekintettel arra a körülményre, hogy az ülésen az ipartestület elnök ur is részt vesz, de meg arra is, hogy az ülésen igen fontos ügyek kerülnek tárgyalás alá, minden szakosztályi tag feltétlen és pontos megjelenését kéri a szakosztály elnöksége.

Az üveges szakosztály augusztus 23-án, kedden este 7 órákor az Ipartestület helyiségében szakosztályi, illetve tisztújító ülést tart. Tárgy: Szakosztályi elnök és alelnök választás és más fontos folyó ügyek. Az ülés fontos voltára tekintettel, minden szakosztályi tag feltétlen és pontos megjelenését kéri a szakosztály vezetősege.

— **Ward Price Debrecenben.** Köztudomású, hogy a Kossuth Dalkör ez évben ünnepli fennállásának 30-ik évfordulóját. Az október hó folyamán tartandó jubiláris ünnepséget fővédnökül a Dalkör Rothermere lordot kérte fel. Most érkezett meg Musza Ferenc elkészített, a Dalkör ügyvezető elnökéhez a lord levele, amelyben közli, hogy a fővédnökséget készséggel elfogadja. Ugyancsak október hó folyamán jön Budapestre az Országos Magyar Dalosközség rendezésében leendő hangversenyre a lord diszelnöksége alatt álló southamptoni férfikórus 150 taggal, awho őket a lord képviselőben Ward Price, a Daily Mail fő-szerkesztője kíséri. Tekintettel arra, hogy a debreceni ünnepségek a lord fővédnöksége alatt lesznek megtartva, valószínű, hogy a lordot Debrecenben is Ward Price fogja képviselni, sőt az sem lehetetlen, hogy az angol férfikórus is eljön, ami a Dalkör jubiláris ünnepségének programját nagyban megnöveli.

— **Elhunyt uriaszony.** Augusztus tizenhatodikán rövid szenvedés után Budapesten elhunyt ifjú Zsádánky Lászlóné, született Ferschin Irén. Az elhunytnak Debrecenben is igen kiterjedt rokonsága van, akiket mély részvétellel töltött el a fiatal asszony hirtelen bekövetkezett halála. Zsádánky Lászlóné elhunytjának délután temették el Budapesten a X. kerületi köztemető halottasházából a római katolikus egyház szertartása szerint, általános részvétellel kísérve.

— **Jubilái a debreceni baptista gyülekezet.** A baptista missziómozgalom Debrecenben negyven év óta működik. A jubiléi gyülekezet szombatán ünnepélyes formában emlékezik meg a negyven év történetéről s az ünnepélyen részt vesznek a környékbeli baptisták száza és a nagyszámúban megjelenő vendégprédikátorok. Az ünnepély a Szappanos-utca 23. szám alatt levő imaházban szombatán d. e. 9—12.ig és délután 5—9 óráig tart, mely alkalommal a vendégprédikátorok, ének és zenekarok fognak közreműködni.

SAMUKA ÉRDEKLŐDIK

— Mama, igaz, hogy az óceánban a nagy halak megeszik a kis halakat?
— Igaz, fiacskám,
— A szardínia is kis hal és ha ezt is megeszik, hogy bontják ki a nagy halak a dobozt?

— **Kultur-est a Levente Otthonban.** Augusztus 21-én este fél 8 órai kezdettel igen szépnek ígérkező műsoros est rendeznek a levente otthonban (Péterfia-utca 28. szám) a kiváló műkedvelő gárda, Műsor a következő: 1. Hírszék. 2. Játéka a zenekar. 3. Szavaltat. 4. A levente. Szavaltja Szabó László. 5. Egy felvonásos komédia. Szereplők: Steszko Marika, Tarr Lajos lev. 4. Egy felvonásos bohózat, Szereplők: Hencz Bözsike, Vékony, Molnár és Tarr lev. 5. Egy felvonásos vígjáték. Szereplők: Szkalcsky, Vékony, Tarr, leventék. Műsor utáni: tánc, amelyet rossz idő esetén a te. emben fognak megtartani.

— **Éleslövészet.** F. évi szeptember hó 1-én a Sárkut tanyánál levő harszerű lőtérre a pallagpusztai vasúti állomás közelében éles lövészet lesz. A lőtérre e napokon a lövő alakulat 6 óra 30 perctől 5 óráig le fogja zárni. A lezárás időtartama Debrecen—Sámsón közötti országúton a forgalmat a lögyakorlat vezetője, a gyorsan mozgó járművek részére (gépkocsi, kerékpár stb.) esetenként meg fogja nyitni. A forgalom ezen idő alatt Debrecen és Hajdúsámsón között csak a városi tanya, Sándor tanyán át lehetséges.

— **A Debreceni Iparos Dalegyület közgyűlése.** A Debreceni Iparos Dalegyület augusztus 28-án, vasárnap délelőtt 11 órákor az Ipartestület tanács-termében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a dalegyület alapító-, választmányi- és működő tagjait meghívja az elnökség. Tárty: a lemondás folytán megüresedett elnöki tisztség betöltése.

— **Vasúti kedvezmény a fürdőzőknek.** A Máv. igazgatósága a kereskedelmi miniszter rendelete alapján értesítette a magyar fürdők vezetősegeit, hogy az idei nyári utóidényre, vagyis augusztus 20-ától egészen október 31-ig a népjóléti minisztérium által gyógyfürdőknek minősített fürdőhelyeket látogató belföldi utasok részére visszautazásuk alkalmával 50 százalékos menetkedvezményt ad. A kedvezményt olyan igazolvány alapján adják meg, melyet a gyógyfürdők igazgatósága állít ki, a gyógyfürdőben legalább 14 napig tartózkodók számára. Még pedig abban az esetben, ha a fürdőző a gyógyhely állomásától legalább 100 km. távolságra utazik.

— **A gyümölcsfák életkoráról és azok alanyáról** ír a „Növényvédelem” és „Kertészet” legújabb száma. Cikkeket közöl még a különböző gyümölcsfák házi feldolgozásáról, a borsósziszik elleni védekezésről, a hernyóenyv házi készítéséről, a dió oltásáról, az őszi hernyóirtásról, a beteg hordók tisztításáról stb. A dusan ilusztrált két szaklapból a Növényvédelem kiadóhivatala (Budapest, Földművelésügyi Minisztérium) egy alkalommal díjtalanul küld mulatványszámot.

— **Kerékpárlopások.** Ifjú Török Gábor Sesztinart 4. szám alatti lakos feljelentést tett, mert valaki a Péterfia-utca 28. számú ház elől az őrizetlenül hagyott kerékpárját ellopta. — **Bartha József** késes azért tett panaszt, mert ismeretlen tettes a Hajó-utca n. a. b. ciklájáról leopta a lámpát. A rendőrség mind a két esetben nyomozást indított a tolvajok kézrekerítésére.

— **Schaff tánciskolájában** a Koronában ma, István királykor és holnap össztánc. Leckedij 50 fillér.

— **Poloskát, svábót, molyt** kiirtani házilag csakis a Löcherer Cinexin-nei lehet, mert nemcsak az élő rovarokat, de azok petéit is nyomban elpusztítja. Gyógyszertárakban és drogériákban kapható.

ANYAKÖNYVI HIREK

Eljegyzés. Tóth István Máv. asztalos—Burai Margit.

Születések: Bodnár Alajos cipész fia, Tibor, Balogh László kezelő fia, Sándor, Vaskovits Gyula lakatossegéd leány, Irén, Czibere Gábor lakatossegéd leány, Maria, Tóth Sándor Máv. lakatos leány, Anna, Varga Mihály fm. leány, Agnes, Pajzos István fm. leány, Margit, Reszkető Sándor softőr fia, Sándor, Szilágyi József bértő leány, Erzsébet, Szabó Sándor fodrászmeister fia, Sándor, 2 halvaszületés és 2 törvénytelen újszülött.

Halálozások: Papp Ferenc ref. 83 éves Halap 73. Grósz Erzsébet izr. 13 hónapos Bocskay-tér 1. Szabó Lajos ref. 65 éves Kishegyesi-ut 40. Kiss Géza Varga Etel ref. 22 éves Hajdusoboszló. Nagy Károly ref. 35 éves Budapest, Péczely László ref. 21 éves Pereces-utca 7. Losonczy Pinkász izr. 75 éves Budapest Rombach-utca 3.

Elveszett

kedvenc tárgya, állatja?
Csak egy hirdetés Kos-

TESTÉDZÉS

Az új szerződéseikkel jelentősen megerősödött a Bocskay csapata

A Bocskay csapatszervezési munkája az idén kitünően sikerült, hiszen a kék-sárgák eddigi győngye pontját, a védelmet a vezetőség igen nagy mértékben megerősítette a szombathelyi Janzso és a Nemzeti Vaniesekjének a leszerződésével. Az erősítés hatása már mutatkozott a hollandi turán, mert a Bocskay a nagy játékerőt képviselő, többszörös bajnok S. V. Philips csapatát kapott gól nélkül győzte le s a tudósítások szerint a Bocskay legjobb embere az új hávéd, Vaniesek volt. Ugyancsak kitünően bevált a III. kerületi szerződötött Zilahy is, aki nyomban beilleszkedett a Bocskay csalátsorába. — elsőrendű gólképességére jellemző, hogy eddig hat gólt lőtt a turán — s igen jól meg állja a helyét a kapuban Varga Is, a Sabáriából szerződötött új tartalék-kapus.

A Bocskay csapatának ez az igen

jelentős megerősítése természetesen nagy anyagi áldozatokba került, hiszen az kétségtelen, hogy az idén egyetlen I. ligabeli egyesület sem hozott annyi áldozatot játékosért, mint a Bocskay.

Epen ezért remélni kell, hogy a csapat megerősödésével egyben a Bocskay gárdája is megerősödjék és részint a hivatalos körök méltányolni fogják a Bocskay fontosságát Debrecen város propagálása szempontjából, másrészt Debrecen sporttársadalma a Bocskay munkájába való intenzív bekapcsolódással megfelelően alátámasztja a vezetőség valóban minden eszméjére méltó, áldozatkész törekvéseit.

Az bizonyos, hogy Debrecen proficsapata az idén félelmetes játékerőt reprezentál s most már a közönségen a sor, hogy támogatásával hozzájárulassa a Bocskayt ahhoz a helyhez, amely tudása alapján megilleti.

A mai debreceni uszóverseny élvezetes sportot ígér

A kerületi bajnokságok lebonyolítása után a magyar b válogatott vízipólócsapat mérkőzik

Pénteken este volt a kerületi bajnoki uszóverseny nevezési zárta, amely a várakozáson felüli sikerrel záródott. Az összes egyesületek leadták nevezéseiket, úgy hogy nagyon szép mezőnyökre van kilátás.

Neveztek: a DEAC, DUE, DTE, NYKISE, EUE, S. MOVE, SZMÁV versenyzői.

A verseny keretében kerülnek az ifjúsági bajnokságok is lebonyolításra. A debreceni egyesületek valószínűleg éppen az ifjúsági számokban fognak nagyon erős versenytársakat kapni a vidéki egyesület ifjúsági versenyzőiben. A mult vasárnap kisvárdai versenyen Sárospatak, Kisvárdai és Nyiregyháza ifjúsági uszói olyan szépen szerepeltek, hogy velük a legkomolyabban kell számolni. A Szolnoki MÁV uszói pedig már eddig is elég esetben mutatták meg képességeiket, így legutóbb Nagykőrösön az országos uszókongresszuson, ahol majdnem megnyerték az ifjúsági számokra kiírt vándordíjat, amit csak minimális pontkülönbséggel vett el tőlük Pécs nagyszerűen szereplő ifjúsági gárdája.

A gyermekversenyek is igen érdekes küzdelmeket nyújtanak, mert az összes számok pontversenyt képeznek az u. u. Kéler vándordíjért, melyet az az egyesület nyer meg, melynek gyermekuszoja a legtöbb pontot szerzik.

A versenyszámok után a Magyar válogatott B. játszik Keletmagyarországi csapatával. A magyar B, a következő felállításban jön le: Gyulai MAC, Barna UTE, Holba III. ker., Tolnay MAC—Czella, Musits Dezső III. ker. Amint látható, a csapat igen respektabilis játékerőt képvisel s így a mérkőzés előreláthatóan nagyon szép és élvezetes lesz.

A csapat minden egyes tagja megbízható ember, akiknek megfelelő rutinjuk is van s így remélhető, hogy ellenfelei tudnak majd lenni a félelmetes hírű Magyar B. válogatott vízipóló csapatnak, amely már eddig is igen szép nemzetközi sikereket köny-

velhet el a maga javára. Pedig a B. válogatott a nemzetközi mérkőzéseit nem az ellenfél B, hanem A, válogatott csapata ellen szokta játszani.

A verseny napján a közönség a hideg medencét csak fél 5 óráig használhatja. Pont fél 5 órakor a műgrószámok kerülnek lebonyolításra, hogy azok még teljes napvilágnál, kellő érdeklődés mellett végbemenjenek.

A rendezőség a közönség kényelmének biztosítására mindent elkövet. A verseny 20 filléres programmal megtekinthető, azonban a hűvös oldalon megfelelő számú ülőhelyet tartanak fent, amelyért csak a legminimálisabb fentartási díjat kérik a közönségtől. Ezeknek a fenntartott helyeknek a biztosítása nagyon ajánlatos, mert csak korlátozott számban kerülnek kibocsátásra s aki a tolongást elkerülné magának jó helyet akar biztosítani, előre váltassa meg azt magának.

A verseny iránt óriási az érdeklődés, ami érthető is, mert Debrecenben a válogatottak eddig még nem szerepeltek s így a debreceni közönségnek is alkalma lesz végre Debrecenben egy szép és élvezetes versenyt láthatnia.

Gyulai AC—DKASE mérkőzés ma Debrecenben

Vasárnap megindul Debrecenben a futbailszezon s mindjárt érdekes mérkőzéssel: a Gyulai AC, az erős déli kerület II. helyezette, mely maga alá gyűrte az országos amatőrbajnok Bohn SC-t is, játszik a DKASE-val.

Erős és érdekes küzdelemre van kilátás, hiszen a GyAC júniusban 6:1 arányban győzött a DVSC—DKASE kombináltja ellen.

A mérkőzés 5 órakor kezdődik a Diószegi-ati pályán, előtte 3 órakor a DTE—Textilgyár játszik.

Budapesti rádió szombati műsora:

9: Szent István-napi körmenet és unnepi nagymise a koronázó főtemplomból. Szentbeszédet mond Csizsárik János dr. püspök rk. követ, meghatalmazott miniszter. Konterál Koudela Géza dr. Szentbeszéd mise közben, evangélium után van, Sugár Viktor: Harsonajelek a Szent Jobb érkezésekor, Demény Dezső: Szegedi mise, Koudela Géza dr: Szent István-napi változó részek, (Bemutató előadás.) Graduale után: Ah hoi vagy magyarok... Urfelmutatás alatt: Római harsonazene, ugyanaz, mely csak Rómában Szent Péter templomában hallható, ha Őszentsége a pápa misézik. Erkel Ferenc: Himnusz, vezényel és betegező orgonaszámot előad Sugár Viktor. Utána pontos időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. Majd a m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye, Karnagy Fleischer Antal, 2: Gramofonhangverseny. 3:30: A Rádióélet történelmi meseórája, (Harsányi Gizli.) 4:15: A Mándits szalonzenekar hangversenye. 5:15: „Iskola.” Elbeszélés, Irta és felolvassa: Koszólányi Dezső. 5:45: Nagy Izabella magyar nőtáncát énekel Farkas Jenő és cigányzenekarának kísérelével. 7: „Szent István.” Deér József dr előadása. 7:30: Sport és lövészversenyeredmények. 7: 45: Színműelőadás a Studióból. „Balatoni regé.” Regényes vigjáték 4 felvonásban. Irta: Herczeg Ferenc. Rendező: Kiss Ferenc. Utána pontos időjelzés, sporteredmények. — Majd: a Budapesti Koncert Szalonzenekar hangversenye.

Budapesti rádió vasárnapi műsora

9: Hírek, kozmetika, 10: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál Muraközy Gyula lelkész. 11: Egyházi zene és szentbeszéd a Jézus Szíve templomból. Szentbeszédet mond Bangha Béla jezsuita-társasági házfőnök. A szentbeszéd mise után van. 2: Gramofonhangverseny. 3: A földművelésügyi minisztérium rádió-előadásorozata. Benke Antal m. kir. gazd. tanár: „Hova adjam a fiamat mezőgazdasági szakiskolába, vagy teli gazdasági iskolába.” 4: A Szentistváni gyermekkórus a „Gyöngyösbokrétá”-ból. Karnagy Lukinich Ferenc. Magyar dalok. 1. Szőke kislány. 2. Bunda lóg a vállamon. 3. Csinnom Palkó. 4. Ej, haj, gyöngyvirág. 5. A piacon egy borbély. 6. Szedt e szép háza. 7. Fél vitézek. 8. Dombon van a. 9. Kis menyecske. 10. Édesanyám, ha bejön. 11. Sárga csikó. 12. Egy vasárnap délután. 13. Mikor masírozunk. 14. Alma a ta alatt. 4:30: R. Simonffy Margit előadó délutánja. 4:45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 5: Virány László szalonzenekarának hangversenye. 6: Rátkai Márton és Somogyi Nusi művésztársa. 7: Tanczene. Chappy jazzzenekarának hangversenye. 8: Sport- és lövészversenyeredmények. 8:20: „Az operettfejlődés XVI. része.” A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Farkas Imre előadásával. Karnagy Nagypál Béta, Közreműködik Szabó Lujza és Szedő Miklós. Lehár-est. Utána pontos időjelzés és sporteredmények. Majd: Horváth Gyula és cigányzenekarának hangversenye.

Budapesti rádió hétfői műsora:

9:15: A m. kir. államrendőrség zenekarának hangversenye. Karnagy: Szöllőssy Ferenc. 11:10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. Vizállásjelentés magyarul és németül. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12:05: Hangverseny. Közreműködik: Gergely László (ének) és

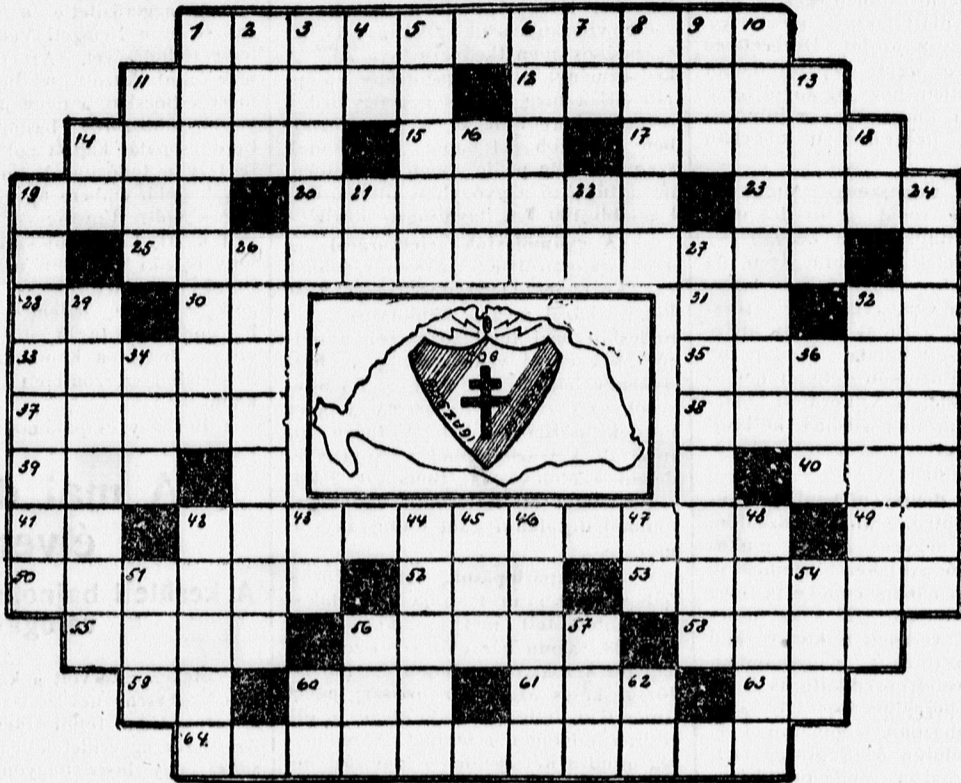
Hajdu Imre (ének), zongorán kíséri Polgár Tibor. 1. a) Mikus-Csák István: A város balladája; b) Ifj. Saphir Gyula—Gergelyffy: Elmúlik minden; c) Bányai Aladár: Az idő továszall (Hajdu). 2. a) Ponchielli: Gioconda Méregária; b) Catalini: Aria a Wally c. operából; c) Strauss: Halottak napján; d) Massenet: Kék szemed pilláját emeld fel (Gergely). 3. a) Clement Károly—Téchy Mária: Kettőnk éneke; b) Losonczy—Schmitzer Oszkár: Szól a harang; c) Bányai Aladár: Bortal

(Hajdu). 4. Halevy: Zsidónő — Rocha románca; b) Strauss: Szerenád; c) Tarnay: Csak nézlek; d) Dienzl: Tavasz dal (Gergely). Közben hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 2:45: Hírek, élelmiszerárak, árfolyámhírek. 4: „Asszonyok tanácsadója” (Arányi Mária előadása). 4:45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Horváth Gyula és cigányzenekarának hangversenye. 6: „Bárd Miklós.” Arckép, Irta és felolvassa Ko-

vách Aladár. 6:35: Gramofonhangverseny. 7:35: Karinty-est. Rendező Gyarmathy Sándor. 8:35: Pontos időjelzés, hírek. 8:50: A bécsi énekverseny győztesének hangversenye a Budapesti Hangverseny Zenekar kísérelével, Karnagy Márkus Dezső. Közreműködik Gergely Ilus, Boross Margit, Beczassy Kató, Kenyeres Zoltán és Tibor Zoltán. 10: Időjárásjelentés. — Majd a Mándits jazz-zenekar hangversenye.

A Debreceni Ujság-Hajdúföld 56. számú keresztrejtvénye

Készítette: Cs. Bogáts József.

Meghatározások

Vízszintes sorok

1. Ünnepet üjűk. 11. Így szólnak a harangok. 12. Aki így gondolkodik, cselekedetei helyesek. 14. .... Jugo filmszár. 15. Hívó szó. 17. Függet. 19. Folytonossági hiány. 20. Szülő megszólitás. 23. Angol hercegség. 25. Ez küldte a vizsz. 1-nek a 42 vízszintest. 28. Igeköltő. 30. Ghandi ezért harcolt. 31. Kettőzve bányaváros. 32. Áradat. 33. Török miniszterek egyike (pasa). 35. Szerzetes nő, ékesere. 37. A végén S betűvel, imádkozunk latinul. 38. Énekel. 39. Van bátorsága. 40. Szájban van. 41. Spiritusza fogalom. 42. Lásd 25. vizsz. 49. TF. 50. Időjós álneve O=U. 51. Vasúti menetrendben ismétlődő szó. 53. Budapestben idevaló lakosnak nem jó lenni. 55. Dugó más néven (parafa). 56. Többszörös megszólitás. 58. Szép, ha virágos. 59. Időhatározó. 60. Idegen valuta. 61. Hal. 63. Ázsiai utalkodó fonet. 64. Szent Istvánkor körmenet viszi körül, 2 szó.

Függőleges sorok

1. Tömeghez intézett szó, pl. .... mehet el. 2. ZNN. 3. 365 nap. 4. NV. 5. Jó az ilyen kávé. 6. Soare betűi keverve. 7. = a 61. vizsz. mássalhangzó. 8. ....ük mesterséges nyelv lett volna, de nincs használatban. 9. Kerti számszám. 10. Unoka mondja. 11. A villám istene. 13. Anno betűi keverve. 14. Jókai I és 5-ik betűje. 16. Napszak. 18. Nemzet. 19 és 24. együtt a vizsz. 1. fiának jelzője. 21. Ellentétes költőszó. 22. E-vel benne, üggyvéd viszi. 26. Nilusmentű virágok. 27. Kézbesítőnek. 29. Ennyi éves mult hazánk. 32. Színészek kapják. 34. aki... az nyer. 36. Török férfi név. 42. Varrás népe gyermeknél. 43. Betű foneti-

kusan. 44. Visszafizet. 45. Varjúhang. 46. Híres japán bűvész. 47. Autómárka. 48. A tunya. 51. Régi idők tanúja. 54. = 45. függ. 56. Ford. németül új. 57. Csöcselék. 60. Igeköltő. 62. Körülbelül rövidítve.

Megfejtések: Vízszintes: 1. Mohi pusztá, 9. AA. 10. Utasok. 11. DA. 13. Dugóz. 15. RZ. 16. Ilona. 19. Nagyboldogasszony. 21. Hé. 22. UA. 23. Ón. 24. Ol. 26. Tü. 27. MSR. 28. Aya. 30. és 32. Autó. 33. LMIA. 35. Kalmuk. 37. Aurora. 39. Adu. 40. SA. 41. NS. 42. Cug. 43. Répa. 45. Tompa és Ady. 52. Óteo. 53. Lira. 55. Mai. 56. Ora. 57. Oboá. 58. Tanu. 60. Macska. 63. Amor. 64. Ditta. 66. Áz. 67. Timár. 69. Sár. 70. Eper. 72. Kar. 73. Hervadó ősz.

Függőleges sorok: 1. Magyarokat. 2. Huzó. 3. It. 4. Pard. 5. Uszó. 6. So. 7. ZKTA. 8. Adóalany. 9. Augusztus. 12. Anonymus. 13. Da. 14. Ob. 17. LS. 18. An. 19. Ne. 20. Yo. 21. Hü. 25. Lé. 26. Takar. 27. Mun. 29. Air. 31. Szágo. 32. Alapít. 34. Doctor. 36. Adél. 38. Ruca. 44. Arod. 46. Om. 47. Mama. 48. Pia. 49. Sok. 50. Arat. 51. Da. 52. Obór. 54. Anis. 57. Omár. 59. Utak. 61. Cápá. 62. Szed. 63. Amaz. 65. Tre. 68. Iks. 70. Ev. 71. Ró.

A pontverseny állása

200 pont: Medveczky László, Nagy Zoltán, Balogh László, Lábass Sándor, Papp Gézáné, Borbély Gábor, Juhos Imre, dr Szabó Zsigmondné. 198: Füzesy Ferenc. 192: Medgyaszay Miklós, Balogh János, Balogh Jánosné, Zeitler Vilmosné. 190: Szederlyés Antal. 178: vitéz Sajó Jánosné. 176: Aba Ildikó. 172: Balogh Gizella. 170: Szabó Juci, Páll Gerzson. 166: Galvács Margit. 160: Martinsz Vilmosné, Németh Béla, Tóth Ibolya, Ulrich Tibor, Kiss Eszter, Vajda Lajos, Szibari Margit.

158: Sajó Ernő. 152: Tóth Zsigmond. 140: Tustler Jolánka, Lőnanovszky Anna, Gelléri Emil, Bihari Katalin, Kerekes Piroka, Szemere József, Szénássy Rózi, Fűvessy Emőke, Fűvessy Zsuzsánna, Fűvessy Piroka. 139: Jósza Matild. 138: Novák Györgyné, Ballay József, vitéz Sajó János, Vendler Ervin. 137: Balogh Béla. 136: ifju Balogh János, Csatári Szűcs Zoltán. 128: Miklós Józsefné. 122: Gaál Otília. 120: Dániel Aranka, Ambrus Jolán, Czipott Zoltán, dr Dezső László, Szilvássy Evi. 116: Bornemissza Zoltán, P. Szabó Imre. 100: Szemere Miklós, Lengyel Tibor, Szabó Mici, Fűvessy Sándor, Fűvessy Árpád, Nagy György. 98: Farkas Gábor, Farkas Mihályné. 94: Nagy László, Keresztessy Béla. 92: Miklós Ibolya, Kiss Ernő, Hanthó György, Fekete József. 80: Cséke Zoltán, Kémery Mikó Gyula, Kádár András, Csatári Szűcs Béla, Szegedy László, Czeglédy László. 60: Takács Ilonka, de Sorgo Miksáné, Morór Erzsébet, Borbély Irénke, Kémery Mikó Katalin, Sopronyi Emma, Aranyos Dávid, Váli Géza, Nagy Margit, Bagošy Akos, ifju Fűvessy Ferenc. 58: Kovács Kató. 56: Papp Lajos. 52: Schlotter Ferenc. 40: Fajér Endre, Diószeghy Dezső, Tarcza Bertalan, Tóth Emil. 39: Losonczy Emil. 35: Lavotha Kató. 28: Surányi Kató. 20: Pavillon fodrászszület, Farkas Klára, Ladányi László, Papp Géza, Kiss Kálmán, Szathmáry Elemér, Kovács Lajos, Korell Károlyné, Kádár Zoltán, Szoboszlay Gyula, Szilvássy Sándor, öz. Kiss Gábor, 10: Zöld Mária.

Később érkezett: Tarcza Bertalan 60, Szinay István 140 pont.

A nyertesek:

Medveczky László, Nagy Zoltán, Ba-

Iogh László, Lábass Sándor, Papp Géza, Borbély Gáborné, Juhos Imre és dr. Szabó Zsigmondné a pontversenyen elért eredmény alapján jutalmaként könyvet kapnak, amelyet hétfőtől kezdve átvehetnek a Debreceni Ujság Hajdúföld szerkesztőségében József kir. herceg-utca 16. szám alatt a délutáni hivatalos órákon.

Tudnivalók:

A keresztrejtvény-megfejtéseket csak úgy fogadjuk el, ha a megfejtés az újságban közölt és kivágott rejtvény-kocskán történik. Külön papíron megfejtett rejtvényeket nem fogadjunk el. Egyben kérjük a keresztrejtvény-megfejtőinket, hogy a megfejtéseket mindenkor úgy küldjék be, hogy a rejtvény felett nevéket és előző pontszámukat is megjelöljék. Minden helyesen megfejtett rejtvény után husz pontot adunk s aki eléri a kétszáz pontot, az igen értékes könyvjutalomban részesül. A keresztrejtvény-megfejtéseket csütörtökön estig kérjük beadni vagy a szerkesztőségbe (József kir. herceg-utca 16.), vagy a kiadóhivatalba (Kossuth-utca 3. sz.)

— Debreceni fiúk nyerték az országos KIE ping-pong bajnoki vándor serleget. Tegnap este nyert befejezést az országos KIE Konferencia Balatonszárszón. Az ország minden részéből közel 200 KIE képviselői voltak jelen a hatalmas seregszemlén, melynek keretében óriási küzdelem folyt a most alapított országos ping-pong bajnoki vándor serleget. A csapatversenyeket egy választott juri bonyolította le, melynek tagjai országos nevű KIE reprezentánsok voltak. A verseny három napon keresztül tartott, mindvégig élvezetes játéktechnikával. A balatonszárszói fűrdővendégek is kellemes szórakozást találtak a kiváló ping-pong versenyben, melynek győztes csapata a debreceni KIE csapata lett. Debrecen újra kivívta az öt megjelölt részt, a győztes fiúk ma reggel érkeznek meg és magukkal hozzák a hatalmas országos vándor serleget is, mint a KIE ping-pong bajnokság 1932 évi díját.

26858—1932. II.

BÉRBEADÁSI HIRDETMEY

a város tulajdonát képező ingatlanok bérbeadására.

Debrecen sz. kir. város tulajdonát képező ingatlanok közül a folyó évi augusztus hó 26-án délelőtt 9 órakor a városháza kistanácsferrében megtartandó nyilvános árveresen az 1932—33. gazdasági évre az alábbiak fogtak hasznóberbe adatni

1. Lovász-zugi 2. sz. 17 kh. 410 négyszögöl területű parcella.
2. Ugyanottani 5. sz. 8 kh. 976 négyszögöl területű parcella.
3. Ugyanottani 6. számú 8 kh. 59 négyszögöl területű parcella.
4. Ugyanottani 7. számú 2 kh. 629 négyszögöl területű parcella.
5. Szennyvízszűrőtelepi I. és II. sz. 20 kh. 1552 négyszögöl területű parcella szennyvízhasználattal.
6. A Páp-zugért cserélt kocsalói 36, 37 és 38 számú 6 kh. területű parcella.

Ugyanez alkalommal hérbé foy adatni az 1932. október 1-től számított 3 évi időtartamra a Pozsony-ut 6. szám alatt fekvő 1 kh 1280 négyszögöl területű parcella.

Az itt említett bértárgyak árverése ellen utóajánlatnak helye van.

Az árverési feltételek érdeklődők által megtekinthetők a város gazdasági és erdészeti ügyosztályában a hivatalos órák alatt (Városháza, félemlét 14. szám.)

Debrecen, 1932. augusztus 19.

Polgármester.

HAJDÚFÖLD KÖZGAZDASÁGA

Gabona és iparnövény

Írta: Iovag MANZ GYÖRGY.

Több mint husz év óta figyelem azt a nagy hazard-játékot, amely — a termeléstől és reális piactól távol — a buzaárak körül folyt a nagy nyugati terménytözsdeken. Játék, de éppen ezért a gazdasági életben romboló és pusztító, akár csak a monakói roulette. Acélidregek kellene ahhoz és alaposan pontos tájékozottság a termelő részéről, hogy ne veszítse el a fejét a folytonos áremelkedések és zuhanások örült káoszában. Soha sem tudja, mi jobb, sokat vagy keveset termelni? Azt tudjuk, hogy ma több gabona terem a világon, mint amennyit az egész világ összes piacai meg tudnának vásárolni és azt is tudjuk, hogy az jár legjobban, aki gabonaszállítmányait úgy tudja irányítani, hogy az áremelkedés pillanatában a megfelelő piacon elsőnek jelenjen meg. De ehhez pontos információ, messze elágazó összeköttetés, pontosan működő szállítóeszközök szükségesek, mert a spekulációnak sokkalta finomabb informatív hálózat áll rendelkezésére, mint a termelőnek és reális alapon dolgozó kereskedőnek. És a termelő nem várhat a kedvező pillanatra, neki minden fizetési terminus aratás időpontjára van beállítva, kivált, ha gazdasága főleg a gabona-termésre támaszkodik.

Ha azonban a spekuláció momentumát kikapcsoljuk és az egyoldalt termelési rendszerrel szakítva, elvből csak ott termelünk gabonát, ahol az első minőségben terem és csak annyit, amennyit biztosan és állandóan el tudunk helyezni egy rendez piacon, a gabonatermelés a maga keretében, mint egyensúlyozott jövedelemforrás, megállja helyét kockázat nélkül is.

Gabonát, mint világpiacon export-cikket és helyi piaci élelmicikket csak ott érdemes termelni, ahol a termelés nagy összefüggő, nagyteljesítményű gépkkel vethető és aratható, tehát nagybirtokokon. Ez nem azt jelenti, hogy középbirtokok és kisgazdaságok ne foglalkozzanak szintén gabonatermeléssel, de itt annak már egészen mások a céljai. A belterjes gazdálkodásnak sok gabonára van szüksége az állatok abrakolása terén, erre legjobban felelnek meg a kevésbé sikértartalmú gabonafélék, amelyek mint kenyérmag a világpiacon nem tudnak magas árakat elérni. Azonkívül nagy szerepet játszik a gabona a termelő saját fogyasztásában és az ipari feldolgozásában. A hármass vetésforgóban tehát a gabona megtarthatja eddigi helyét a középbirtokon és kisgazdaságban is, de nem versenyez a nagybirtokok gabonájával.

Tejjesen kikapcsolandó azonban a gabona a törpegazdaságok termelési programjából, mivel ezek szűk területükön csakis olyan termelési ágakkal foglalkozhatnak, amelyek

nagyobb jövedelmet biztosítanak, mint a gabona.

A gabonatermelésnek illetlen való jelentékeny csökkentését fokozza még a vetésforgónak általánosítása, amely most már a takarmányfélék és iparnövények intenzív felkarolását teszi lehetővé. Milyen iparnövényeket termelünk? Ha visszalapozunk hazai termelésünknek történelmében, ez a kérdés mint egy több száz éves vörös fonal hazódik végig azokon a kísérleteken és promagadánokon, amelyek a magyar mezőgazdaság fellendítését és modernizálását célozták. De ezekben a törekvésekben a nagy buzgalom mellett hiányzott a rendszer. Külföldi tanulmányutakról hazatérő szakemberek ma ezt, holnap azt az iparnövényt javasolták, akadt vállalkozó gyáros is, aki egy-egy ilyen akció nyomán — rendszeren állami segítséggel — egy új iparágat létesített abban a reményben, hogy majd csak némi ványvédelemmel és hazafias propagandával ki lehet szorítani a külföldi gyártmányt. De egyrészt, mert az új iparnövény szakszerű termelésére nem akadt elegendő gazda, részint mert hiányzott ezeknél a kellő szakértelem, vagy anyagi alap, a termény nem vált kielégítőnek úgy minőségben mint mennyiségben és a gyár kénytelen volt nyersanyagot külföldről behozni, ha nem akarta üzemét becsukni. A hazai nyersanyag pedig vagy nem hozott annyit, amennyit a termelő várt, vagy pedig egyáltalában nyakán maradt. És ugyanez volt az eset a kereskedelem terén is. A remélt nagy exportok kimaradtak minőségi hibákért vagy a mennyiség megbízhatatlansága miatt.

A gyáros nagyon örül, ha itthon megkaphatja az elsőrendű nyersanyagot, mert ezáltal megtakarítja a vámot és hosszú szállítás költségeit. A kereskedő is szívesen vásárol olyan terményt, amelyet a külföldnek mint első minőségű cikket adhat el, hiszen minél jobb az áru, annál nagyobb a haszon is. De éppen ezért szükséges, hogy a kereskedő és gyáros állapítsák meg, hogy mit termelünk, mennyit és mily minőségben.

Ha végiglapozzuk a behozott gyártmányoknak, félgyártmányoknak és nyersanyagoknak hosszú listáját, sok olyan cikket találunk, amit nálunk is meg lehetne termelni és gyártani. Csak az a kérdés, vajon kifizeti-e magát a termelés és minőségben is megtele-e a helyi igényeknek, esetleg alkalmas volna-e exportra is? Behozatalunk közt például nagy szerepet játszik a műtakarmány, a gépolaj, a rizs, a len és kender és a finom dohány, azonkívül számos gyógynövények és növényi festőanyagok. Burgonyánk, egykor Nagymagyarországnak egy igen kedvelt exportcikke, már alig

helyezhető el a külföldi piacon, mert rossz. Talán Csonkamagyarországon alig vannak emberek, akik sejtik, mily rossz minőségű ez a mi itthoni burgonyánk ma, amikor más országokban valóságos csúszkák versenyeznek egymással. Ennek főoka a selejtes fajta és a hibás termelési rendszer. Nálunk kizárólag honos, talajazonos magot használnak és évről-évre ugyanazon főfőden termelik vetésforgó nélkül. Nemesítés-sel nem igen foglalkoznak és itt is, mint minden téren, a többtermelés a mérvadó szempont. Burgonyafeldolgozó iparunk alig van, szárított burgonyaszéletet sem háztartásainkban, sem takarmánykészleteinkben, sem pedig exportlistánkon nem találunk. Igaz, hogy erre csak elsőrendű minőség alkalmas, ami még hiányzik.

Nem ajánlom a különböző iparnövények ötletszerű felkarolását, de nagyon is kívánatosnak tartom, hogy egy országos mezőgazdasági szövetkezet keretében a már említett mintatelepeken egy nagyszabású országos kísérletezés induljon meg, amely a termelési lehetőségek alapos tanulmányozása után a megfelelő helyeken és vidékeken a bevált növények terjesztését oly arányokban indítaná meg, amint azt a hazai kereskedelem és feldolgozó gyárpár tanácsolja.

ORSZÁGOS VÁSÁROK JEGYZÉKE:

Vasárnap, augusztus 21.

Budapest (csak ló és kirakóvásár), Füzesgyarmat, Jásztelek, Kiskunmajsa, Kunhegyes (sertésvásár nincs), Kunszentmárton, Senyeháza (csak kirakó.)

Hétfő, augusztus 22.

Abony, Büssü (sertésvásár nincs), Böhönye (sertésvásár nincs), Döbrököz (sertésvásár nincs), Egyek, Esztergom, Felsővadász, Gyöngyös, Gyöngyösménfők, Hajduböszörmény, Halászi, Hosszuperesztog (csak marha és kirakóvásár), Kadarkút (sertésvásár nincs), Kunszentmiklós, Majs, Mezőkövesd, Mikosszéplak (csak kirakó), Miskolc, Nagylőzs (csak kirakó), Nyírbakta, Pusztamérges, Püspökknádasd, Tatabánya (havi csak kirakó) Vél (kirakó nincs), Vámospercs, Zalászentbálázs (csak marha és kirakóvásár.)

Kedd, augusztus 23.

Jánoshalma, Jánosháza (sertésvásár nincs), Letenye (sertésvásár nincs), Vél (csak kirakó), Veszprémmarvány.

Szerda, augusztus 24.

Bibocsa, Göresöny, Körmend (sertésvásár nincs), Tiszabercel, Sümege, Szil.

HIRDETMEY.

Az 1928. évi burkolási költségeknek telkek szerinti megosztása a 11761—1932. VII. számú értesítésével közöltetett az érdekelt telektulajdonosokkal. E költség kivételének a Csók, Csokonai és Gazai-utcaakra vonatkozó részét 25469—1932. VII. sz. határozattal hatálytalanítottam és új telkek szerinti költségmegosztást rendeltem el.

E telkek szerinti költségmegosztás elkészült és a városháza I. emelet 21. számú helyiségében közszemlére kitétetett, ahol ez a hivatalos órák megtekinthető.

Az érdekeltek a kivétel ellen észrevételeiket 15 nap alatt írásban adhatják be a polgármesteri iktatóba. Debrecen, 1932 augusztus 18.

Polgármester.

Terménytőzsde

A készáru piacon a buza 30—40, a rozs 10, a zab 25 fillérral drágult, míg az árpa 10 fillérral olcsóbbodott.

A határidőpiacon szintén szilárdabb volt a buza, de végeredményben mindössze csak 8—10 fillérral.

Határidőüzlet: Buza: október 13,73—75, március 14,93—95, Rozs: október

8,52—54, március 9,70—9,71. Tengeri: május 8,33—85.

Készáruüzlet: Buza: tiszai 77 kg 14,15—14,40, 78 kg 14,30—14,55, 79 kg 14,45—14,60, 80 kg 14,55—14,60, fűszai 77 kg 13,80—14,00, 78 kg 13,95—14,15, 79 kg 14,10—14,25, 80 kg 4,20—14,40, jászai 77 kg 13,80—14,10, 78 kg 13,95—14,25, 79 kg 14,10—14,35, 80 kg 14,20—14,60, dtuli 77 kg 13,50—13,75, 78 kg 13,65—13,90, 79 kg

13,80—14,00, 80 kg 13,90—14,15, pest vidéki, bácskai, fejem. 77 kg 13,55—13,85, 78 kg 13,70—14,00, 79 kg 13,85—14,15, 80 kg 13,95—14,25.

Rozs: pesti, 7,80—7,95, egyéb rozs 7,80—8,20, tak. árpa I. 10,90—10,25, tak. árpa II. 9,50—9,60, fely sörárpa 10,50—11,00, egyéb sörárpa 10,30—11,00, zab I. 10,75—11,00, zab II. 10,50—10,75, repce 23,50—24,00, ti. tengeri 14,80—15,00, korpa 7,70—7,80.

madik helyen mi következünk ebben az összeállításban. Mögöttünk Kanada, Hollandia, Ausztrália és az Egyesült Államok következnek. Az érdekes összeállítás a következő:

ország	pontszám	egy pont esik ennyi lakosra
1. Finnország	44	77,000
2. Svédország	42	140,000
3. Magyarország	31	260,000
4. Kanada	25	340,000
5. Hollandia	15	453,000
6. Ausztrália	13	500,000
7. USA	210	505,000
8. Olaszország	71	564,000
9. Dánia	6	566,000
10. Írország	7	610,000
11. Újzéländ	2	650,000
12. Délafrika	9	722,000
13. Ausztria	8	787,000
14. Argentína	12	840,000
15. Lettország	2	1,000,000
16. Franciaország	38	1,060,000
17. Anglia	35	1,375,000
18. Németország	40	1,500,000
19. Japán	39	1,530,000
20. Uruguay	1	1,690,000
21. Csehszlovákia	8	1,700,000
22. Svájc	2	1,950,000
23. Lengyelország	12	2,360,000

Ebben az összeállításban természetesen csak a pontot szerzett országok szerepelnek. De nagyon sokan maradtak pont nélkül a résztvevők közül is, mint például Brazília, Kína, Mandzsúria, Norvégia, Törökország, Belgium, Észtország, Jugoszlávia stb, stb.

Mit jelentenek a Losangelesben szerzett világbajnokságok a magyar sport számára

Az ország lakossága és területünk aránya szerint a harmadik helyet foglaltuk el Los-Angelesben

A losangelesi stadionban, hol több, mint két héten át lobogott az olimpiai fátyla fénye, már elfűt a harci zaj, eloltották az olimpiai fátylát, amelynek lángja arról tanuskodott, hogy a kultur nemzetek életében a sport kultusza mennyire alkalmas arra, hogy öt világrész talán ötven féle ellenlétes érdekű és felfogásu nemzetét együtt működésre bírja.

A losangelesi olimpiász fényesen állta ki ezt a teherpróbát. Vitágrészoló ünnepek, soha el nem képzelt nagyszerű sportteljesítmények idegromboló forgatógában, negyvenkilenc nemzet herosi küzdelme volt az, ott Kalifornia jóléti tündöklő hatalmas városában, Losangelesben.

A stadionban elűlt tehát a harci zaj az olimpia győzők és a küzdelmek legyőzött hősei, már vonulnak vissza az öt világrész minden tájkárára, ahonnan az olimpia harcok mezejére elindultak.

Babérrel koszorúzott magyar hősök is lépkednek a visszavonulók diadalmas menetében.

A magyar fiúk, Trianon „rabszija” fűzött gyermekei a győztesek sorában haladnak, felemelt fővel, büszkén jönnek haza. A csatátérőn, a becsület mezejére harcolni, ahova elküldték őket, küzdeni a magyar igazságért, megmutatni a magyar kard, a magyar ököl erejét, — a népek eme nagy viadalában, — fényesen állták a sarat, a kezdeti nehézségek, balsikerek után, végeredményben maguk mögött hagyva hatalmas nemzeteket.

Magyarországot csak Amerika, Olaszország, Franciaország, Svédország és Japán mulla felül, mögött maradtak azonban olyan nemzetek, mint Anglia, Németország, Kanada és a nagy sportnemzet Finnország; nem is beszélve a bennünket körülzáró ugynevezett utódállamokról, amelyek elenyészően csekély szerepet játszottak a sportok ebben a nagyszerű harcában, mintegy messziről tündöklő, aranybetűkkel mutatva, kiabálva a maguk gyengeségét, a kulturánkat azt a bizonyos „főlényét”, mely indokolta tette Trianonban is, hogy az ő szájukra szerint diktálják azt a bizonyos békeparancsot, mely ha ideiglenesen is, de béklyóba láncolt sok millió magyart.

Az olimpiai fátyla fényénél újra felragyogott a magyar igazság, mely fennen hirdeti a magyar erő, dacos élniakarás, a magyar kard és ököl diadalát.

Az első szavunk az elismerés a közsőnet szava azok felé, akik sportbeli tudásukkal, rendületlen győzelemterőrrel és a diadalt kivívták.

Az egész nemzet tárt karokkal várja dicső fiait, akiknek utjuk már haza tart, mert amit elértek, amit magukkal hoztak több a várt sikernél is.

Hála a bajnokok bajnokainak, az olimpiai győzteseknek nemcsak szereplésük sportbeli értékéért, hanem azért is, mert az ő egyéni sportdicsőségük által magának a magyarságnak, esonka hazánknak is hatalmas szolgálatot tettek.

A háromszínű zászló a losangelesi stadion főarcbocán nem volt más, mint dacos magyar élni akarás, küzdő erő s az arra való törekvés, hogy a kiharcolt s az öt megillető jogos hely a nap alatt biztosítsassék.

A magyar olimpiai győzelmek tradíciója

A modern olimpiai játékok életében 1896. óta Magyarország többé kevésbé mindig jelentős szerepet játszott. Az első olimpiai bajnoktól, Hajós Alfréd-től a legfríssebb győztes Enekes Istvánig minden olimpiáson akadtak versenyzőink között, akik győzelemre vitték a magyar színeket.

Régi tradíciók alapján szereztünk mindig győzelmeket a kardvívásban, úszásban, vízipólóban s ehhez járult újabbban a torna-box s legutolsósorban az atlétika.

Ha tekintetbe vesszük, hogy a múltban lezajlott 9 olimpiáson együttvéve összesen 20 világbajnokságot szerettek fiaink, szembeötlő a mostani siker, amidőn most Los Angelesből hat olimpiai bajnoksággal térnek haza.

A magyar sikereken kívül követendő példát kell odaállítanunk Olaszország és Japán versenyzőit, akik nem remélt előretörést mutattak fel Los Angelesben. Mint hajdan az oroszok által elnyomott maroknyi finn nemzet sportedzett fiai révén az olimpiai stadionokban keltette fel az egész világ figyelmét s eredményei révén annak esodálatát is, épügy most Olaszország és Japán utólrhetetlen szorgalmával, tanulmányosságával szerzett sportkulturája révén megszámlálhatatlan olimpiai habért s így akar a kultur nemzetek legelső sorába felemelkedni.

A magyar sportkultura, dacára minden sikerének sem állhat meg a mostani helyzetében. Előtte van a nagyszerű losangelesi példa; a tapasztalatok óriási tárházat aknazhatta ki, lehetne el azokat a fogásokat, eszközöket, melyekkel a sportkultura sztrafoszférájába repülhet fel egy nemzet, ha az élet sajnos súlyos gondjai mellett is még tartalékolható s fölös erőket népeinek, tömegeinek — mint Amerika teszi — a testkulturájának a fejlesztésére tudja fordítani.

Az olimpiai helyezések végső kialakulása

Minden országban, ahonnan versenyzőket küldtek ki az olimpiászra a legnagyobb érdeklődéssel lesték a versenyek minden egyes mozzanatát s természetesen az elért helyezési sorrendet. Így nálunk Magyarországon is szívrepesve vártuk a legújabb olimpiai híreket, melyek a magyar fiúk szerepléséről szóltak.

Az első sikertelenségek után, mikor megjött a magyar versenyzők szava is sikert — siker után érték el. Rövid három nap alatt született meg a hat olimpiai bajnokság, mely Magyaror-

szágot a győzelmek száma szerint a nem remélt előkelő hatodik helyre emelte. Ha azonban az ország lakossága, és területünk aránya szerint számítjuk, ugy Magyarország, Finn- és Svédország után a harmadik helyet foglalja el.

Alanti érdekes statisztika pedig az olimpián elért pontokat az illető ország lakosságának számával állítja arányba s kiszámítja, hogy az egyes országokban hány lakosra esik egy olimpiai pont — ragaszkodva a 3—2—1 arányu pontozáshoz. Ezek szerint Magyarország a harmadik helyen áll. Sportolónak kiválóságát, sokoldalú sportrateremtését bizonyítja, hogy Svédország és Finnország után a har-

Ha bármilyen

nyomatványra

van szüksége, keresse fel lapvállalatunk nyomdaüzemét

József kir. herceg u. 16 szám alatt vagy telefonáljon

23—48 számra.

APIRÓ HIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés 10 szög hétköznap 50 fillér vasárnap 70 fillér és egyszerre két reggeli lapban Debreczeni Ujságban és a Debreceni Független Ujságban jelenik meg.

Levelezés, üzleti hirdetés és minden vastagabb betűvel szedett hirdetés ára kétszeres. Apróhirdetést csak a díj előzetes lefizetése mellett közlünk. Apróhirdetés vidékről postabélyegben is beküldhető. Hirdetési ügyekben felvilágosítást a 21—41. telefonon ad a Kiadóhivatal.

Házasság

Levelezne intelligens, vagyon özv. férfi középkorú jobb nővel házasság céljából. Ajánlatot „Szorgalom” jelígre kiadóra kérek. 2739

Állást kereső nők

Fiatal asszony szépen mos, vasal, uriházakhoz ajánlkozik. Fele K.-né, Vigkedv Mihály u. 32. 1499

Intelligens középkorú magános nő önálló házvezetőnek elmenne. Bitó Ferencné Csapó ucta 16. A

Feltétlen megbízható, jó megjelenésű, némtül beszélő uriaszony, nagy gyakorlattal, éves bizonyítványokkal házvezetői állást keres. — Esetleg plébániára is megy. Szilves megkeresést kér — „Agilis” jelígre a főkiadóra. 4528

Középkorú özvegyasszony, ki a ház tartás minden ágában járás, varrás, kézimunkában is, szeptember 1. ére állást keres. Pigi Gézáné, Hajdunánás — Baross u. 88. 2779

Állást kereső férfiak

Kozma György kömives, házimesteri állást keres. Kassai ut 12. 4505
Festékkereskedősegéd, kimondottan szakmabeli felvéteit Korona festéküzlet. 2785

Házimesteri szeptember 1-re felfogadok. Simonyi ut 22 4560

Betöltendő állás nőknek

Ügyes szobaleányt keresek, dr. Levelesné, Püspöki-palota földszint 34 2728

Szeptember

elsejére két kis fiám mellé délután bejáró német kisasszony keresek. Komlóssy ut 30. 1000

Fizetéssel

várnai, (tanulóanyag felveszek. Kétszobás utca 10 szám. 4537

Jól főző

mindenes bejáró zsidó háztartásba azonnal felvétetik. Takács, Király utca 7. 2705

Hölgyek

4 pengő napi kereseti lehetőséget nyerne. Jelentkezni délelőtt 9-11. Dobó utca 6. Germány. 4519

Betöltendő állás férfiaknak

Vasúti tanuló fizetéssel felvételnek. Marton Gábor. Pozsonyi út 9. 4371

Szövmunkásnak

ingyen lakást adok szövmű rendbentartásért. Lehel u. 19. 2741

Népbiztosítási

ágazatban jártas üzlet. szerzők fix és jutaléokra felvételnek. Piac u. 55. 2724

Részletügynökök,

csak jól bevezettek keresetnek Nagyvárad utca 14 (utcai lakás) — Jelentkezés délután 1—3 óráig. 2725

Majorost

azonnalra felveszek. Tanító utca 14 szám Trágyát ingyen kiszállítunk 4556

Üzletszerzők

biztosítási szakmából. komoly munkakerék 120—240 pengő átalányig felvételnek, a Magyar Életnél. 4532

Egy

jóvaló fiú kifutónak felvétetik biciklivel. — Kishegyes ut 8. Sütőde 2775

Butorozott szoba

Szép

utcai butorozott szoba, fűrdőszobával, kapualatti bejárattal, központban kiadó, Iskola utca 8. sz. 4520

Csinosan

butorozott különbejáró szoba azonnalra kiadó. Özv. Pribil Gvurláné, hadiöveg, Csapó utca 41. 4498

Különbejáró

butorozott szoba fűrdőszoba használatát ujonnan épült házban, gyönyörű parkirozott udvarban azonnalra kiadó — Arany János utca 46. 2748

Központban

csinosan butorozott szoba azonnal kiadó. Burgundia utca 11. 2752

Különbejáró

utcai butorozott szoba. Déli múzeum mellett kiadó. Csokonai u. 4524

Színházra néző

kellemes másodemeleti butorozott szoba kiadó Sas utca négy, II. em. ö. 4452

Csinosan

butorozott különbejáró fűrdőszobás utcai szobát, lehetőleg telefonhasználattal keresek — Ajánlatok a kiadóba — Vállalati igazgató jellegére. 2664

Különbejáró

szépen butorozott szoba kiadó. Intelligens izr. urinó teljes ellátásra el fogad fiu vagy neány középiskolai tanulót. — Elsőrendű ellátás, gondos felügyelet. Arany János u. 54. 2777

Előszobából

bejáró csinosan butorozott parkettes szoba, fűrdőszoba használatát egy két személynek — azonnalra is kiadó. Piac 68., III. emelet, keresztépület 2787

Csinosan

butorozott utcai szoba fűrdőszoba használatát kiadó, esetleg két diáknak korrepetálással — Hatvan 58. 2758

Kiadó lakás

4 szobás

Konfortos urilakás — Arad utca 7. szám. — Demke mögött november 1-re kiadó. 4516

Kiadó

különbejáró, tiszta, egyszobás, napos utcai szoba, parkos udvarban uri családnál, Kölcsey 3. sz. 4515

Kiadó

Kossuth utca 26 számú parkirozott nagy udvar kerestépiületében, — nagy kerttel 5 szobás modern uri lakás, mellékkelhelyiségekkel, 1932 november 1-re. Értekezni dr. Kardos Endre, Kossuth utca 9. 4523

Kiadó

egy utcai 3 szobás lakás mellékkelhelyiségekkel november 1-re Miklós-utca 41. 4308

Kiadó

4 szobás komfortos lakás azonnal. Péterfia utca 46. 4319

Maróthy utca 7.

családi ház bérbeadó, esetleg eladó. Értekezés Benkő főgyógyásznál, Vármegyeháza. 4522

Kiadó

azonnal egy 2 szobás, fűrdőszobás garzonlakás Ferenc József-út 22—24 szám, III. em. Értekezni lehet a Debreceni Első Takarékpénztárnál 4270

Négyoszobás

utcai lakás, teljes komforttal azonnal kiadó. Értekezni az Alföldi Takarékpénztárban. 4449

Eladó ingóságait biztosan értékesíti,

Ha lapunkban meghirdeti, Apróhirdetését feladhatja kiadóhivatalunkban Kossuth-utca 3. sz. (földszint) és nyomdánkban, József királyi herceg-utca 16. szám alatt

A tüzelaktanyával

szemben levő Kassa-utói kislakásos telepen egy szoba, konyhás lakás — szabadkézből kiadó. — Értekezni lehet a helyszínen Stieber József telepfelügyelőnél. 4555

Két szoba,

előszoba, konyha, kamrából álló lakás október 1-re kiadó. Herceg utca 13 szám. 4552

Svetits-palotában

november 1-re központi fűtéssel kétszobás lakás előnyös feltételekkel átadó. III. lépcső, III em. 9. 2735

Két

és háromszobás lakás kiadó Rákóczi utca 26. Azonnal is. 2740

Udvari

két szoba, konyha, kamara csendes, szép udvarban azonnal kiadó. Csokonai utca 44. 4386

Háromszobás,

elő- és fűrdőszobás világos szép lakás mellékkelhelyiségekkel, befűtött udvarban november 1-től bérbeadó. Rákóczi utca 35. 2651

Öt szobás

modern utcai lakás — azonnal kiadó. Értekezni Kállér butorizlet 4479

Parkettes

2 szoba, fűrdőszoba stb. kiadó, Komlóssy ut 39. 4497

Ház,

négyoszobás modern lakással, kerttel, házmeztelakással kiadó novemberre, Tisztviselőtelep, Bornemissza u. 6. 4506

3 szobás

utcai és 2 szobás udvari lakás Hűvelyes utca 3 alatt november 1-re kiadó. Értekezni keressék önállóan. 4457

Kiadó

Bihari ut 4-c, egy szoba, konyha, udvarral szeptemberre érkeződn. Gazdasági Akadémián. 115

Földszinti

ötszobás, fűrdőszobás utcai lakás Kossuth u. 28 alatt kiadó. Bővebbet Ipartestületnél 2750

Jutányos

áron kiadó háromszobás emeleti fűrdőszobás lakás, Kossuth 28. Értekezni Ipartestületnél. 2761

Egy

szoba, konyha, speiz. előszoba november 1-re kiadó Gyár utca 6.b. Postakert. 4554

A Hatvan utca

6 sz. legmodernebb bérházban garzonlakás, — kétfő, három-, négyoszobás lakások kiadók. — Központi fűtés. Állandó melegvíz. Lift. Értekezni a hitközség hivatalában. József kir. h. utca 26. Telefon 22—31. 906

Háromszobás,

konyhás, előszobás tiszta lakás szeptember elsejére kiadó. Bethlen u. 42. 2749

Fűveskert

utca 12 alatt kiadó — azonnal első- és másodemeleti négyoszobás lakások komforttal; udvari kétszobás lakás teljes komforttal. Értekezni a házmeztárnál. 850

Piac utca 72.

szám alatt egy 6 szobás lakás, mely alkalmas klub vagy társaság kör céljaira. Egy 4 szobás, hallos lakás azonnal kiadó. Értekezni egész nap a házfelügyelőnél. 951

Villában

2 szoba, nagy terrasszal konyha, speiz. pince világos park szeptember elsőre kiadó Poroszlai-ut 12 Tulapdonos szombat, vasárnap délután ott lesz. 4557

Háromszobás,

fűrdőszobás komplett — modern lakás ocsón kiadó. Simonffy 40 2770

4 szobás lakás november 1-re kiadó Varga u. 29. szám. 4553

Kiadó

novemberre modern — kétszobás napos, száraz, féregmentes lakás. Teleki u 32. 2764

Modern

háromszobás lakás, fűrdőszobával, mellékkelhelyiségekkel kiadó. Maróthy György 5. 4517

Kiadó

szoba, konyha mellékkelhelyiségekkel, villanyvilágítás Késes 64 Árpád-tér 9. 4563

Péterfia u. 16 sz.

alatt földszinti utcai négyoszobás és udvari háromszobás lakás kiadó. Értekezés dr. Gergely Jenőnél, Piac utca 16 szám. 4565

Utcai

komfortos kétszobás lakás elsejére kiadó Darabos utca 29. 4561

Kétszobás

udvari lakás mellékkelhelyiségekkel azonnal kiadó. Arany János u 30 4548

Ujonnan festett

háromszobás lakás, fűrdőszobával külön udvarban kiadó. Nemzttör u. 1. Értekezni lehet Svetits-palota I. 2 4567

Kiadó

2 udvari szoba, konyha, kamara, szeptember 1-re. Kölcsey 5 4568

Kiadó

4 szobás udvari lakás, szép udvarban, gáz és villany bevezetéssel — Rákóczi u. 8. 4545

Négyoszobás

urilakás, legmodernebb felszereléssel november-től kiadó. Csapó utca 26 4544

Kiadó

4 és 3 szobás modern. parkettes lakás, Csapó 59. 4548

Kiadó

Kigyó utca 3, udvari szoba, konyha, két kamara, Szeptember 1-re. 4535

Négyoszobás

legmodernebb, villanygáz, fűrdőszobás, parkettes villa lakás. Minden mellékkelhelyiséggel, november 1-re kiadó — Komóssy ut 17.a. Értekezni I. emeleten. 4533

Kiadó

november elsejétől irodának, rendelőnek, szállónak külön kis előszobából nyíló két szoba Batthyány u. 5 — 4525

Kétszobás

lakás, konyhával, mellékkelhelyiségekkel, disznóállal, istállóval kiadó. — Kishegyesi út 17 szám. 4530

Kiadó

egy udvari szoba magánosnak, szeptember 1-re Szappanos utca 4 4531

5—6

vagy kétszobás modern lakás kiadó november 1-re, Piac 75 alatt. Telefon hétköznap délelőtt 14—10 4550

Pincészoba, konyha azonnalra kiadó Cegléd utca 14. 4539

Egy

szoba, konyhás lakás kiadó. Csokonai u. 26. 2766

4 szobás

urilakás mellékkelhelyiségekkel és udvarral kiadó Attila tér 1. 4513

Kétszobás

lakás mellékkelhelyiségekkel azonnal kiadó Nap utca 10. szám. 128

Félárban

lakhat modern központi (2—3—4—5—6) lakásokban (villamos, bevezetés) bolt. Csapó 19 2795

Két

szoba, konyha azonnal kiadó ügyvédi irodának is alkalmas. November 1-re szente két szoba, előszoba, verandás lakás kiadó. Deák Ferenc utca 22. 2763

Gyönyörű

antik és modern butorok eladó. Piac utca 44., III. ajtó. 2702

Háromszobás,

elő- és fűrdőszobás világos szép lakás mellékkelhelyiségekkel befűtött udvarban november 1-től bérbeadó. Rákóczi u. 35. 2651

Kétszobás

konyhás, speiz novemberre kiadó. Teljes tej rendelhető. Varga utca 25. 2773

Piac utcán

30 P.é.ri szép szoba kiadó urinőnek, Cim a kiadóban. 2771

Kiadó

egy három, vagy egy 2 szobás komfortos lakás november 1-re. Baranyai utca 42. 2789

Többszobás

egy és kétszobás utcai lakás kiadó. Apaffy u. 18. 2780

Szabó Kálmán.

utca 49 alatt — szoba, konyhás lakás józággal tartással kiadó. Értekezni dr. Miklósnál, Piac utca 28.b. 2794

Háromszobás

Piac 10., két háromszobás Bethlen 23., egyszobások Vargakert kenyérgyárban kiadók 2786

Egy

kis udvarnyíló szoba kiadó. Csokonai utca 3. 2783

Egy

szép nagy szoba, konyha, speiz azonnal kiadó. Erzsébet 12 2796

Ajánlat

Csodálatosan olcsón készítik gyönyörű gyapjuszövetim. — elsőrendű férfiszabósgomban férfi ruhákat, felöltőket már 75 pengőért. Viselt férfi ruháért ujat készítek, vagy szövetet adok. — Vég uriszabó, Burgondia 2. 847

Gallértisztítás

hőféherre, magas fényre 7 fillértől. — Lili bándi, kelmefestő, vegyértisztító, Péterfia u. 2855

Izletes
házikost úgy kihordásra, mint bentékezésre kapható, Péterfia-utca 24., első lakás. 4324

Lótartók
figyelmébe. Igás kocsifűszerszámok új és használt, bőrlések, nyergék a legmértányosabb árban kaphatók. Tóthfalussyánál, Cegléd utca 7. 4143

Az összes
építési anyagokat legolcsóbban a Debreceni Működésnél, Fűdő-utca 2. — szeresheti be. 3659

Elismerést
érdemlően megfestem öltönyöt 6, hosszú női kabátját 5 pengőért — Libáridi, kelmefestő. Péterfia 4. 3739

Tízlettel
értesítem nagyrabecsült vevőimet, — tekintettel Szt. István király napjára, kenyérszükségletét déli 12 óráig szerezze be Szöke-féle házi kenyér minőségben vezet. 1 kg fehér kenyér 36, félbarna 32 fillér. Tízlettel Szöke-sütőde. — Csapó 76. 2745

Megszünik
üzlettem Csapó 39., udvarban, szemben Rákóczi piaccal, jelenlegi helyén legszebb gyapjú szövetek férfi ruhákra felöltökre, meglepően olcsón árusítanak. Visselt férfiruhákért szövet, celymet adok. — Vasárnap 10 óráig. 846

Ne féljen
a téltől, mert a lehető legolcsóbb napi áron szállítjuk szén- és fa-szükségletét. Elsőrangú belföldi szén, legpár mább hasás és aprított fa kis tételekben is — házhoz szállítva kapható Alföldi Faértékesítő Vállalat, Pesti utca 2. Telefon 25-95. Cégtulajdonos: Hász Henrik és Grósz József. 2637

Paplan
varrodában készülnek legszebb és legjobb paplanok olcsó árért. Debrecenyé. Kossuth 11. 4546

Étkezte
jó polgári koszt kihordásra is kapható. Nagy mérmőkné, Rákóczi utca 35. 2685

Varrónő,
elsőrendű, volt szalon-tulajdonos, házhoz ajánkozik. Készít kabátokat, estélyi ruhákat, kosztümöket, — teljesen perfekt, — jutányos árban otthon is vállal. Vildékre is elmegy. Rothermere utca 27. 2765

Áram
összételnek, Gépendli 10 fillér, paplanlepedő 1.50, kombiné egy P. 1.61, pizama kettő 6.00, Dózsáné. Szent Anna 5. 3513

Teljes ellátás

2-3 diákot
teljes ellátásra elfogad özv. uriaszony, világos, tiszta lakás, minden iskolához közel. Péterfia 24., első utcai lakás. 4323

2-3 iskolás
fiút teljes ellátásra elfogadok. Ispótlály-utca 13. szám. 4322

Uri családnál
fiu vagy leány középiskolai tanuló teljes ellátásra, korrepetálással, zongora használatával felvételik Batthyány 13. földszint. 2649

Teljes ellátásra
vállalunk iskolás lányokat, tágas, világos utcai szobákba. Zongora, fűdőszoba használatával. Wissnyeyné, — Rothermere 48. Dr. Árvayné, Szappanos 7. 4526

Utcai
világos szobában, uri helyen teljes ellátásra középiskolai tanulókat vállalunk. Bethlen u. 1. 4527

Teljes ellátásra
elfogadok középiskolás leányokat zongora használatával Kálmán-tér 11. szám. udvarban 3 ajtó. 4547

Iskolás
leányokat zongora használatával, felügyelettel, teljes ellátásra elfogadok. Bethlen u. 54. kd

Diákot
teljes ellátásra elfogadok. Zongora, nyelvek, korrepetálás. Piac 61. keresztépület. 2767

2-3
kisebb diákot teljes ellátásra vesz orth. izr. család. zongora használat, fűdőszoba, gondos felügyelet mellett. — Schwarzné, Vendég u. 12. 2789

Két
izr. középiskolás leányt teljes ellátást kaphat — Kossuth 55. 2786

Üzlet, műhely, raktár

Kiadó
egy üzlethelyiség, Ferenc József ut 16. Alföldi-palota. 4460

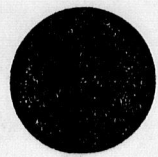
Üzlethelyiség,
Szent Anna 5. alatt kiadó. Értekezni Batthyány 14., ügyvédi iroda. 4178

Kossuth-utcai
üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni: Debreceni Első Takarékpénztárnál. 3024

Alföldi
fűszerkereskedelmi üzlethelyiség berendezéssel együtt kiadó. Piac utca 83. Ugyanott egy műhelyhelyiség. 836

Üzlethelyiség,
kettős szobás lakás kiadó. Arpad-tér 22. 2768

Kiadó lakását már most hirdesse,

hogyan lakó nélkül ne maradjon. Apróhirdetést felvesz kiadóhivatalunk

Kiadó
üzlethelyiség Csapó utca 9 alatt és olcsó lakások, József kir. herceg utca 13 alatt. — Értekezni: Gyermekmenhely gondnoki lakás. 4548

Üzlethelyiség
és egy szoba, fűskamrával együtt Péterfia u. 11 szám alatt kiadó. — Értekezni: Benyáts utca 4536

Üzlethelyiség
piacnál, Csapó 41. kiadó. Értekezni Szent-Anna 7. 4566

Központi emetennél
fűszer, csemege, falatozónak olcsó helyiség kiadó — Értekezni lehet köznap dr. Csáthynál, Deák Ferenc utca 9. 4543

Koresma
és fűszerüzlet forgalmos helyen, — lakással együtt kiadó azonnal. Cim a kiadóban. 2774

Üzlethelyiség
Csapó utca 9. alatt — azonnal kiadó. — Deák ügyvéd, Ferenc József-ut 68. 2790

Lakás és szoba kereslet

Keresek
különböző méretű csinosan butorozott szobát lehetőleg a központban. Cimeket: „Pontos fizető” jellegre a kiadóba kérek. 4512

Háromszobás
lakást keresek a város belterületén november 1-re. Ajánlatokat árjelöléssel „Százszobás lakás” jellegre kérek. 2703

Két
vagy háromszobás komfortos, lehetőleg lépcsőházból nyíló lakást keresek november elsejére központban Cimeket: „Orvos” jellegre a kiadóba. 2776

Keresek
rendes lakást istállósval lehetőleg magános udvarban. Biztos pénz — Cimeket a kiadóba. 2731

Kereslet

Szalmát
veszek nagyobb mennyiségben. Jelentkezni: Bellegelő 57, vagy Kossuth utca 22. 4524

Buzaaljat,

köleskeveréket, vagy repcealjat, kisebb és nagyobb mennyiségben keresek. Apaffi-utca 20. 4304

Központban
modern családi házat keresek megvételre Cím, árajánlatokat — a Debreceni Ujság kiadóhivatalába kérek. 4418

Veszek
ref. tanítónőképzős első osztályos, eladók női-iskolai tankönyveket. Cim Bösözörményi u. 2-a. Hangya portásnál. 4546

Megvételre
keresek 4 db bontásból kikérült, jó állapotban lévő ablakot, egy asztal tűzhelyet és egy fűderes talyigát. Kut 134. 4564

Elelmiszer, ital

Ujletai
saját termésű fajborait mélyen leszállított árban árusítom. Arany János 19. 2761

Eladó állatok

Fajgalamb,
tulszaparodás és helyszűke miatt eladó. — Apaffi-utca 20. 1406-a

Farkas-kutya
betanítva eladó. Germány, Dobó u. 6. 4518

Butorok

Eladók
nagy tükör és egyéb butorok. Bitóné, Csapó 16. 2736

Ebedlőszekrény
diófa, antik, — üveges könyvszekrény. Földi-eper palánta eladók — Tözsér 10. 4558

Ebedlőbutor,
keményfából, olcsón eladó. Fűvészkert utca 11. 2743

Eladó
új fehér hálószobabutor takaréktűzhely és egyéb. Domb utca 1. 4562

Egy
dió-hálószoba megbízásból eladó Szabó asztalosnál, Széchenyi utca 3 szám. 2746

Eladó ház

Jósika-u. 7.
sz. ház, előnyös feltételek mellett eladó. 4411

Kis
családi ház eladó. Homokkert, Türr István utca 12. sz. 4494

Eladó
vagy földdel elcserélhető a Rothermere (Darábos) utca 6. számú ház. Értekezni: „Aranyegyszaru” gyógszertárban (színház mellett) 2737

Potomárért
Berecsényi 27 ház üzlettel, átadó lakásokkal 500 pengővel átvehető. 2693

1800 pengővel
Apaffi u. 63 számú ház átvehető, igen kedvező fizetési feltételek mellett. Érdeklődni lehet a Gazdasági Takarékpénztárnál, Piac utca 43. 4507

Eladó
potom áron Berecsényi u. 27 üzlettel, lakásokkal, 500 pengővel átvehető. 123

Eladó
egy adómentes ház 2200 pengőért, két lakással, 600 négyzetméter jó kerttel. Havi 50 pengő részletfizetéssel. Irén utca 1. és 3. 2788

Ház,
két utcára nyíló, eladó. Ügyvédok díjazok, Borz utca 14. 2781

Simonffy-
utca 49 szám alatti ház eladó. Értekezni dr. Miklósnál, Piac utca 28.b. 2793

Ötmalom
utca 7 sz. és Dicsőfi u. 13 sz. ház eladó. — Dr. Nagy Sándor ügyvédnél Piac u 58. 2782

Birtok bérlet

Kiadó
Hajdusoboszlóhoz közel 26 holdas tanya, fekete, jó termő föld. Értekezni: Apafi utca 20. 4226

Fáy-dűlő
16 számú tanya mellett 25 hold elsőosztályú fekete föld használatra — kiadó Maróthy György utca 5. szám. 4465

Bérbeadó
a Bellegelőn egy 10 holdas tanya birtok. Érdeklődni lehet délután 2-4 óra között, S. L. monyi ut 3 szám alatt. 4551

Hasznbérbeadó
44 hold tanya birtok, Hajduszátony, ugyanott 14 alatt lehet értekezni. 4497

Ondógon
Perc-dűlőben 31 hold tanya föld kiadó. Tilmag utca 21. 2763

Eladó
új adómentes ház, két üzlettel és jól jövedelmező lakásokkal. Arpad tér 19. 4556

Eladó föld

Simonyi uton
és Homokkertben házhelyek eladók. Dr. Kovács és dr. Papp ügyvédi irodájában, Batthyány 14. 3372

ELADÓ
600 négyzetméter házhely esetleg 2 részben is, Rigó-u. 33 sz. (Homokkert), 300 méter és gyümölcsfák beültetve. Értekezni Ispótlály-u. utca 13. 3246

Eladó
termő szőlő és gyümölcsös, egy holdnyi, közvejen a város alatt. — Létai kövesút mellett. Értekezni Létai ut 13-b. Györfi Gábor. 4534

Eladó
884 négyzetméter jó karban tartott, igen előnyös fekvésű szőlő. — Komlóssy-ut 20-b. Értekezni Fux tanárnál, — Rákóczi u. 11. 4529

Eladó
400 kvadrát telek Kuruc u 110 szám, vagy házzal együtt 800 négyzetméter telekkel, egy szoba, fűskamara fenntartási joggal; — havi részletre. 2778

Különféle

9.5 távcöves
Schönauremet elcserélnem 20 kakas nélkül. Cím Ladányi, Révész-tér 2. 4549

Jókarban
lévő férfiruhák olcsón eladók. Csapó 39. udvarban 2757

Eladó
egy kocsis bőrfedél és egy alkatrészt. Megfelelő hentes, vagy könnyű stráfszekér alá. Harvan utca 22. 2762

Eladó ingóság

Eladó
vásári sátor és láda — Arany János u. 56. 2760

Kirakatszekrény,
kirakatszekrény, kirakatszekrény, kirakatszekrény és polcok olcsón eladók. Értekezni: Olimpiai Sportáruházban. 2791

Egy
jó karban levő gyermek kocsis (angol) eladó — Cim a kiadóban. 4458

Hordók
egy 200 és 100 literes hordó egy kád eladó. Hétfőn reggel 8-11. délután 3-5 között. — Zápolya u. 17. 4542

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában.

Felelős kiadó:
dr. PAJOR GYÖZÖ igazgató. FRISS SÁNDOR.